

SAMUEL BOLTON • NATHANIEL VINCENT
THOMAS WATSON

A megtérés

Sorozatszerkesztő
BÁLINT ÁGNES
VISKY ANDRÁS

*11 puritán
tanítók*

13 77
SAMUEL BOLTON • NATHANIEL VINCENT
THOMAS WATSON 129

A megtérés

KOINÓNIA
Kolozsvár, 2004

A fordítás alapjául szolgáló mű:
The Puritans on Conversion
Soli Deo Gloria Publications, 1990
© Don Kistler and Soli Deo Gloria Publications

Fordította
ADORJÁN KÁLMÁN

© Koinónia, 2004

A könyv megjelenését a Fieldstead & Company támogatta.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BOLTON, SAMUEL
A megtérés / Samuel Bolton, Nathaniel Vincent, Thomas Watson;
trad.: Adorján Kálmán. – Cluj-Napoca: Koinónia, 2004
ISBN 973 8022 97 5
I. Vincent, Nathaniel
II. Watson, Thomas
III. Adorján Kálmán (trad.)
22.07

Előszó

Minden idők legfontosabb kérdése, amivel az emberi szív és elme küszködik, ebből a kérdésből származik: „Hogyan igazulhat meg a bűnös ember Isten előtt?” Mindazok, akik valaha is ragaszkodtak a bibliai és apostoli hithez, megegyeztek abban, hogy a bűnös ember Isten általi elfogadásának egyetlen alapját az Isten-ember Jézus Krisztus munkája képezi, aki népe helyett elhordozta a bűn terhét, és életének, halálának és feltámadásának gyümölcseképpen tökéletes igazságot szerzett.

Róm 5,19

A Szentírás ugyanakkor kellőképpen tisztázza, hogy a Krisztus által szerzett igazságnak kizárólag az Istenhez való teljes megtérés által válhatunk birtokosaivá. Napjainkban viszont a megtérés jelentéstartalmával kapcsolatosan hatalmas zűrzavar van és félelmetes tévelygéseknek vagyunk tanúi, még az evangelikálok között is, akik előtt nem vitás, hogy milyen alapon fogadja el Isten a bűnös embert. A puritán tanítóknak éppen a megtérésről szóló bibliai tanítás kifejtése terén van sok mondanivalójuk számunkra.

ApCsel
26,16–18;
Mt 18,3

Az utóbbi évtizedekben számos kiadást ért meg Joseph Alleine *Üdvösségre vezető kalauz* (magyar fordítását kiadta: Koinónia – Stichting Lele

Barátai, Kolozsvár – Vriezenveen, 1998) valamint Richard Baxter *Call to the Unconverted* [Hívás a meg nem tértekhez] című könyve. E két könyv a megtérés tanításáról szóló puritán igehirdetés modelljét szolgáltatta. Az előttünk levő kötetben található három rövid értekezés a megtérésről szóló ugyanazon puritán tanításnak a velejét adja.

Előnye ennek a trilógiának, hogy az egyes írássok erőssége külön-külön területen mutatkozik meg, miközben egyrészt a megtérés egészséges teológiáját, másrészt pedig a megtérés módszerével kapcsolatos mélyreható pásztori szempontokat fejtik ki. Ez a három prédikáció magán hordozza a puritanizmus megkülönböztető jegyeit két jelentős területen: a megtérés teológiájának tartalma, és e tanról szóló igehirdetés módja területén. Ebben sok mai evangéliumi igehirdetéstől és írástól különbözik.

A megtérésről szóló tanításuk tartalma

1. Rámutatnak a bűn rettenetesen gonosz voltára, anélkül, hogy beárnyékolják Isten kegyelmének nagyságát. Bolton értekezése kiváltképpen alkalmas arra, hogy megmutassa: a bűn rettenetes gonoszságát nem lehet túlbecsülni. Másrészt, Bolton értekezésével az élen, mindhárom írás végképp megcáfolja azokat a vádakokat, amelyek szerint ha a bűn gonoszságának mértékével és részleteivel foglalkozunk, nem fogjuk kellőképpen értékelni Isten kegyelmének nagyságát.

2. A prédikációk rámutatnak, hogy a bűntudatot szükséges át is érezni. Ezzel egyáltalán nem

korlátozzák a bűnös embernek sem a szabadságát abban, hogy Krisztushoz jöjjön, sem abbéli kötelességét, hogy Istenhez könyörögjön a megbocsátás kegyelméért.

3. Mindhárom prédikáció egyértelművé teszi a lelkiismeret számára, hogy mély és átfogó megtérés nélkül a bizakodó bűnösök nem hihetnek igazán a bűnbocsánat ígéretében. Napjainknak „olcsó kegyelem”-hirdetésével szemben szerzőink meggyőző módon bizonyítják, hogy Jézus Krisztus azért jött, hogy megszabadítsa népét bűneiből, és nem bűneiben.

4. Jelenleg nagyon vitatott kérdés, hogy befogadhatja-e valaki Krisztust Megváltójaként, ha nem ismeri el Urának. Erre vonatkozóan mindhárom szerző egyértelműen nyilatkozik. Példa gyanánt hadd hivatkozzam arra, hogy Vincent szerint az igazi megtérésben a megtérők megtérnek a „tudatlanság sötétségéből.” Majd rámutat egy bizonyos területre, ahol ez a fordulat végbemegy. Így ír: „Tudtul adjuk nekik, hogy hit által be kell fogadniuk Krisztust, és hogy senki másban nincs üdvösség, valamint azt, hogy hiába remélnék tőle mint Megváltótól bármit is, amíg nem hajlandók neki mint Úrnak engedelmeskedni. Ezek egyenlő érvényű igazságok, amelyek többé nincsenek előlük elrejtve.” Ugyanazon értekezésében később ezt írja: „A megtért Istent urának látja. Felségjogát elismeri, és önmagát az Ő jogára alá rendeli. A múltban ugyan uralkodtak felette idegen urak, most azonban rendíthetetlen és állhatatos elhatározásában, hogy más ura ne legyen, csak Isten. Akarata meghajol, egyetértve Isten akaratával.”

5. Jellemző ezekre az értekezésekre a megtérés Isten-központú szemlélete. A bűnét bánó, bizakodó bűnös békességet és örömet nyer: ennek valóságát leplezetlenül fenntartják, ugyanakkor állandóan hangsúlyozzák, hogy igazából Isten célja a megtéréssel visszavezetni a bűnöst az Isten-központú életre, amelyre nézve őt megteremtette. Ismét Vincent érzékenységről tanúskodó szavait idézzük: „A megtért végső célja Isten, Istennek dicsősége, hogy Istenben lelje kedvét megtérési szándékában. A bűnös megérti, hogy megtéretlenül szegyenére élt annak, akitől életét kapta, és akinek kezében élete van. Azért most leghőbb kívánsága, hogy az Úrhoz méltó, Neki mindenekben tetsző életet éljen.”

6. Állandó jelleggel kiemelik a megtérés nagy-szerű és hatalmas voltát, azzal együtt, hogy ez Isten közvetlen és szuverén beavatkozása nélkül teljesen lehetetlen. Napjaink átkainak egyike az a széles körben elterjedt felfogás, hogy az üdvösség „egyszerű” dolog. Isten szabadítása üzenetének lényege valóban egyszerű, viszont Urunk maga mondta, hogy „embereknél lehetetlen” a bűnösnek teljesen megválnia bűneitől, saját igazságától, és evangéliumi értelemben magát feladnia. Ezek a puritán szerzők ráéreztek Urunk szavainak realizmusára, és nem vonakodtak attól, hogy bátran és meggyőzően képviseljék is azt.

7. Megmutatják nekünk, hogy a megtérésre vonatkozó legalapvetőbb igazságokat erőteljes tételességgel és a Bibliához való kiváltképpen hűséggel kell hirdetni. E három értekezés bármely pontján szentírási illusztrációkkal és a Szentírás

érvényesítésével találkozunk, melyhez az igazság egyensúlyának nyilvánvaló megragadása társul. Szerzőink akkor sem sértik meg az egészséges rendszeres teológia érzékeny egyensúlyát, amikor hallgatóik lelkiismeretét a legszenvédélyesebb hangon szólítják meg.

A mód, ahogyan a megtérés tanát hirdették

Nem lehet e prédikációkat anélkül olvasni, hogy az olvasó bele ne ütközne azokba az uralkodó vonásokba, amelyek jellemezték ezeknek az embereknek a prédikálási modorát és módját. A mai evangelikáizmus több vonulatára jellemző népszerűsködő, kényelmes, alkalmi és szembesítést kerülő stílusától merőben eltérő módról van szó.

Igehirdetési stílusuknak csupán egynéhány jellemvonását jegyzem meg, amelyekben érdemes őket követni.

1. Egyfajta szent kérlelhetetlenség és szenvedélyes kitartás példái ők, amellyel hallgatóikat az egyetlen cél felé terelgetik, míg végre látják megtérésüket. Elegendő a Vincent frását bevezető ajánlást és az olvasóhoz címzett levelet elolvasni, hogy lássuk: nem szégyelli magát hallgatói megtérése nagy céljának odaszentelni. E szent szenvedély nyomán prédikációjukat a lelkiismeretnek célzott, határozott felszólítások, a bűnre vonatkozó különleges alkalmazások, a lélek küzdelmei, a kétely sodró kérdései jellemzik, valamint az a bátorság, amellyel hajlandók voltak kifogásokat emelni, ha hallgatóik azonnali és szívélyes válaszzal fogadták a megtérésre hívó szót.

2. Prédikációikra jellemző az okok és érvelések elsöprő láncolata. Ezek az emberek hitték, hogy a bűnös ember lelkileg teljesen halott, azt viszont nem, hogy az ember képtelen lenne felfogni az értelmes érvelés kényszerítő erejét. Csak csodálni lehet azt a gyakorlottságot, amellyel megfosztották az embereket a „hazugság menedékeitől”, amelyben el akartak rejtőzni az élő Isten elől. Hasonlóképpen bibliai érvekkel és logikával támasztották alá állításaikat, akár a megtéretlenség és hitetlenség állapotához kapcsolódó borzalmakat ecsetelték, akár arról szóltak, milyen áldott és kívánatos dolog a kegyelem és Isten elfogadó szeretete.

3. Nyilvánvaló, hogy ezek az emberek nem félttek, hogy szenvedélyükben „túlóknak” fogják bélyegezni őket. A szentéletű M'Cheyne-ben is puritán szellem lakozott. Róla mondta valaki: „úgy prédikált, mintha kész lett volna meghalni azért, hogy embereket megtérítsen.” Ez a szegény nélkül tanúsított szenvedély, mely átdobban a prédikációk nyomtatott sorain, átívelve évszázadokon, irodalmi stílusokon és egyebeken, a jelenlegi evangelikál, sőt sok református igehirdetés nagy hiánycikke. Isten maga sem szégyelli, amikor szenvedéllyel szólítja meg népét: „Térjetek meg, térjetek meg! Miért haltátok meg?” Ezek az emberek tehát nem szégyelltek, hogy a hallgatóik lelke iránti igazi törődésből fakadó szenvedély átüssön a következetesen megindokolt és kiválóan bibliai felszólításaikon.

A klasszikus puritán szerzőket nem ismerő olvasóban rossz benyomást kelthet ezeknek az értekezé-

seknek első olvasása. Figyelembe kell venni, hogy a Krisztus igazságának nekünk tulajdonítása révén, az egyedül hit által történő megigazulás puritán felfogása éppoly világos volt, mint a Luther Mártoné. Ezek az értekezések bizonyosan hangot adnak ennek. Bolton például ezt írja: „Krisztus semmi tennivalót nem hagyott ránk, csupán azt, hogy elfogadjuk, amit ő nekünk megvásárolt és az Atya kezébe letett; hogy pereljünk a felmentésért, Annak kezéből várva azt, aki igaz, és meg nem csal; Annak kezéből, aki bizonyosan megad bármit, amit az Ő Fia oly drágán szerzett és helyezett kezébe.” Továbbmenve ezt írja: „Íme, milyen alapos okunk van arra, hogy Krisztust felmagasztaljuk, csodáljuk és dicsérjük! Nincs ennél több, ami Krisztust kedvessé tehetné szívünknek, mint az a tény, hogy elhordozta bűneinket, mégpedig úgy, hogy nekünk, kiknek részünk van Benne, soha ne kelljen azokat hordoznunk!” A puritán megigazulás-tan átfogóbb ismeretéhez viszont ajánlatos elolvasni Owen 5. kötetét, Goodwin 8. kötetét, valamint a Robert Traill munkáinak vonatkozó részeit.

Ha például a Róm 4,4–5-öt magyarázták, ezek az emberek a Krisztus váltságművére alapozott üdvösség ingyenességét és teljességét hangsúlyozták. De ha a Lk 13,24-et vették, vagy hasonló, amely azt parancsolja, hogy „törekedjetez be menni a szoros kapun”, nem vonakodtak attól, hogy ezeknek a textusoknak nyilvánvaló nyomását kötetlenül feltárják és alkalmazzák.

Ha reménykedhetünk abban, hogy a Szentlélek erejével és szenvedélyével áthatva egyszer újra felcsendül a megtérésről szóló igaz tanítás, na-

gyon valószínű, hogy az előttünk levő prédikációk szerzői lesznek a leghasznosabb vezetőink.

Javasoljuk a kiadónak, hogy e három megtérésről szóló értekezést tegye hozzáférhetővé szűkölködő nemzedékünk számára.

ALBERT N. MARTIN
a Trinity Baptist Church lelképásztora
Montville, New Jersey

SAMUEL BOLTON

a cambridge-i Christ College néhai tanára

A legnagyobb gonosz: a bűn

(Első kiadás: 1657)

*„Azért most, óh Uram, vedd el, kérlek, a te szolgádnak álnokságát; mert felette esztele-
niül cselekedtem!”*

2Sám 24,10

Ezek a szavak akkor hangzottak el, amikor Isten keze Izráel fiaira nehezedett Dávid vétke, a népszámlálás miatt. Azt olvassuk a második versben, hogy Dávid megparancsolta Joábnak, hogy menjen és számlálja meg a népet, Joáb viszont először le akarta beszélni erről.

Azt mondhatod erre: „Ugyan miért lenne törvénytelen dolog a nép megszámlálása? Vajon nem ugyanezt tette Mózes a pusztában, majd Józsué és Nehémiás is?”

Ez igaz, viszont Joáb ebben meglátta Dávid szíve büszkeségét, amint az kiderül válaszából a 3. versben: „És monda Joáb a királynak: Sokasítsa meg az Úr, a te Istened a népet, s adjon még százannyit, mint amennyi most van, és lássák azt az én uramnak, a királynak szemei: de miért akarja ezt az én uram, a király? Azonban hatalmasabb

volt a királynak szava a Joábénál”, ámbar ezzel magának bajt, Izráelnek kárt szerzett.

Dávidnak és Izráelnek is jó lett volna dolga, ha nem hajtják végre a parancsot, de Joáb elment, és a számlálás megtörtént: „Izráelben nyolcszázezer erős fegyverfogható férfi, és Júda nemzetségében ötszázezer férfi volt.”

2Sám 24,9

Igen ám, de mi lett ennek gyümölcse? Mit vont maga után a számlálás?

1. Azt olvassuk a 10. versben: „megsebhede a Dávid szíve”, azaz lelkiismerete vádolni kezdte. Ha a lelkiismeret nem lehet gyeplő, ostromra lesz. Hogyha nem zabla, korbáccsá válik. Ha nem halad meg figyelmeztetéseit, megérzed majd ostromozását. Ha nem tart vissza a bűntől figyelmeztetése, fájdalmat bocsát ránk mardosása.

2. Ez viszont nem minden. Isten megbünteti Dávidot vétkéért. A büntetésből kiolvasható a bűnt is. Dávid a számokban dicsekedett, azért Isten lecsökkenti a számot. Ő azonban rábízta Dávidra, hogy válasszon a három büntetés közül: legyen hét évig éhség, három hónapi menekülés ellenségei elől vagy pedig háromnapos dögvész. Mindegyik egy-egy fájdalmas ostrom.

De nézd csak Dávid magatartását! Isten ítélettel fenyegeti, ő viszont a bűnt siratja. Noha a történet szerint Dávid szívének megsebződése és könnyörgése megelőzi a próféta bűnt leleplező szavait, mégis úgy tűnik, hogy igazából ennek következménye. Erre utal a következő vers: „És mikor felkelt reggel Dávid, szóla az Úr Gád prófétának, aki Dávid látnoka volt.” Eszerint a szív megsebződésének és Dávid ilyenként való könnyörgésének

az volt az oka, hogy a próféta nála járt, meggyőzte bűne felől, és Isten ítéletét hirdette felette. Ezért „sebhede meg Dávid szíve”, és ezért könnyörgött így: „Vedd el, kérlek, a te szolgálódnak álnokságát; mert felette esztelenül cselekedtem!”

Itt azonban azt lehet kérdezni, hogy miért is könnyörgött Dávid bűnbocsánatért, ha egyszer Isten ítélettel fenyegette? Ahelyett, hogy csupán vétkére kért volna bocsánatot, miért nem kívánta inkább azt, hogy Isten tekintszen el csapásaitól és fordítsa el haragját tőle? Ha pedig annyira kívánta az előbbit, mégis miért nem kérte ugyanúgy ez utóbbit is, egy ugyanazon kérésbe foglalva a kettőt?

1. VÁLASZ: Azért, hogy a külső emberünkre nehezedő minden nyomás és gonosz közepette gondolatainkat fordítsuk befelé és sirassuk meg bűneinket.

2. VÁLASZ: Azért, mert felismerte, hogy az ítélet bűne miatt van rajta, és mert kívánta ennek eltörlését, hogy amazt is vonhassa vissza Isten.

3. VÁLASZ: Mivel tudta, hogy az irgalom nem válthatja fel az ítéletet, ha előbb a bűn el nem töröltetik. A bűn megtartása nem egyéb, mint az ítélet fenntartása. Ha a bűn el nem töröltetik, nem lehet ítéletet hozni az irgalom, hanem csak az igazság alapján.

4. VÁLASZ: Mert inkább aggasztotta a szégyen, amit bűne Istenre hozott, mint bármiféle ítélet, ami rá várt.

5. VÁLASZ: A legnagyobb gonosznak a bűnt tartotta, ezért keresi sokkal inkább ennek, mint bármi más bajnak orvoslását: „vedd el, kérlek, a te szolgálódnak álnokságát.”

A szövegben az imádságnak két részét figyelhetjük meg: a vallástételt és a kérést. 1. A vallástételhez önmaga elítélése társul: „felette esztelenül cselekedtem.” 2. A kéréshez – „vedd el, kérlek, a te szolgálódnak álnokságát” – a hit kapcsolódik.

Itt láthatjátok Dávidot, aki kér (1); Istent, akitől kér (2); és magát a kérést (3): „vedd el (azaz bocsásd meg) a te szolgálódnak álnokságát”. A mondat vélhetően a bűnbakra, Krisztusnak egy előképére utal. A 3Móz 16,22 szerint a bűnbak vitte el a pusztába a nép bűnét, jelképezve azt, ahogyan Krisztus is elveszi a bűnt.

Az igében aligha van homályosság azon kívül, amit mi magunk viszünk bele. Valóban csak a homályt növelnénk, ha az amúgy is világos dolgokat akarnánk megmagyarázni, ha például felsorolnám, hogyan különböztetik meg az emberek a bűn fajtáit három héber kifejezés alapján. Az egyik az eredendő bűnt, a másik a gyarlóságokat, a harmadik pedig a súlyosabb bűnöket jelölné. A szöveget vizsgálva viszont úgy találom, hogy esetlegesen fordulnak elő e kifejezések, ezért az efféle különbségtétel értelmetlen.

A szavak betűje és a szöveg egyszerű értelme három dologra tanít:

1. Isten szolgálói vétkezhetnek, álnokságot követhetnek el: „szolgálódnak álnokságát”.
2. Minden újabb bűnre jöjjön újabb bűnbánat. Ha újra vétkezel, újítsd meg bánkódásodat.
3. Az újabb lázadásokra újabb bocsánat szükséges: „vedd el.” Nem azt mondja, hogy „biztosíts afelől, hogy elvéteztet”, hanem „vedd el.” Most azonban nem erről akarok beszélni.

Hadd szóljak most arról, mikor és milyen alkalommal hangzottak el ezek a szavak: akkor, amikor Isten ítéletet hirdetett Dávid felett.

1. A bűn valóban a legnagyobb gonosz a világon, és Isten népének ezt így is kell látnia.

Dávid nem azt mondja: „Vedd el a csapást”, vagy: „fordítsd el az ítéletet”, hanem így szól: „vedd el ezt a bűnt.” Ő a bűnt tartotta a leggonoszabb dolognak.

2. Amikor Isten büntetéssel fenyeget, a legjobb, amit tehetünk, hogy Hozzá fussunk, hogy elvegye bűnünket. Azaz, ha Isten keze nehezedik ránk, vagy ettől tartunk, keresztyénekként egy lehet a bölcsességünk: térjünk meg a bűnből, kívánjuk annak eltörlését.

Kezdjük az elsővel: a bűn valóban a legnagyobb gonosz a világon, és Isten népének ezt így is kell látnia. Előbb részleteire bontjuk, majd levonjuk a következtetéseket. A tanítás két részre osztható: 1. a bűn a legnagyobb gonosz a világon; 2. Isten népének ezt így is kell látnia.

Ami az elsőt illeti, azaz hogy a bűn a legnagyobb gonosz a világon, megmutatom azáltal, hogy először egybevetem és összehasonlítom más gonosz dolgokkal, majd érvekkel is alátámasztom előttem.

Ha a bűn gonoszságát egyéb gonoszságokkal összehasonlítjátok, meglátjátok, mennyire eltörpül minden más gonosz a bűn gonoszsága mellett.

1. Mindenekelőtt, a többi gonoszság csak külső. Ezek csak a testet, a vagyont, a hírnevet érintik.

tik. A bűn azonban egy belső gonosz, a lélek gonoszsága, ami a gonoszságok között a legnagyobb.

2. Minden egyéb gonoszság ideig-óráig tart, majd véget ér. Szegénység, betegség, gyalázat: mindezek nagyon gonosz dolgok, ám ezek is, mint egyebek, véget érnek. A halál véget vet mindnek. A bűn azonban természet szerint örökkévaló, soha véget nem ér. Maga az örökkévalóság sem foghatja be.

3. Semmi más gonoszság miatt nem sújtja az embert Isten haragja és gyűlölete. Sújtsa bár az embert bármi más gonosz dolog, mégis élvezheti Isten szeretetét. Lehetsz szegény, Isten mégis nagyra becsül. Nyöghetsz mindenféle nyomorúság alatt, Istennek viszont drága vagy. Ámde a bűn olyan gonosz, ami miatt a lélekre Isten haragja és gyűlölete zúdul. Hiányozzon bár minden jó dolog az életedből, és érjen bármi gonosz, ha nincs ott a bűn, Isten nem fog ezek miatt gyűlölni. Ha viszont a bűn jelen van életedben, semmi sem tehet kedvessé előtte, még ha megannyi jóban is van részed, és minden más gonosz el is kerül.

4. Minden egyéb gonosz csupán jólétedre tör, amely jólét viszont földi, de nem foszthat meg jövődő boldogságodtól, ez azonban örökkévaló jólétedet veszélyezteti. Nem lehettek boldogok, ha nem vagytok szentek. A bűn pedig éppen ennek áll ellene. Halálba vitt benneteket. Semmivé válna a bűn miatt életek, ha Isten életben nem tartana, hogy a bűn felett bánkodjatok.

5. Minden más gonosz csak az embert magát károsítja, az egyes ember ellen támad. Ez viszont az egyetemes jóval ellenkezik, mivel Is-

tennel ellenkezik, és amennyire csak lehet, Isten tulajdon lénye ellen tör, amint azt ezek után meg is mutatom.

6. Minden más gonosz Isten teremtménye, és mint ilyen jó. Minden egyéb az Övé, minden egyéb Tőle származik. „Vajon lehet-e baj a városban, amit nem az Úr szerezne?” Nem a bűnös gonoszságra, hanem a büntetés eszközeire utal itt az Írás. A bűn viszont az ördög teremtménye, és még annál is gonoszabb, mert mindenestől fogva bűn.

Am 3,6

7. Minden egyéb gonosz Isten orvossága, és akként is használja, akár hogy megelőzze, akár hogy kikúrálja a bűnt.

Hogy elejét vegye a bűnnek, hogy a világgal együtt ítélet alá ne esetek, csapásokkal és bajokkal illet benneteket. Megengedte a Sátánnak, hogy Pált kísértse, kiteve őt csapásainak, ami a bűn után a leggonoszabb dolog a világon, a legnagyobb büntetés. Ugyancsak a bűn megelőzése végett, ahogyan az apostol maga is írja a 2Kor 12,7-ben, Isten a Sátán angyalát bocsátotta rá. És miért? Hát azért, hogy megelőzze a bűnt: hogy felettebb el ne bizakodjék, azaz hogy büszkévé ne váljon.

1Kor 11,32

Minden más bajt Isten egyenlőképpen használ a bűn megelőzésére és kezelésére. Egyetlen orvosságot sem találhattok oly rossznak, mint ezt a betegséget. Azért vet Isten minden más nyomorúságot népére, hogy a bűn állapotából kikúrálja és kigyógyítsa. És hogy lehetőleg minél többet mondjak egyszerre: ezer világ minden emberének büntetésében sincs annyi gonosz, mint a legkisebb bűnben, a legkisebb bűnös gondolat-

ban, ami lelketekben megfogon, éppúgy, ahogy az ezekben való jóból hiányzik Isten jósága és dicsősége.

Láthatjátok hát a bűn gonoszságának egyebekkel való összehasonlításából (amit szívesen kifejtének bővebben is), hogy minden gonosz között a legnagyobb gonosz a bűn. Most rátérünk e megalapítás bizonyítására.

I. bizonyítás

Ami a legfőbb Jó ellen harcol és annak ellene áll, minden bizonnyal a legnagyobb gonosz. Márpedig a bűn a legfőbb Jó ellen harcol, annak ellene áll. Ezért nevezte a bűnt az egyik egyházatyja „Isten-gyilkosnak”, Isten lényé és lényege elleni támadásnak, ami ha elég erős lenne, ha gonoszsága oly végtelen lenne, mint Isten jósága, azon fáradozna, hogy megsemmisítse Istent. Isten a *summum bonum*, de valóban *non datur summum malum*, azaz a bűn nem lehet végtelen.

Ha a bűn annyira gonosz lenne, mint amilyen jó Isten, azaz ha ahhoz mérten és azzal arányosan olyan végtelenül gonosz lenne, mint amilyen jó Isten, akkor Istennek túl nehéz lenne a bűnt megbocsátani. Túlságosan nehéz lenne Istennek a bűnt leigázni, legyőzni. A bűn megkísérelhetné, hogy legyőzze Istent.

A legkisebb bűnben is valóban több gonoszság van, mint amennyi jóság a menny bármelyik, sőt összes angyalában. Láthatjátok, hogy le is győzte őket, megfosztva őket minden jóságuktól, ördögökké tette őket, ami nem történhetett volna

meg, ha a bennük levő jó nagyobb lett volna a bűnben levő gonosznál.

És noha Istent nem képes legyőzni, felette diadalmaskodni (hiszen Istenben több a jóság, mint a bűn ezernyi poklában a gonosz, amiért is Isten hatalmát, irgalmát és szentségét felül nem múlhatja), mégis harcol Isten ellen, vitázik vele minden nap. Naponként összeszedi minden erejét Isten ellen, és dacol vele nyíltan.

Sőt, ha Isten hatalma és parancsolatai le is győzik őt a nyílt mezőn, erősségekbe állít, amint az apostol is írja a 2Kor 10,4-ben, és onnan harcol és dacol Istennel. A szív ott sóvárog, ott akaratoskodik és támad Isten ellen.

Ha a síkon vereséget is szenved, a bűn még sokáig megveti lábát az erősségekben. Bár a cselekedetekben vereséget szenved, az érzésekben annál nehezebb legyőzni. Az Isten és a szívetek közötti ellenkezés nehezen győzhető le. Sok harcotokba, sok támadásba kerül, míg legyőzitek a bűnt az ő erősségeiben, a ti szívetekben. Bár olykor úgy tűnik, hogy legyőztetted és megadja magát teljesen, később mégis összeszedi magát, újabb és újabb támadásokat intéz ellenetek, hogy meggyengítsen és megsebezzen. A bűn rosszindulatú volta, mérgező természete még abban is megmutatkozik, hogy bár Isten legyőzte, és ugyancsak elvette erejét, mégis Isten ellen tör és továbbra is köpködi mérgét.

Jól példázza ezt az egyik keresztire feszített rablól. Oda volt szegezve a keresztre, kezét, lábát nem mozdíthatta, csupán egy tagját, mégis az az egy tag mérget köpködött Krisztusra, szidalmazta

Őt. Habár Isten a bűnt keresztre feszítette, mindaddig, amíg élet van benne, Isten ellen fog cselekedni és mérgét ellene fogja fecskendezni. Azt mutatja ez, milyen nagy az ellentét Isten és a bűn között. A bűnnek a legfőbb jóval szembeni ellenállása és ellenkezése azt bizonyítja, hogy a bűn a legnagyobb gonosz.

II. bizonyítás

Ami egyetemesen gonosz, teljesen gonosz, nem lévén benne semmi jó, nem lehet más, mint a legnagyobb gonosz a világon. A bűn pedig teljesen gonosz. Ha elmondhatjuk Istenről, hogy Benne nincs semmi gonosz, Ő jó, akkor én elmondhatom a bűnről, hogy nincs benne semmi jó, mindenestől fogva gonosz!

A világon a legrosszabb dolgokban is van valami jó, ami miatt bizonyos esetekben inkább ezeket választjuk: van valami jó a betegségben, még a halálban is. A bűnben azonban nincsen semmi jó, és a világon semmiféle megfontolás alapján nincs okunk a bűnt választani. Elkerülheted a halált a bűnnel, de mivel a bűn mindenestől fogva gonosz, és nincsen benne semmi jó, nem használhatod arra, hogy elkerüld általa a halált.

Ezért van az, hogy amikor az apostol a bűnről a legrosszabbat akarta elmondani, nem talált erre a meglevőnél alkalmasabb kifejezést: „bűnös bűn”. A bűnt bűnösnek mondja, mivel mindenestől fogva bűn!

Róm 7,13

III. bizonyítás

Bizonyára az a legnagyobb gonosz, ami egyedül vonja maga után Isten gyűlöletét. Márpedig az Isten haragjának a bűn nem csupán egyik, hanem egyetlen tárgya. Isten semmi egyebet nem gyűlöl, csak a bűnt. Az ő szeretetének számos patkja árad az általa teremtett dolgok felé, gyűlölete viszont egyetlen csatornán rohan, ami a bűn felé tart.

Zúdulna bár a világ minden gonoszsága az emberre, Isten úgy is képes lenne szeretni őt, ha nem lenne benne bűn. Viszont ha minden jó – egészség, szépség, gazdagság, tudomány, egyebekkel együtt – a tied lenne, egymagában a bűn mégis rád vonná Isten gyűlöletét. Ahol bűn van, nem maradhat meg Isten szeretete, csakis az ő haragja.

IV. bizonyítás

Ha valami elválasztja a lelket a legfőbb Jótól, ha valami éket ver a lélek és Isten közé, aki Maga a legfőbb Jó, az minden bizonnyal a leggonoszabb dolog. Ezt teszi a bűn: elválasztja Istentől a lelket. „A ti vétkeitek választanak el titeket Istenetek-től”, mondja Ésaías. Ezek vernek éket lelketek és az Ő kegyelme, vigasztalása és áldásai közé.

Ésa 59,2

Naámánról meg van írva, hogy nagy ember volt, tiszteletre méltó, erős harcos, de leprás. Ha valaki leprás, lehet bármiféle ékessége, adománya, java, gazdagsága, szépsége stb., hiábavalóvá válik minden, amiképpen hiábavaló a gonosznak is tudománya vagy gazdagsága.

2Kir 5,1

V. bizonyítás

A bűn minden egyéb gonosznak a forrása, ha pedig ez így áll, bizonyára a bűn a legnagyobb gonosz. Nemde víz által veszett el a régi világ? A bűn miatt történt. Nemde tűz pusztította el Sodomát, és változtatta szuroktóvá mind a mai napig? A bűn tette ezt. A végtelenségig lehetne sorolni a hasonló eseteket.

A bűn okoz minden bajt, ami a nemzetet éri. Éppen csak megnevezzük ezeknek egy-némelyikét.

Bír 5,8 1. *Háborúk:* „Új isteneket ha választott a nép, mindjárt kigyúlt a harc a kapuk előtt.” „Honnét vannak háborúk és harcok közöttetek? Nem onnan-é a ti gerjedelmeitekből?”

Jak 4,1 2. *Éhínség:* „Gyümölcsstermő földet meddő földdé [tett], a rajta lakó népek gonoszsága miatt.” „De én is bocsátottam rátok fogak tisztaságát minden városaitokban és kenyérszükséget minden helységekben ...”

Ám 4,6 3. *Dögvész:* Figyeljétek meg Dávid vétkét, a népszámlálást, az 5Móz 28,21 szerint: „Hozzád ragasztja az Úr a döghalált, míg nem elemészt téged arról a földről, amelyre bemégy, hogy bírjad azt.” És amiképpen a bűn hoz romlást a népre, akképpen hozza az egyén romlását, és mindazt, ami ideig való, lelki, vagy örökkévaló romlást.

Mindezen romlások oka, kiérdemelője és szerzője a bűn. Minden gonoszság a bűn szüleménye. A bűn egy nagyhasú gonosz, minden más gonosz ennek fattya: amik a testet érik – betegség, fájdalmak, gyötrelmek, gyengeség –, és amik a lelket

sújtják – félelmek, a szív szomorúságai, rettegések és irtózatok. Ha felhasíthatnád a bűnt, a legkiseb-bet is akár, ott találnád mindezeket annak bensejében.

Mondjam-e nektek? A bűn a pokol megalapítója, e sötét zug alapkövének letévője, hiszen a bűn előtt nem volt pokol. Sőt mi több: a bűn építette fel a poklot, haragot, tüzet és kénkövet halmozva fel abban gazdagon. Ráadásul továbbra is táplálja és szítja e tüzet, haragot gyűjtve a harag napjára.

Róm 2,5

Mivel tehát a bűn egyetemes, mindenre kiható és minden egyéb gonosznak oka és forrása, ezért a legnagyobb gonosz.

VI. bizonyítás

Csakis a legnagyobb gonosz lehet, ami a legvégső gonosznál is rosszabb, márpedig a bűn rosszabb a legvégső gonosznál. Roppant nagy lehet az, ami a legnagyobb gonosznál is nagyobb. A pokol a legvégső gonosz, ám a bűn rosszabb magánál a pokolnál is. A bűntől eltekintve a pokol csupán nyomorúságos, de nem bűnös; büntetés-jellege, de nem bűnös jellege miatt gonosz.

Most tegyük meg gondolatban azt, amit valószínűleg ugyan nem vihettünk végbe: válasszuk csak el a poklot a bűntől. Erre azt mondom, hogy a bűn rosszabb a pokolnál, mivel a pokol büntetés volta miatt gonosz, a bűn viszont bűnös gonosz. A büntetésben jó is van: az igazságszolgáltatás, a bűnben viszont nincs jó. Ezért hát a bűn önmagában a legnagyobb gonosz.

Így érkezünk a második ponthoz, amely a fontosabb. Amiképpen a bűn önmagában a legnagyobb gonosz, annak minősül Isten népe gondolkozásában is. A bűn miatti sóhajtozásuk, a bűn elkerüléséért való gyötrődésük azt mutatja, hogy a bűnt tekintik a legnagyobb gonosznak.

1. A bűn miatti sóhajtozásuk. Tekints csak bele Dávid bűnbánati zsoltáraiba, és halld, hogyan sóhajtozik és nyög a bűn miatt! Vedd az 51. zsoltárt. Ugyan mi az oka sóhajtozásainak? A világ minden szenvedése, sőt gonoszsága sem terhelte volna le jobban, mint saját bűne. Pál így szól a Róma 7,24-ben: „Óh, én nyomorult ember! Kicsoda szabadít meg engem e halálnak testéből?” Testének halála semmiségné tűnt elötte a halálnak testével szemben!

Pál sok megpróbáltatáson ment keresztül, rengeteget szenvedett, amint azt a 2Kor 11,23–25-ben olvashatjuk, ámde ezek a csapások, fogságok és üldöztetések közelről sem rendítették meg szívét annyira, mint a bűn, annak is csupán jelenléte, és nem ereje. Noha sokat szenvedett, egyszer sem olvasunk arról, hogy panaszkodott volna miatta. A bűn miatt viszont felkiált: „Óh, én nyomorult ember! Kicsoda szabadít meg engem e halálnak testéből?” Így tett Péter, Manassé és sokan mások.

2. A bűn elkerüléséért való gyötrődésük. Dániel kész volt arra, hogy az oroszlánok vermébe vessék, a három ifjú sem ellenkezett, amikor tüzes kemencébe vetették őket, Pál és Silás pedig vállalta a kalodát. Hasonlóképpen Istennek sok gyermeke

inkább választotta a börtönt, máglyát, tüzet és a leghevesebb üldöztetést, mint a bűnt, ami nyilvánvaló bizonyossága előttünk annak, hogy a bűnt tekintették a legnagyobb gonosznak.

Nagyobbnak tartották a szegénységénél, ami viszont igazán nagy nyomorúság. „Inkább koldujunk, mint vétkezzünk”, mondta egyikük. A Zsid 11,24–28 ír Mózesről, aki „inkább választotta az Isten népével való együttnyomorgást, mint a bűnnek ideig-óráig való gyönyörűségét.” Caleaci-
us Caracciolus Mózeshez hasonlóan nemes herceg és márkí volt. Hogy ne vétkezzen és egyszerűen élhessen a kegyelmi eszközökkel, inkább búcsút mondott minden vagyonának, és együtt szűkölködött Isten népével.

Musculus kiválóan képzett, híres teológus volt. Inkább felhagyott minden kényelmével, csakhogy ne vétkezzen. A történet szerint, amikor minden vagyonából kiűzték, megelégedett azzal, hogy a takácskodás szegényes mesterségével szerezze meg felesége és gyermekei számára a betevő falatot, csakhogy ne vétkezzen. Miután innen is félretették az útból, a fennhéjázó világ megvetése közepette ásót ragadott és a város szennyvízárkában dolgozva kereste meg a mindennapit. Bármilyen körülményt elfogadott, csakhogy ne vétkezzen.

Ezek az emberek nemcsak a szegénységénél, hanem a halálnál is nagyobb gonosznak tartották a bűnt. Ambrosius mondta: „Börtönbe akartok vetni? El akarjátok venni életemet? Mindez kívánatosabb számomra, csakhogy ne vétkezzem.”

Amikor Eudoxia császárnő előbb megfenyegette, majd száműzette Chrysostomost, emez ezt

üzente vissza: „Eredj a pokolba! Semmitől sem félek e világon, csak a bűntől.”

3. A bűnt még a halálnál is nagyobb gonosznak tekintették. Baziliosz említést tesz egy gazdag szűzről, akit tűz általi halálra és jószágvesztésre ítétek, amiért nem akart részt venni a bálványimádásban, viszont életet és birtokaiba való visszaállítását ígérték, ha ellenkezőleg cselekszik. Válasza ez volt: „Isten veled, élet, hadd vesszen a pénz!” Nézzétek csak a Tíz Véres Üldöztetés történetét (a keresztyének üldöztetése a római birodalomban az I–III. századokban – szerk. megj.) és az utóbbi Mária-ünnepeket, és sok példát találtok hasonló magatartásra.

4. Továbbá azt látjuk, hogy a bűnt nem csupán a halálnál tartották gonoszabb dolognak, hanem még a pokolnál is. Chrysostomostól származik e mondás: „Ekképpen gondolkozom és ezt fogom hirdetni, amíg csak élek, hogy a pokol kínjainál is keservesebb dolog Krisztus ellen vétkezni.”

Anselmus mondta, hogy ha elébe állítanak egyik oldalon a bűn nyomorúságát, másik oldalon pedig a pokol kínjait, szívesebben esne a pokolba, mint bűnbe. Mindezeknek szíve ilyen messzire állt a bűntől. Kísértések, lelki próbák, önnön szívük megvizsgálása idején semmi sem természetesebb a szentek részéről, mint hogy ekképpen szóljanak: „Ölj meg inkább, kárhoztass el inkább, vess inkább a pokolba, de ne engedj Ellened vétkezni!”

Mindez elegendő immár, hogy lezárjuk a tanítási részt. Térjünk hát az alkalmazásra.

I. következmény

Ha a bűn a legnagyobb gonosz a világon, boruljunk le és csodáljuk Istennek jószágát, aki a legnagyobb gonoszt a legnagyobb jóra fordította; aki a legnagyobb gonoszból is soha nem tapasztalt nagy jót hozott ki. Efeletti elragadtatásában mondta Bernardus: „Óh, boldog bűn, mely ilyen Megváltót szerzett!”

Alázzuk meg magunkat a vétekért és áldjuk Istent az Orvosságért, csodálva egyben bölcsességét és jószágát, amely megragadva az ember gonoszsága által nyújtott alkalmat, kijelentette a Maga jószágát; a bűn alkalmát, hogy megismertesse és megmutassa többek között az Ő bölcsességének, hatalmának, irgalmának, igazságos voltának végtelen voltát. Hadd szolgáljon ez az alkalom az Ő dicsőséges tulajdonságainak megmutatkozására, amidőn a gonoszból jót, a halálból életet, a pokolból mennyet, a bűnből jószágot és a méregből szív-erősítőt hoz ki.

Ne kétségeskedjünk soha afelől, hogy Isten képes bármiből jót kihozni, a legnagyobb gonoszt is dicsősége növelésére és népe javára fordítani; képes a bűnből és pokolból is jót kihozni. Avagy nehéz-e Neki jóra fordítani csapásokat, üldöztetéseket, emberek intrikáit és gonoszságát? Akinek hatalma van a bűnt a Maga dicsőségére, ügyének előmozdítására fordítani, avagy nem teheti meg ugyanezt nyomorúságokkal, háborúkkal és egyebekkel?

Aki képes magát a bűnt, az egyértelmű és legnagyobb gonoszt is jóra fordítani, sokkal inkább né-

pe javára fordíthatja a gonosz nyomorúságokat. Ezért mondja az apostol, hogy akik Istent szeretik, azoknak minden javukat munkálja. Semmi felől nem kell kételkednie annak, aki ezt megtapasztalta: az Isten, aki hatalmas jóra fordítani a bűnt, megteheti, hogy egyháza és népe javára fordítson minden csapást, keresztet, üldöztetést és hasonlókat.

2. következmény

A fentiekből arra következtethetünk, hogy a világon a legfélelmetesebb ítélet, ha valakit Isten átenged a bűnnek. Ez a legvégső büntetés, amit Isten emberekre bocsáthat, éppen ezért minden büntetés közül a legnagyobb is.

Isten általában fokozatosan alkalmazza ítéletét. Előbb a kisebbel kezdi. Ha a kisebb nem hat, veszi a nagyobbat. Ítéletét hétszeresen alkalmazza, és minél tovább halad, csapásai annál súlyosabbak.

A végső, befejező csapás, minden büntetés közül a legnagyobb az, ha az embert Isten átengedi a bűnnek, ha azt mondja neki: „Akik szennyesek vagytok, legyetek továbbra is azok; akik tisztátalanok vagytok, legyetek továbbra is tisztátalanok.” Így szól Isten hozzájuk Ezékielnél: „Mivelhogy tisztogattalak, de meg nem tisztultál, azért tisztátalanságodból többé meg nem tisztulsz.” Így szól Izráel népéhez is: „Mivel megszorította Efraim az oltárokat a bűnre, bűnre vezették őt az oltárok.”

Ó, nem részesülhet a világon szomorúbb büntetésben ember, mint az, aki átadatik saját szíve

kívánságának. Ezzel a sötétség örök éjszakája kezdődik számára.

„Jó Uram, szabadíts meg önmagamtól”, könyörgött Ágoston. Inkább esetek áldozatul emberek kívánságának, vérszomjas férfiak gonoszságának és kegyetlenségének; jobb nektek, ha vérengző ír lázadók lángoló dühe és gonoszsága zúdul rátok, mintha önmagatoknak, saját szívetek kívánságainak adattok át. Sőt, még az is jobb, ha a Sátán kezébe kerültök, annál, hogy önmagatok és bűneitek fogságába esetek.

IKor 5,5 szerint a vérfertőző személyt átadták a Sátánnak, ám helyreállása után még jobban lett dolga. Olyanról azonban sehol sem olvasunk, hogy visszatértek volna, akiket átadtak önmaguknak, sem arról, hogy akiket saját szívük kívánságainak odaadtak, helyreálltak volna. Jobb hát a Sátánnak átadatni, mint a bűnnek, amennyiben minden büntetés a bűnnél kisebb gonosz.

Isten jogosan bünteti egyik bűnt a másikkal, és átkozza el a bűnt a szívnek keménységével. Felölünk nézve viszont ez egy bűnös gonosz. Mi hozzuk az írást meg a viaszt, Isten pedig ráüti a pecsétet, aminek következtében örök fogságra jutunk. Ti pedig, akik folytonosan vétkeztek, és nem akartok megújulni, jó úton haladtok ebbe az irányba. Amikor Isten betegség és csapások által azon munkálkodott, hogy megtérítsen, ti mégis a végső romlás felé haladtok. „Akik szennyesek vagytok, legyetek továbbra is azok!”

3. következmény

Ha a bűn a legnagyobb gonosz a világon, milyen balgatagok is azok, akik a bűn megengedésétől várják egyéb gonosz dolgoktól való szabadulásukat! Mindenek között a leggonoszabb dologba rohan az, aki a bűn megengedésével azon fáradozik, hogy egyéb gonosz dolgokat megelőzzön vagy eltávolítson. Menekülést keresve megöli önmagát. A megtartatása érdekében elpusztítja önmagát. Aki ekképpen tartja meg életét, elveszíti azt.

Soha nem volt olyan gonosz idő, hogy Isten népe csak a bűn megengedése árán lehetett volna biztonságban. Ha csupán ilyen áron lettek volna biztonságban, inkább választották a szenvedés biztonságát. Ezt láthatjuk a három ifjú, Sidrák, Misák és Abednégo esetében is.

Amikor börtönnel és halállal fenyegették az első keresztyéneket, akik nem akarták Krisztust megtagadni, ekképpen szóltak: „Jó császár, te börtönnel fenyegetsz, de Krisztus a pokollal!”

Amikor ugyanilyen okok miatt Cypriánusz halálra ítélték, a kormányzó érvelni kezdett vele, mondván, hogy élete elvesztése helyett jobb, ha megsajnálja magát, és lemond tévedéséről. Cypriánusz így válaszolt: „Uram, ön a bírám és nem tanácsadó. Nincs szükség tanácsra ilyen világos és igaz ügyben. Ügyem igaz voltát nem becstelentem meg afelett vitatkozva és tanácskozva, hogy szenvedjek-e vagy vétkezzek.” Hasonlót ez annak a szífnak az esetéhez, akit Bazileosz említ: inkább búcsút vett javaitól és életétől, mint hogy hitvallását megtagadja.

Ah! Szomorú dolog lenne romlásunkban keresnünk biztonságunkat, rabsággal vásárolnunk szabadságunkat, bűnnel oltalmunkat. Látjátok, mibe került Mária királynő idejében Frances Spirának és Cranmernek: nem állhatott bosszút másképpen saját cselekedetén, csak tűzbe téve a kezét, amely aláírásával bűnre kötelezte magát!

Jobb fogságban lenni, mint bűnnel nyitni ki a börtönajtót; inkább légy Isten foglya, mint az ördög szabad embere. Inkább veszítsük el mindenünket, minthogy vagyónunkat a bűn megengedése révén őrizzük meg.

Azért hát bármilyen nyomorúságban is legyetek, bármilyen félelem vagy veszély fenyegetsen, óvakodjatok attól, hogy ilyen nagy árat fizetve, a bűnnek engedve tartsátok meg magatokat, vásároljátok meg szabadságotokat vagy éppen életeteket. Istenre hoztok így szégyent és megsebzitek saját lelkiismereteket. Óvakodjatok attól, hogy az emberek barátságát keressétek, ellenségeiteké tévén az Istent!

Nem tudjuk még, mit hoznak ezek az idők. Az embereknek viszont nem áll sem módjában, sem hatalmában nyomorúságba vinni benneteket, ha csak előbb bűnbe nem visznek.

4. következmény

Ha a bűn önmagában is ilyen nagy gonosz, milyen nagy, ha tekintetbe vesszük a körülményeket is: a tudást és kegyelmi eszközöket, amelyek ellenére elkövetjük? Ha ilyen nagy gonoszság van a legkisebb bűnben, mekkora van a legnagyobbban? Ha

ilyen nagy az atom, mekkora a hegy? Ha az arcátlan gondolatok oly bűnösök, hogy (Isten és Krisztus kivételével) a menny minden kincse sem elég, hogy engesztelést szerezzen rájuk, milyenek a lázadó gondolatok, cselszövések gyilkosságok, kiagyalt házasságtörések, eltökélt gonoszságok, kívánságoktól hajtott tervek és célok, Isten megvetése, útjainak lekicsinylése és becsmérése? Ha egy hiábavaló, üres szó ennyire bűnös és pokoli, a bűnnek micsoda pokla, a haragnak micsoda hegye van dögletes társalgásaitokban, büzlő beszédeitekben, vérontásaitokban, szörnyűséges esküvéseitekben és átkozódásaitokban?

Ha egyetlen bűnben, önmagában ennyi gonoszság van, mit gondoljunk a bűnről szövevényével, körülményeivel együtt, erről a felettébb bűnös bűnről? Mit az ismeret, a kegyelem eszközei, az irgalom ellenére elkövetett bűnről? Üljetek hát le, és lássátok, milyen gonosz önmagában is egy bűn! „Ezt és ezt cselekedtem ismeret ellenére, amazt a lelkiismeretem ellenére, egyebet pedig a Lélek indítása ellenére, stb.” Mondjátok ezek után: nem felettébb bűnös-e a legkisebb bűn is?

5. következmény

Ha a bűn ilyen gonosz dolog, lásd, milyen balgák, akik gúnyt űznek a bűnből! „A bolondok csúfolódnak a bűnnel” (Károli: A bolondokat megcsúfolja a bűnért való áldozat), sportot űznek belőle. Nekik sport az esküdözés, a részegeskedés stb. Kedvtelésből és szórakozásból vétkeznek. Szóra-

kozásból cselekszik a gonoszt, isznak, esküdöznek, hazudnak és szentségtelenítik meg az Úr napját. Ezek bolondok. Talán természet szerint azok? Nem. Sokkal jobb annak, aki fütyölve, dűnnyögve vagy lógó kabáttal járkál ide-oda. Ez viszont lelkileg bolond, a legnagyobb bolond.

Szórakoznátok-e méreggel? Szórakoztatnátok-e magatokat a pokollal? Sőt mi több! Üdülétek-e rombolva önmagatokat? Kedveteket lelnétek-e abban, ami olyan keserű volt Krisztusnak, és keserű lesz nektek is, ha egyáltalán részesültök bocsánatban?!

Ki szórakozna azon, ami elveszett emberek és ördögök nyomorúságát okozza itt és a pokolban, mindörökre?

Nyomorult szórakozás és kedvtelés lehet az idegent, az ellenséget széttépni, megsebezni, véret kiontani. Mennyivel nyomorultabb dolog ezt legdrágább Barátunkkal tenni?! Krisztussal cselekszitek ezt ti, akik kedvtelésből vétkeztek. Szórakoztok azon, hogy megölte Krisztust, megfeszítitek, szétszaggatjátok őt újra. Minden fogadkozásotok tördöfés az Ő szívébe, újabb lándzsa az Ő oldalába.

Az ördögi természetnek legkirívóbb megnyilvánulása ebben a világban, ha valaki sportot űz a bűnből. Csak az ördögök teszik ezt, Istennek pedig nagy teher. Panaszt emel miatta, és megkönynyebbülésnek tartja majd, ha megszabadul tőled: „Jaj! Mert vigasztalást veszek háborgatóimon!” Krisztus megsebzése, a Lélek megszorítása, angyalok bánata, teremtmények pusztulása ez. Szórakozol-e azon, amiből minden gonosz szárma-

zott az emberre és magára Krisztusra? A pokol szülőjét, tüzelőjét, a lelkek örökkévaló kínját élvezed-e?

Ó! Ne leld örömet abban, ami Krisztusnak bánatot okozott! Örökkévaló bánatoddá lesz neked is, ha a bűnben való örömet nem váltja fel a bűn feletti bánkódás.

6. következmény

Amennyiben a bűn a legnagyobb gonosz, be kell látnotok, hogy teljességgel lehetetlen annak terhe alól az ég alatt bárkinél is segítséget és menekvést találni, az egy Jézus Krisztuson kívül. Elkövettél csak egy bűnt is? Ezt cselekedvén az ég és föld igazságosságának összes kincse sem segíthet rajtad és meg nem gyógyíthat, csakis Jézus Krisztus. Egyetlen bűn terhének eltörléséhez is ugyanannyi szükséges, mint ezeréhez. Végtelen igazságosság szükséges az egyhez és az ezerhez egyaránt. Ezzel az igazságossággal senki más nem bír, egyedül Krisztus.

Rajtunk nem segíthet egyéb, csakis az igazságosságnak ugyanaz a mértéke, mint a bűn gonoszságáé. Márpedig a világban a Krisztusén kívül nincs olyan igazságosság, amely arányos lenne a bűnben rejlő gonoszszággal. Ti magatok is tudjátok, hogy a saját igazságunk túl kevés, és az Írás megfertőztetett rongynak nevezi. Rongy, tehát be nem takarhat; tisztátalan, tehát ha be is takarna, szennyet szennyyel takarna, amint azt a próféta mondja: „Szövérséget kötnek, de nem lelkem által, hogy bűnre bűnt halmozzanak!” (Jakab-féle

Ésa 64,5

Ésa 30,1

Biblia szerint: takaróval takaróznak, de nem lelkem által ...), azaz igazságtalanságuk bűnére az igazságuk bűnét halmozzák. Szeplőt szeplővel takarnak, bűnt bűnre halmoznak, trágyát trágyára.

A törvény igazsága sem elég széles ide, még ha netalán lenne is valaki, aki minden igazságnak eleget tehetne és a teljes törvényt betöltené. A jelenlegi engedelmesség, még ha – teszem fel – elég is lenne a törvény igazságának betöltésére, soha sem lenne alkalmas korábbi törvénytelenések és engedetlenségek eltörlésére.

A törvény elég erős ezernek kárhozzátására, ám képtelen egynek is a megigazítására. A bűnösök egész világára képes poklot, haragot és vádat zúdítani, viszont képtelen csak egyet is kegyelemmel elárasztani, megigazítani. Ezért mondja az apostol: „Mert ami a törvénynek lehetetlen vala, mivelhogy erőtelen vala a test miatt, az Isten az Ő Fiát elbocsátván a bűn testének hasonlatosságában és a bűnért, kárhozzátá a bűnt a testben.” Ugyanazon apostol mondja nekünk: „Ha olyan törvény adatott volna, amely képes megeleveníteni, valóban a törvényből volna az igazság.” Előbb viszont azt mondja, hogy a törvény az ígélet után négyszázharminc évvel adatott, amivel arra utal, hogy nem azért kell munkálkodnunk, hogy megigazuljunk, hanem azért kell megigazulnunk, hogy munkálkodni tudjunk. Ha Isten a törvényt szánta volna megigazulásunk eszközéül, nem várt volna vele négyszázharminc évet az ígélet után.

Sőt, még az angyalok igazságossága sem elegendő (holott ez feljebbvaló a törvény igazságánál, amennyiben az angyalok ártatlanságban felette

Róm 8,3

Gal 3,21

Gal 3,17

állnak az embernek), hiszen ez is csupán teremtet és véges igazságosság, és semmiképpen sem mérhető a bűn gonoszságához. Ha arányos lenne azzal, egyetlen bűn nem foszthatta volna meg egyből jóságuktól a dicsőséges angyalokat, ördögökké tévén őket, márpedig ezt tette, nyilvánvalóvá tévén, hogy a bűnben több gonoszság volt, mint bennük a jóság és igazság.

Mindez tehát azt mutatja, hogy teljességgel lehetetlen, hogy bármi, égi vagy ég alatti teremtmény, megszabadítson a bűn gonoszságától, kivéve Jézus Krisztust. A bűnnel csak a végtelenség állhat szembe. Végtelen bölcsességre van szükség, amely megtalálja a módját. Végtelen irgalomnak kell lennie, hogy megbocsásson. Végtelen hatalomnak, hogy győzzön; végtelen érdemnek, hogy megtisztítson és megmosson, és végtelen kegyelemnek, hogy lerombolja a bűnt.

Bárhogyan is gondolkodtok a bűnről: ez az a nagy ellenség, amivel Isten és a kegyelem a világ kezdete óta tusakodik. Isten az Ő teljességében, a végtelen Isten végtelenségében jött megmentésünkre, hogy megszabadítson a bűn kezéből és hatalmából. Az Ő végtelen bölcsességét, hatalmát, irgalmát, igazságát és szentségét mind bevetette, hogy győzzön a bűn felett, oly módon, hogy titeket, bűnösöket üdvözítsen.

Istennek nagy terve azzal, hogy elküldte ebbe a világba Krisztust, aki testté lett, megaláztatott, meghalt, és szenvedett, mind egy célt szolgált: hogy legyőzze és elpusztítsa a bűnt. Micsoda hatalmas ellenséggel állunk szemben, ha legyőzéséhez Istennek az Ő Fiát kellett elküldenie?! A leg-

nagyobb földi hatalmasságokat megdöntheti Isten a legközönségesebb eszközökkel: legyekkel, tetvekkel, békákkal, a bűn legyőzéséhez viszont egyedül az Ő Fia volt elég hatalmas.

Lehettek akármilyen közömbösek a bűn iránt, lenyelhetitek félelem nélkül, élhettek benne érzéketlenül, elkövethetitek lelkiismeret-furdalás nélkül, ám biztosak lehettek afelől, hogy amire ti csak legyintetek, azt csak Isten végtelen hatalma győzhette le, csak Isten végtelen irgalma bocsáthatta meg, csak Krisztus végtelen érdeme törölhette el. A bűn drága vért ontott Krisztus szívéből, és ha Benne nem részesedtek, minden bizonytalanságot is kiontja.

7. következmény

Ha a bűn a legnagyobb gonosz, gondoljátok meg, mennyire hozzá vagyunk kötve Krisztushoz, aki hordozta bűneiteket, elhordozta mindezt a gonoszt érettetek, akiknek örökségetek van Benne.

Óh, Krisztus szeretete, mellyel elhordozta a bűnt, minden nyomorúságok között a legnagyobbat, a halálnál, pokolnál is nagyobb gonoszt!

Mit gondoltok, mennyire kellene kötődnetek egy olyan személyhez, aki érettetek vállalná a szegénységet, fájdalmat hordozna, fogságra, börtönbe menne érettetek, meghalna, sőt, elhordozná Isten haragját, mi több, a pokol kínjait is érettetek?

Nos, ezt tette Krisztus. Elhordozta a bűnt, amely mindezeknél nagyobb gonosz, olyan, mely minden egyéb gonoszt méhében hordoz; amelyet senki más, csak Krisztus volt képes elhordozni.

Ha Isten a legkisebb bűnt tisztán rád terhelte volna (amit a világon egyes egyedül csak Krisztus hordozott el), összezúzott volna súlyával, akkor is, ha a menny összes pillére az angyalok erejével egyesítve segítségedre lett volna.

A legkisebb bűn is végtelen haragot érdemel, és von maga után, aminek súlyát sem ti, sem a mennyei angyalok el nem hordozhatják. Hordozzák a pokolbeli kárhozottak. Hordozzák, de el nem viselhetik. Örökké égnék, de el nem égnék soha. Lássátok hát, mennyire adósai vagytok KRISZTUSNAK, aki elhordozta a bűnt, minden gonosz dolog közül a leggonoszabbat, és a bűnnel együtt mindazt a kínt, haragot és igazságtételt, ami a bűnnel jár.

Az egész világ nem képes kifejezni a kínt, amelyet a bűnt hordozva Krisztus elszenvedett; amikor vércseppeket, vérrögöket izzadott, Isten igazságával birkózva és haragját hordozva; amikor így kiáltott: „Én Istenem, én Istenem! Miért hagytál el engemet?” Különös szavak az Isten Fia ajkán, amelyek ilyen szólásra készítettek a görög egyházatyákat: „Ismeretlen gyötrelmeidért, az emberek számára felfedetlen szenvedéseidért, irgalmazz nekünk.” Bármilyenek is lehettek a kárhozottak szenvedései, szegény nélkül kijelenthetjük, hogy Krisztus elhordozta azokat, ha nem is természetben. Azért hadd mondjam újra: mennyire el vagytok kötelezve Krisztusnak, ti, akiknek vétkei Ő elhordozta! Annál is inkább, hogy Krisztus önként tette ezt: senki sem kényszeríthette vagy kötelezhette volna Őt erre. Minél készségesebben tesz valaki egy szívességet, annál jobb. Az

önkéntesség csak növeli és fokozza a szívesség értékét.

Kétszeres szívességnek számít, szoktuk mondani a készséggel végzett jótettekre. A készség teszi naggyá a cselekedetet, mint ahogy minél gonoszabb, annál nagyobb is a bűn. Így van ez a Szentlélek elleni bűnnel. Ördögien és az akarat kétségbeesésével megy végbe.

Minél több akarral történik egy szolgálat, annál elfogadhatóbb. Isten előtt annál becsesebb a legkisebb dolog is, amit Érette teszel, minél inkább akarod. Minél nagyobb volt a készség Krisztusnak eme nagy tettében, annál inkább lekötelez bennünket Önmagának. Márpedig ha megvizsgáljátok elejétől a végéig, e cselekedetben csupa szeretetet és jóságot találtok. Legelső vállalkozása is önkéntes volt: egy önkéntes megegyezés Isten és Krisztus között, egy készséggel kötött szerződés Istennel a mennyben, hogy Krisztus elvállalja e nagy munkát. Ennek megfelelő készséggel jött el a világba: „Azért a világba bejövetelekor így szól: Áldozatot és ajándékot nem akartál, de testet alkottál nekem, égő és bűnért való áldozatokat nem kedveltél. Akkor mondtam: Ímé itt vagyok, hogy cselekedjem, óh Isten, a te akaratodat.” E szavak elének tárják Krisztus szabadságát és készségét, amellyel e munkára vállalkozott.

Zsid 10,5-7

Testet öltése alkalmával ezért énekelték az angyalok: „Az emberekhez jóakarattal.” Nem egyéb, csakis pusztán jóakarattal folytatta munkáját. Ő maga mondja: „én azért születtem, és azért jöttem e világra”, hozzátéve még azt is, hogy szorongatta-

tik, amíg eljön az óra, a szeretet szorongatását értve ezalatt.

Amikor pedig elérkezett az óra, noha fekete és komor volt, amit „a sötétség órájának” nevezett, hozzánk mégsem lett hűtlen, el nem hagyott bennünket. Ha elhagyott volna, a pokolban hagyott volna, menthetetlenül. Ő azonban folytatta irgalma munkáját, noha – amennyiben ember volt – szinte idegenné vált számára e munka. Sőt! Ő elhordozta a bűnt, elhordozta a haragot, odaadva testének utolsó vércseppjét is.

Óh, óh! Gondoljatok csak magatokra, ti, Istennek népe: mennyire el vagytok kötelezve Krisztusnak! Együtt mondhatjuk Bernardusszal: „Te vagy az életem, én a Te halálod. Te vagy igazságom, én a Te bűnöd. Te vagy mennyországom, én a Te poklod. Te vagy gazdagságom, én a Te szegénységed.” Óh, mennyire el vagytok kötelezve Krisztusnak, aki elhordozta a bűnt!

Ezen felül még inkább elkötelez benneteket Krisztusnak az a tény, hogy úgy hordozta a bűnt, hogy nekünk ne kelljen azt hordoznunk. Úgy fizette meg adósságunkat, hogy bennünket felmentett! „Eltörölte a parancsolatokban ellenünk szóló kézírást, amely ellenünk volt nekünk, és azt eltette az útból, odaszegezvén azt a keresztfára.” Amiképpen Krisztus halála a mi fizetségünk, feltámadása a mi felmentésünk: „a mi bűneinkért halálra adatott, és feltámasztatott a mi megigazulásunkért.” De hát nem az Ő vére szerez nekünk megigazulást? Úgy van! Krisztus azonban nem azért támadt fel, hogy ténylegesen ezáltal igazítson meg, hanem hogy hirdesse végbevitt

Kol 2,14

Róm 4,25

megigazításunkat, felmentésünket és bűneink bocsánatát.

Ha Krisztust a halál kötelei továbbra is fogva tartották volna, nem lehetne bizonyosságunk afelől, hogy adósságunkat leróttá. Ezért mondja az apostol egy helyen: „Ha pedig a Krisztus fel nem támadott, még bűneitekben vagytok.” Krisztus azonban miután elfogták, börtönbe vetették, sírba helyezték, elszaggatta a halál köteleit, amelyek nem tarthatták Őt fogva, és feltámadt, hirdetve ezáltal, hogy leróttá bűneink adósságát.

Ha Krisztus úgy hordozta volna bűneinket, hogy azokat nekünk is hordoznunk kellene, mi hasznunk lenne belőle? Ámde Krisztus úgy hordozta bűneinket, hogy nekünk ne kelljen azokat hordoznunk, amiért is végtelenül el vagyunk kötelezve Neki!

Krisztus semmi tennivalót nem hagyott ránk, csupán azt, hogy elfogadjuk, amit Ő nekünk megvásárolt és az Atya kezébe letett; hogy pereljünk a felmentésért, Annak kezéből várva azt, aki igaz, és meg nem csal; Annak kezéből, aki bizonyosan megad bármit, amit az Ő Fia oly drágán szerzett és helyezett kezébe.

Ha valaki meghal és hagyatékát megbízható emberek kezére bízta, talán nem mehetünk és követelhetjük azt? Amikor Krisztus meghalt, minden érdemét Atyja kezére bízta, nem hagyva számunkra mást, mint hogy odamenjünk és elkérjük az egészset.

Isten kötést és szövetséget szerzett Krisztussal, hogy amennyiben Ő elhordozza a bűnt, nekünk ne kelljen azt hordoznunk; ha meghal a bű-

néért, Isten megbocsátja azt. Mindezt magába foglalja Ézsaiás könyve 53. fejezete: „Lelke szenvedése folytán látni fog és megelégszik.”

Nos, Krisztus mindezt megcselekedte, ekképpen kezünkbe adva Atyjának minden bankjegyét és értékpapírját egy megbízólevéllel együtt, amelynek alapján felhatalmaz, hogy mindezeket az Atyától elkérjük.

Krisztus értünk vállalta ezt a munkát, aminek célja, hogy Istent számunkra lekötölte: hogy előbb kielégítse, majd lekötölte, adósunkká téve Istent, nekünk, kik adósai voltunk. Így mindaddig, amíg tart a Krisztus vére (ami örök igazságosság lévén soha el nem fogy), tart az Isten irgalma is, sőt mi több: Isten igazsága ígéret szerint részesít ez irgalomban bennünket, kik hit által Hozzá járulunk. A megigazulás tekintetében tehát nem marad számunkra más, mint hogy „kipereeljük” mindazt, amit Krisztus megszerzett.

Úgy élünk ebben a világban, mintha megkellene vásárolnunk a bocsánatot, holott csak el kell fogadnunk azt. A bűn adóssága miatt Isten letartóztat, de úgy gondoljátok, hogy nekünk kell megfizetnünk? Oh nem, szegény teremtmények! Csak azért teszi ezt, hogy ne támaszkodjunk önmagunkra, hanem Krisztusra, aki kifizette adósságunkat.

Íme, milyen alapos okunk van, hogy Krisztust felmagasztaljuk, csodáljuk és dicsérjük! Nincs ennél több, ami Krisztust kedvessé tehetné szívünknek, mint az a tény, hogy elhordozta bűneinket, mégpedig úgy, hogy nekünk, kiknek részünk van Benne, soha ne kelljen azokat hordoznunk!

8. következmény

Ha a bűn a legnagyobb gonosz, megköveteli

1. a legnagyobb bánkódást
2. a legnagyobb gyűlöletet
3. a legnagyobb igyekezetet, hogy elkerüljük és
4. a legnagyobb igyekezetet, hogy megszabaduljunk tőle.

Ha a bűn a leggonoszabb dolog, megköveteli a legnagyobb bánkódást. Ne legyen számunkra keserűbb a bűnnél semmi csapás, semmi nyomorúság vagy gonosz, mivel a bűn a leggonoszabb gonosz. Szomorú dolog, ha szívünk kisebb bajok és nyomorúságok miatt érzékenyül és meghatódik, a bűnre, a legnagyobb gonoszra viszont kemény és érzéketlen marad. Bölcs dolog lenne részünkről azért, ha bármi más gonosz ér bennünket, hogy sóhajtozásunkat, könnyeinket és szomorkodásunkat a bűn ellen fordítsuk.

Gyógyászati közhely, hogy ha valaki erősen vérzik egy helyen, eret kell vágni másutt, hogy a vér folyását eltereljük. Legyünk hát bölcsök, hogy amikor egyéb gonosz dolgokért lelkünk vérzik és szívünk sír, fordítsuk minden siránkozásunkat a bűn ellen. Hadd folyjanak könnyeink a helyes csatornában.

Ontunk újra minden könnyet, amit nem a bűn miatt ontottunk. A szomorúság hasonlít a Merkúr hatásához: jó, ha jó bolygóval társul, viszont rossz, ha rossz bolygóval társul. Nem annyira a szomorúságról, mint inkább annak alapjáról és forrásáról van szó. A tárgyát kell most megvizsgál-

nunk. Júdás bánkódása nem ért semmit, viszont sokat ért a Péteré. Semmire sem volt jó a Saulé, jó volt viszont a Dávidé. Az egyiknél e világ szerinti, a másikonál Isten szerinti volt. „A világ szerint való szomorúság halált szerez.” Ilyen minden szomorúság, amely nem a bűn miatt támad, nem a kegyelemből fakad, és nem Isten felé igyekszik.

Ahol a bűnt a legnagyobb gonosznak tekintik, ott minden más szomorúság fölött való, legnagyobb szomorúsággal bánkódnak miatta.

1. Mennyisége és tömege szerint ugyan nem, viszont minősége és értéke szerint egy kevés arany többet ér egy nagy halom földnél és szemétnél.

2. Erőben ugyan nem, viszont tartósságban és folytonosságban minden más bánkódás hasonló a hirtelen zápor utáni áradáshoz, amely a zápor végeztével szintén elapad. Az isteni szomorúság viszont egy forrásból fakad, mely táplálja, minélfogva állandó, ha a másik már el is múlt. Ez a különbség az Isten és a világ szerinti szomorúság között.

Isten népének szomorkodásai, melyek lelkiek, egy forrásból fakadnak. A világ szerinti szomorúságaik pedig egy viharból. A gonoszok lelki bánkódása úgy támad, mint a vihar, a lelkiismeret valami pillanatnyi hánykolódásából, a haragtól való félelemből; világi szomorkodásuk viszont csörgedez, mint egy forrás.

Ahol a bűnt a legnagyobb gonosznak tekintik, szükséges, hogy a legnagyobb bánkódás kövesse, mely arányos (1) a bűn mértékével és nagyságával, valamint (2) a bűn érdemével és zsoldjával.

A bűn végtelen érdeméhez mérten a felette való bánkódásnak is végtelennek kell lennie. Ter-

mészetesen nem a cselekvés és kifejezés értelmében, hanem a lélek kívánsága és érzése tekintetében. Akinek szívéből és szeméről egyszerre szárad fel a könny, akinél a könnyek kifejezése és a bánkódás érzése egyszerre ér véget, még nem igazán sírt bűnei felett. Akinek szomorúsága Istentől való, gyászos érzései akkor sem szűnnek, ha megszűnt már sírni, ugyanis minden egyes könnycsepp egy belső könnyforrásból fakad.

Minden hitbeli cselekedet egy hívő lelkületből, a hit belső habitusából fakad, a szeretet minden egyes cselekedete pedig a szeretet belső törvényéből. Ugyanígy a szomorúság minden kifejezése a lélekben levő szomorúság érzésének megnyilvánulása. Ezért olvassuk az 1Sám 7,6-ban, hogy szomorúságukat így ábrázolták az izraeliták: „Vizet merítvén (mintegy a kútból), kiönték az Úr előtt.” Szemeik megüresedése nem előzhette meg szívük megtelését. Szemeik nem onthatták gyorsabban a könnyet, mint ahogy szívükből az elfakadt. A sírás külső jelei nem voltak elégségesek arra, hogy szívük bánkódását kifejezzék.

Ez hát a bűn miatti bánkódás: arányos a bűn mértékével, azzal, amit érdemel. Minden más szomorúságnál nagyobb, nem mennyiségében, hanem minőségében; erejében ugyan nem, viszont tartósságban és folytonosságban igen.

Nemde a legnagyobb gonosz a bűn? Ekként méltó a legnagyobb gyűlöletre. Semmi sem érdemel igazi gyűlöletet, csak a gonosz, annak sem minden fajtája, csak a bünteli gonosz. A büntetésszerű rossztól inkább fél az ember, mint gyűlöli, mivel

nem igazán gonosz. Semmi sem igazán gonosz azon kívül, ami bennünket gonosszá tesz, márpedig a büntetések javulásunkat szolgálják, amiért is lényegük szerint nem gonoszak, tehát nem gyűlölnivalók.

A bűnnel teljes gonoszt méltán gyűlöljük, mivel lényege szerint gonosz, és lévén a legnagyobb gonosz, méltó legnagyobb gyűlöletünkre. „Akik szeretitek az Urat, gyűlöljétek a gonoszt!” Nem elegendő bosszankodnotok a bűn miatt, sem elégedetlenkednetek miatta, hiszen ezt megtehetjük egy barátunkkal, szerettünkkel is, valami kellemetlenség miatt. Az sem elég, ha ellene törtök, hiszen hányan megteszik ezt ma, akik holnap mégis magukhoz ölelik a bűnt! Igyekeztek megölni a bűnt! A gyűlölet arra törekszik, hogy megsemmisítse tárgyát. A bűnt gyűlölő lelket semmi meg nem elégíti, csak ha látja azt elvérezni, megsemmisülni.

Ezen a ponton nagyon sok tévedés van az emberek között. Megmutatnám nektek röviden a lélek ide vonatkozó titkos csalárdságait, valamint azt, hogy ezek mennyire távol állnak a bűn gyűlöletétől.

1. Az ember megnehezthet egy másik bűnösre, aki bűnre csábította őt, anélkül, hogy gyűlölné a bűnt; kivégzi az áruút, de szereti az áruútást.

2. Az ember megnehezthet saját magára a bűn miatt, a bűnt viszont nem gyűlöli meg, amennyiben kellemetlensége támadt a bűn miatt, holott azt bizony kedvelte.

3. Az ember megnehezthet a bűnre is, anélkül, hogy meggyűlölné azt: eldobja a szemet, ami-

nek tüze megégette, ám sem annak feketeségén, sem saját mocskos voltán meg nem ütközik.

Amennyiben a bűn a legnagyobb gonosz, a legnagyobb igyekezettel kell elkerülnünk. Természet szerint az emberek félnek a bajtól. Mennyi vizsgálódás, mennyi törődés, mennyi igyekezet, csak hogy elkerüljék a gonosz bajokat! Ha ti a bűnt tartjátok a legnagyobb gonosznak, igyekeztek azt serényen elkerülni. Törekedjete arra, hogy Isten közelében és fegyelmezetten járjatok, ügyelve mindazokra az alkalmakra, csábításokra stb., amelyek bűnre vihetnének. Senki sem áll olyan biztosan, hogy bűnbe ne eshetne, ha elhanyagolja keresztyén figyelmességét.

Következésképpen, ahol a bűnt tartják a legnagyobb gonosznak, ott a legnagyobb gonddal és körültekintéssel fordulnak ellene. Az ekképpen gondolkodó ismeri mások bukásait, melyek számára nem pusztán mérföldkövek, amelyek mellett elsétálhat, hanem bóják és sziklák, amelyeket tanácsos elkerülnie. Ismeri saját gyengeségét, és szívének-lelkének gonoszságát, ezért vigyáz. Tudja, hogy egyetlen tagjában sem bízhat, amely mellé nem állt őrt.

A szem teli van bűnnel: paráznsággal, büszkeséggel, irigységgel, a szemek kívánságával, ezért nem bízik szemében Jób szövetsége nélkül: „Szövetségre léptem semeimmel, és hajadonra mit sem ügyeltem.”

lásd
1Jn 2,16

Jób 31,1

A nyelv teli van bűnnel: átkozódásokkal, zúgólódásokkal, ócsárlással, hiábavaló beszédekkel, és Dávid zabolája nélkül teljesen megbízhatatlan:

Ugye, hogy a bűn a legnagyobb gonosz? Ha így van, indítson sajnálatra és imádkozzunk azokért, akik a bűn állapotában vannak. Sajnáljátok barátaitokat, ha betegek, szegények vagy tönkrement az életük. De ó jaj! Mindez micsoda a bűnhöz képest? Micsoda a szegénység? Hát a betegség? Micsoda bármi a bűn gonoszságához képest? Mindazok külső gonosz dolgok, emez viszont belső. Mindazok ideig-óráig valók, a halál pedig véget vet nekik, emez viszont örökké tart. Bármi is érjen azok közül, egy sem vonja rád Isten haragját és gyűlöletét. Azért hát ontsatok néhány könnyet, mondjatok néhány imát azokért, akik a bűn állapotában vannak. „Vajha Ismáel élne teelötted”, sóhajtottá Ábrahám. Szóljatok ti is így: itt van ez ez a barát, testvér, apa stb., bűnben, a bűn állapotában. Ó, vajha megkönnyülnél lelkeiken! Ó, vajha kiragadnád őket bűnös állapotukból!

Ha a bűn olyan nagy gonosz, boruljunk térdre és csodáljuk Isten hosszútűrése nagyságát, melylyel elhordozza a bűnösöket, valamint irgalmának nagy voltát a bűnbocsánatban. Csodáld hát Isten hosszútűrésének nagyságát, amint elviseli a bűnösöket. Húsz, harminc, negyven vagy több tucat évig talán egy tisztátalan bűnös, egy részeges bűnös, egy átkozódó roncs voltál. Megkímélt az Isten? Lásd hát Isten hosszútűrésének csodáját!

Ha Isten nem az Ő hosszútűrésében lenne mindenható, lehetetlen lett volna, hogy ennyi ideig megkíméljen titeket. Így mondja ezt nekünk: „Nem végzem el haragomnak hevét ..., mert Isten vagyok én és nem ember.” „Mert én az Úr, meg nem változom, ti pedig, Jákóbnak fiai, nem

Hós 11,9

emésztettek meg.” Azt mutatják e helyek, hogy ha az Úr nem lenne Isten, ha nem az Ő hosszútűrésében lett volna mindenható, már rég elpusztította volna őket. Mal 3,6

Ha az embereket nap mint nap bosszantják és sértetve ingerlik, ők pedig nem állnak elő elégtételt követelve, pipogyáknak vagy tehetetleneknek tartjuk őket, bátortalanoknak vagy erőtlenségnek. Istennel viszont másképp áll a dolog. Az Ő türelme az Ő ereje: amikor Isten elpusztítással fenyegette meg népét, Mózes könyörgött, hogy viselje el őket, Isten hosszútűrését nem kevesebbnek tartva, mint az Ő hatalmának. „Most azért hadd magasztaltassék fel az Úrnak ereje, amiképpen szólottál, mondván: Az Úr késedelmes a haragra stb.” Látjátok: az Ő hosszútűrését az Ő hatalmának nevezi, ami valóban így is van, ha figyelembe veszitek a bűn lényegét. Erről pedig nem mondok többet, mint amit maga Isten mondott, hogy „ellenére” van. 3Móz 26,21

1. Ellenére van Isten munkáinak. Rögtön, miután Isten felállította és elvégezte e világ alkotmányát, a bűn agyafúrt módon megrázta az egészet: felborította a rendet, azzal a szándékkal, hogy darabokra törjön minden. Ha nem lett volna minden a megígért Krisztusért, az egész világmindenség darabjaira hullott volna újra.

Ha valaki egy különös ezermester műhelyébe lépve egy csapással darabokra törne egy műremeket, ami hosszú évek során sok fontolgatással és kínlódással készült el, vajon az hogyan tűrné? Eképpen cselekedett a bűn is, és Isten ezt eltűri? Ó, mindenható hosszútűrés!

2. Továbbá: a bűn ellentétes Isten természetével. Isten szent, a bűn szentségtelen; Isten tiszta, a bűn szennyes, és ezért a világ legszennyesebb dolgaival hasonlítják össze: az áspiskígyó mérgével, fekélyekkel, sebekkel stb. Ha a világ összes ocsmány szennyét egy kádba gyűjtenék, a bűn ocsmányságát soha utol nem érné.

Isten jó, tökéletesen jó; a bűn gonosz, minde-
nestől gonosz. Minden egyébben, még a pestis-
ben, betegségben is van jó. A bűnben viszont
nincs semmi. A bűn a gyakorlati káromlása mind-
annak, ami Istennel kapcsolatos: ellenszegülés az
Ő igazságának, megbecstelenítése az Ő irgalmá-
nak, kigúnyolása az Ő hosszútűrésének; az Ő ha-
talmának mellőzése és szeretetének megvetése.
Minden úton-módon ellenkezik Istennel.

3. A bűn ellenkezik Isten akaratával. Isten azt
mondja: tedd ezt. A bűn ezt mondja: „Nem tes-
zem.” „Szenteld meg a nyugalom napját”, mond-
ja Isten. „Nem szentelem meg”, mondja a bűn.
Nagy ellenkezés van itt, és ki képes ezt elviselni?

Zsid 12,3
Krisztus szenvedéseinek lényeges részeként
említi az Írás, hogy elviselte a bűnösök Vele való
ellenkezését. (Károli támadásnak fordítja. Az an-
gol Jakab-féle Biblia a latin fordítás – Vulgata –
„*contradictio*”-jához igazodik, mely a maga rend-
jén a görög „*antilogia*” tükörfordítása – ford.
megj.) Minden bizonnyal nagy volt a szenvedés.
Hogyan viselheti el egy bölcs ember, hogy egy bo-
lond ellentmondjon neki? Márpedig az, hogy Krisz-
tus, aki maga volt az Atya bölcsessége, a bolondok
részéről ilyen ellenkezést kellett hogy elhordozzon,
jelzi, hogy igenis nagy volt a szenvedése.

Nos, a bűn ellenkezés Istennel. Az akaratot
helyezi szembe a bölcsességgel, a pokoli, gonosz
akaratot a mennyei, végtelen bölcsességgel. Vajon
eltűri-e Isten ezeket a bűnösöket? Csodának va-
gyunk tanúi!

Tudjátok, hogy minden teremtmények között
az ellenkezés szítja a tüzet. Ebből származik min-
den háború a természetben, amikor az elemek
egymás ellen harcolnak: a tűz a víz ellen, a víz pe-
dig a tűz ellen. Még a kövek is izzadnak tőle, és
széthasadnak.

Bejárhatod az egész teremtett világot, de nem
találsz egyetlen teremtményt, amely képes lenne
elviselni ellentétét. Isten és a bűn között szükség-
képpen nagy az ellentét: hogy van hát, hogy a bű-
nös mégis élhet a világban? Csoda van itt: a hosz-
zútűrés csodája!

Tényleg olyan nagy gonosz a bűn? Boruljunk
hát le, és csodáljuk Isten irgalmának nagyságát a
bűnbocsánatban. Lássátok, hogyan kiált fel csodá-
latában a próféta: „Kicsoda olyan Isten, mint te,
aki megbocsátja a bűnt és elengedi öröksége ma-
radékának vétkeit?”

Mik 7,18

A bűnbocsánat Istennek e világban végzett
munkái közül az egyik legnagyobb, amelyben kije-
lenti az összes dicsőséges tulajdonságát: bölcsessé-
gét, hatalmát, igazságát, irgalmát, szentségét stb.

Akik Isten megbocsátó irgalmáról felületesen
és könnyelműen gondolkoznak, nyilvánvaló jelét
adják ezzel, hogy soha nem részesültek bocsánat-
ban, soha nem is tudták, hogy mit jelent bocsánat-
ban részesülni.

Ha valaha is ebben a világban bármiféle mun-

ka isteni hatalmat igényelt, a bűnbocsánat volt az. És ha Isten bármi jót is szándékszik tenni veletek, megtanít a bűnbocsánat felől helyesen gondolkozni. Azért amikor Isten a bocsánat megbecsülésére kezdi tanítani az embereket, megalázza őket, hogy a bűnbocsánatban felmagasztalja irgalmának nagyságát. Ugyanis ha komolyabban gondolkoznánk a bűnbocsánat felől, nem lenne szükségünk ilyen alapos felkészítésre és megaláztatásokra. Az emberek elintézik a bocsánat kérdését egy „Uram, irgalmazz!” felkiáltással. Eskiüvel tesznek egy fogadalmat, majd így szólnak: „Istenem, bocsásd meg!”, vagy: „Uram, irgalmazz halálom óráján!”

Azt mondják II. Lajos francia királyról, hogy kalapjában egy fészületet hordott, és ha vétkezett, elintézte azzal, hogy megcsókolta a fészületet. A pápisták is elintézik a dolgot egy fészülettel és egy gyónással. Ó, testvéreim, ha Isten egyáltalán jót akar nektek, megtanít titeket arra, hogy mi a bocsánat. Amikor Isten meg akarja mutatni az embereknek az ő bocsánatát, mindenkifelett erre figyelmezteti őket. „Mert nem az én gondolataim a ti gondolataitok, és nem a ti útitok az én útaim, így szól az Úr!” Ezzel mintegy azt mondja: „Ha azok lennének, nem sokasíthatnám meg a bocsánatot. De amint az egek magasabbak a földnél, úgy az én gondolataim is magasabbak a ti gondolataitoknál, és útaim a ti útitoknál. Én végtelen vagyok.”

Dávid csodálattal kiált fel Isten teremtő irgalmának nagysága láttán, a zsoltár kezdetén és végén: „Mi Urunk Istenünk, mily felséges a te neved az egész földön, aki az egekre helyezted di-

csőségedet.” Milyen hatalmas lehet akkor az Ő megbocsátó irgalma? Zsolt 8,1.10

És végül, ha a bűn tényleg olyan nagy gonosz, lássátok, hogy igazán van okunk megalázni lelkünket a mai napon a bűnnel kapcsolatos felületes gondolatainkért, Isten előtt, akinek ítélete szerint a bűn minden gonosz közül a legnagyobb gonosz ezen a világon. Tényleg felületesen gondolkozunk a bűnről? Félelem nélkül lenyeljük, esztelenül benne élünk, és elkövetjük lelkiismeret-furdalás nélkül. Mindez valóban arra utal, hogy könnyen vesszük a bűnt, és nem fogjuk fel a bűn tényleges gonoszságát.

Most azért, hogy helyes fogalmatok legyen a bűn nagyságát illetően, és hogy a bűnt rendkívül bűnösnek lássátok, röviden bemutatom nektek a következő hat szemüvegen keresztül.

1. Nézd a bűnt a természet szemüvegén keresztül. Homályos ugyan, de üvegfűvő készítette. Homályossá tette a bűnt, de azért még sokat meg tud mutatni a bűn gonoszságából. Maguk a pogányok is meglátták és úgy ítélték, hogy sok bűnben a legnagyobb gonoszság leledzik.

A lelki bűnök ugyan rejtve maradtak előlük, és világosságuk nem volt elegendő a hűtlenség és az evangélium szerinti bűnök felismerésére, ám meglátták és kerülték az erkölcsi bűnöket, kockáztatott, sőt szenvedést is vállalva, csak hogy ne vétkezzenek. Platón, Scipio, Cato és mások példája jól ábrázolja ezt. Mindezt a természet által készített szemüvegen keresztül látták meg; persze nem pusztán a bukott természetten, hanem a jól mérsékelt, emelkedettebb természetten keresztül, alkal-

mazva az erkölcsi elveket, amelyekhez hozzájárultak még a korlátozó kegyelem és a Léleknek egyéb általános ajándékai.

A bűn iránti gyűlöletüknek, a bűn elkerülésére tanúsított igyekezetüknek nagysága, a bűn helyett inkább választott szenvedések nagysága mind elegendő lehetne, hogy meglássuk a bűnben levő gonosz nagyságát, most azonban eltekin-tünk ettől.

2. A második szemüveg, amellyel a bűn nagyságát felismerjük, a törvény. Ez a szemüveg feltárja előttünk a bűn minden dimenzióját: vétkét, érdemtelenységét, szennyes és bűnös voltát. Ezért mondja az apostol: „A bűnt nem ismertem, hanem csak a törvény által.” Ez azt jelenti: nem tudtam volna, hogy a bűn ennyire szörnyű, nem ismertem volna sem szélességét, sem hosszúságát. Nem ismertem volna a bűn bűnösségét a törvény nélkül, ha a törvény szemüvege nem leplezte volna le előttem. Ez leplezte le Dávid előtt a bűnt a maga nagyságában. Ezért mondja: „Látom, minden tökéletes dolognak vége van, de a te parancsolatodnak nincs határa”, azaz: a parancsolat leleplezi a bűn átfogó jellegét, szélességét és nagyságát.

Ó, ez a szemüveg egyetlen bűnben is olyan mezítelenséget leplez le, amit az egész világ be nem takarhat; olyan szegénységet, melyet a teremtettség igazságosság minden kincse be nem tölthet; egyetlen bűnben, egy kőszá gondolatban is annyi ferdeséget és igazságtalanságot mutat ki, hogy az egész emberiség halála, az angyalok megsemmisítése sem szerezne rá engesztelést.

Kutasd csak a törvényt, és meglátod: Isten bár-

mely törvényébe ezernyi bűn tükközik. Ó, micsoda szemüveg!

3. De nézzétek a bűnt a szomorkodások, sebek, szívszaggatások és bánkódások szemüvegén át, amelyeket átéltek a szentek, amikor először nyertek bebocsátást a kegyelembe, meg amikor visszaestek és visszatértek a bolondságra.

Lássátok hát, miféle kesergések és megalázkodások között jutottak először a kegyelem állapotába: Manassé, Pál, a megtért zsidók! Előbb Krisztus testébe fűródtek a szegek, most pedig szívükbe akadtak, mint szarvas oldalába a nyílvevessző.

Hány meg hány szent jutott ágyba a keserves bánkódás miatt, és feküdt ágyhoz kötötten talán évekig az igazság súlytolása alatt, csakis a bűn miatt. Ezernyi példát szolgáltat erre minden kor.

Azután nézzétek a szentek szomorúságát és töredelmét, amitől a bűnbe való visszaeséskor szenvedtek! Lássátok Pétert, Dávidot. Olvassátok ez utóbbinak bánatos sorait a Zsolt 6,1–7-ben, 32,3–5-ben, majd az 51. Zsoltárban. Hogy panaszkodik lelke háborgásáért, hogy csontjai összetörték, szemei elbágyadtak, ágyát könnyel áztatja! Mindez a bűnért! Íme egy szemüveg, amely által láthatjátok, hogy a bűnben levő gonoszság a legnagyobb gonosz. Sőt, a legkisebb bűn is ezt okozza, ha Isten felfedi.

4. Nézzétek a bűnt Ádám esetében, és szemléljétek nagy voltát. Ádámnak egyetlen bűne mindenféle nyomorúságot, betegséget, halált és egyebet szerzett utódaira mind a mai napig. Milliárdokra hozott és hoz kárhozatot továbbra is. Isten igazsága még mindig nem nyert elégtételt. Ha

2Krón 33,12

ApCsel 9

ApCsel 2,37

Róm 7,7

Zsolt 119,96

elégtételt nyert volna, megszűnne a pusztulás. Nem kellene többé meghalnunk, megbetegednünk stb. Ó, mennyire elterjedt a bűn!

5. Nézzétek a bűnt Krisztusban! Lássátok, milyen megaláztatásokat, megtöretést, micsoda sebeket, döféseket, micsoda haragot zúdított magára Krisztusra! A bűn keverte ama pohár tartalmát olyan keserű hozzávalókból, hogy ha csak egy cseppnyit hörpintettünk volna belőle, a pokol összes kárhozottjára nehezedő haragnál is nagyobb harag nyomta volna lelkünket. Krisztus a bűn miatt szenvedte el a tiszta igazságot.

Sőt, aki Isten és ember volt, akit a Szentlélek e munkára felszentelt, akit istensége erősített, a bűn miatt vért izzadott, tusakodott, és már-már úgy tűnt, hogy visszalép és saját irgalma munkája ellenében imádkozik, meghíúsítva e világba való jövetelének célját.

Ah! Senki sem tudja, csak Krisztus, véges értelem fel nem foghatja, min ment Krisztus keresztül, amikor magára vette a bűnt, és ezzel birokra kelt a végtelen Isten végtelen haragjával és igazságával, a halál félelmével és az eljövendő világ erőivel. E szemüveggel láthatod a bűn nagyságát, szélességét, a bűn vétkét, érdemtelenységét – mindazt, amit Isten Fiának halála, szenvedései, megtöretése és sebei napvilágra hoznak.

Ti, akik könnyelműen veszitek a bűnt, eredjete Krisztushoz, és kérdezzétek meg Őt, mennyire volt nehéz, ami Őt a földre kényszerítette, és amit ti olyan könnyűnek tartotok. Titeket a legkisebb bűn is a pokol fenekére nyomott volna örökre, a menny oszlopaival együtt.

6. A hatodik szemüveg: a lélek örök kárhozata. Ha ezen keresztül nézed a bűnt, meglátod, hogy Isten igazságát semmi ki nem elégíti, csak a teremtmény elpusztítása. Sem betegség, sem börtön, sem vér, sem szenvedés: semmi, csak a pokol gyötrelmei! És ezek nem ideig-óráig, hanem örökké tartanak! Nézd hát itt, milyen nagy a bűn, és még nagyobbak találod, ha meggondolod, milyen drága is a lélek, amelyet az örökre tönkretesz. Akarod hát tudni mi a bűn? Megkérdezni a kárhözottakat? Fordítsd füledet a pokol felé, és halld meg azoknak sikoltását, üvöltését és nyögéseit, mindez a bűn miatt van. Ah! A drágán megvásárolt élvezeteket most örök fájdalommal kell megfizetniük.

Most hát láthatjátok e szemüvegeken keresztül, mi is a bűn. Bizony, meg kell magunkat aláznunk, mivel oly felületesen gondolkodtunk a bűn felől, ami a legnagyobb gonosz.

Alkalmazás

Ha ez így áll, be kell látnotok, hogy bűnvallásainkban szükséges végtelenül súlyosnak tartanunk a bűnt, ugyanis bármit is mondunk róla, távolról sem közelíti meg a bűn súlyosságát. Egy bűnről sem mondhatunk súlyosabbat, mint amilyen súlyos az a valóságban; nem tehetjük nagyobbá, mint amekkora. Nincs az a nagyítóüveg, amely nagyobbak mutatná a bűnt a valós nagyságánál. Vannak nagyítóink, amelyekkel a dolgokat a valóságosnál nagyobbak látjuk: a kicsit nagyoknak, a közepest hatalmasnak mutatja. Olyan nagyító vi-

szont nincs, amellyel nagyobbak mutathatók a bűnt, mint amekkora valóságosan.

A szentek szenvedései, szomorkodásai, a kárhozottak szenvedései, mind alkalmatlanok erre. De még a törvény, vagy Krisztus szenvedéseinek szemüvege (mely a legnagyobb) sem képesek a bűnt önmagánál nagyobbak mutatni, csupán valódi nagyságában és arányaiban tárják fel előttünk.

Isten részéről nem lett volna igazságos, ha Fiától több vért és szenvedést követelt volna meg, mint amennyit a bűn érdemel. Hogy is férne ilyenmi össze Isten szeretetével, könyörületével és Fia iránti irgalmasságával? Noha a legnagyobb bűnös számára is a szükségesnél bőségesebb irgalom van Krisztus szenvedéseiben, ahogyan az apostol az 1Tim 1,14-ben mondja, nem volt viszont a szükségesnél több a bűn gonoszságának és érdemének megfelelő ítélet.

Krisztus halála a lelkiünkért és bűneinkért fizetett megfelelő váltságdíj volt, elégtételének érdeme viszont szerfelett nagy és túlradó, olyannyira, hogy ha szükséges lett volna, ezer világ bűnére is elégséges lett volna. A bűn végtelen, ha tárgyát nézzük, az elégtétel viszont végtelen érdemét tekintve. Ezért mondjuk, hogy Krisztus halála nem csupán elégtétel és megfizetés, hanem váltság is. Isten bűn feletti ítélete tökéletes elégtételt nyert benne, ugyanakkor megfizette az Isten irgalmából származó javakat, amelyeket az Ő igazsága köteles is nekünk megadni, éppen a Krisztus elégtételének érvénye és értéke jogán, nekünk tulajdonítva ezeket.

Lássátok hát, hogyan kell a bűnt súlyosbíta-

nunk, hiszen nem is tudjuk kifejezni valódi nagyságát. Sok jó gyümölcs származik ebből: (1) felébreszti a lélekben a bűn miatti szégyenkezést és zavart, ami arra készíti, hogy (2) az irgalmat jobban megbecsüljük és értékeljük.

Ha az adósság kevés, hajlamosak vagyunk alábecsülni a bocsánatot. Ha viszont a bűn felettébb bűnös, megbecsüljük az irgalmat, értékeljük a bocsánatot. Amennyiben a bűnt tartjuk a legfőbb gonosznak, legfőbb javunk az irgalom és bocsánat lesz.

Ekképpen leszünk a leghajlamosabbak elhagyni a bűnt. Aki enyhíti a bűnt, megmarad benne, aki pedig súlyosbítja, kíván megszabadulni tőle. Ráadásul, ha meggondoljuk, milyen rosszul viselkedtünk Istennel szemben, elégedetlenek leszünk önmagunkkal. Ez viszont arra serkent, hogy önmagunkat meg- és eltéljük, amint Dávid is tette. Szívünkben lelki érzékenység támad a bűnnel szemben, de ezt most nem tárgyaljuk.

Zsolt 51

Alkalmazás

Ha a bűn a legfőbb gonosz, akkor a világon a legfőbb jótétemény, ha megszabadulunk tőle. Minél nagyobb a gonosz, annál nagyobb a megszabadulás jótéteménye. Azért állítja elénk úgy az Írás, mint a Krisztusban kapott egyetlen jótéteményt: „Nevezd annak nevét JÉZUSnak, mert ő szabadítja meg az ő népét annak bűneiből.” Mintha ebbe az egybe volna foglalva minden dolog, amit Krisztusban kapunk: „ő szabadítja meg az ő népét annak bűneiből.” Nem azt mondja, hogy ő szabadít-

Mt 1,21

ja meg az ő népét a pokoltól, hanem bűneiből; nem valami más, é világban levő gonosztól, és ez a legnagyobb jótétemény.

Amikor Isten a szívében levő legirgalmasabb gondolatot akarta kifejezni, amikor az Ő irgalmából a legnagyobb jótéteményt akarta véghezvinni, ennyit mondott csupán: „ő szabadítja meg az ő népét annak bűneiből.” A bűn volt a legfőbb gonosz, azért a legfőbb jó a tőle való szabadulás volt. Ezért mondja Dávid: „Boldog ember az, akinek hamissága megbocsáttatott, vétke elfedeztetett. Boldog ember az, akinek az Úr bűnt nem tulajdonít.”

Zsolt 32,1-2

A bűnbocsánatról valóban olcsó és felületes gondolataink vannak, csakis azért, mert felületesen gondolkozunk a bűnről. Ám ha Isten csak egyszer is megnyitná értelmünket, és megláttatná velünk a bűn gonoszságának roppant nagyságát, ha a látás mellé érző értelmet is adna, hogy megérezzük a bűn lényegét, ha az Ő bűn miatti haragjának csak picinyke szikráját is engedné lelkünkre esni, arcunk elsötétülne. Rögtön másképpen beszél-nénk, és ezt mondanánk: „Ó! Boldogok, mindörökre boldogok, akiknek hamissága megbocsáttatott, vétke elfedeztetett.”

Ám hogy úgy ne tűnjön a dolog, hogy a levegőt szapulom, nézzük e jótéteményt egy kissé összefüggéseiben, és meglátjátok mindjárt nagyságát. Igaz ugyan, hogy a szóból is meg kellene értene-tek, hogy a bűn a legfőbb gonosz, amiből azt is megértenétek, hogy a világon a legnagyobb jótétemény megszabadulni a bűntől. Ez viszont teljesebben feltáru előttünk, ha számba vesszük a következő sajátosságokat.

Először is, a bűnbocsánat a legdrágábban vásárolt jótétemény, márpedig ez tényleg e jótétemény nagyságát mutatja. Tudjátok, hogy minél nagyobb összeget fizetnek valaminek a megvásárlására (feltéve, hogy a vevő nem tudatlan, az eladó pedig nem becsstelen), annál nagyobb és becsesebb a megvásárolt illetve eladott holmi. Márpedig a bűnbocsánat drága áron megvásárolt jótétemény. Vérrrel fizettek érte, de nem bikák és bakok vérével, mert az apostol szerint „lehetetlen, hogy bikák és bakok vére eltörölje a bűnöket.” Kinek a vére volt hát? Nos, a Krisztus drága vére: „Nem veszendő holmin, ezüstön vagy aranyon váltattatok meg a ti atyáitoktól örökölt hiábavaló életetekből, hanem drága véren, mint hibátlan és szeplőtlen bárányn, a Krisztusén.” Ez pedig az Isten vére: „Legeltessétek az Isten anyaszentegyházát, melyet tulajdon vérével szerzett.”

Mt 26,28

Zsid 10,4

1Pt 1,18-19

ApCsel

20,28

Azért álljatok meg és gondolkodjatok el azon, micsoda jótétemény az, amit vérnek árán, az Isten Fiának vére árán szereztek! A vevő nem volt bölcsesség híján, nem lehetett Őt becsapni: tudta az áru értékét. Az eladóból sem hiányzott az igazság vagy jóság. Igazságos volt, és nem követelt volna az áru értéke felett egyetlen csepp vért sem. Atya is volt, aki nem terhelte volna Fiát sem több szenvedéssel, sem több követeléssel, mint amennyit az áru ért.

Másodszor, minden jótétemény között a legtisztább a bűnbocsánat, amely Isten szívéből és jóakaratóból származik nektek. Isten megadhat minden egyebet nektek, miközben továbbra is gyűlöl. Lehettek gazdagok, mégis elvetettek; ha-

talmasok ebben a világban, de átkozottak az eljövendőben. A gazdagoknak lehet vagyonuk, Heródesnek ékesszólása, Saul parancsolhat, Agrippa tiündökölhet; gonoszsága ellenére is virágozhat az ember. Ezek a dolgok viszont nem igazán jók vagy gonoszak. Ha jók lennének, nem részesülhetnének bennük a gonoszok, ha rosszak lennének, nem részesülhetnének bennük a szentek. Ezeket a dolgokat Isten a kezéből nyújtja, nem a szívéből. Az általános szívesség, nem a különleges szeretet adja őket. A bűnbocsánat viszont különleges kegy, a szenteknek adott különleges, tiszta jótétemény, az irgalom bensejéből származó könyörület, az irgalom szíve maga.

A bűnbocsánat a legingyenesebb jótétemény. Semmi nem volt, ami rábírhatta volna Istent, sem amivel megvásárolhattátok volna. Összes imánk, összes könnyünk, az összes szolgálatunk nem lenne elegendő egyetlen bűn bocsánatát megvásárolni, még ha oly sok jót tennénk és olyan sokat szenvednénk is, mint az összes szent együttvéve, a világ kezdetétől napjainkig.

Ha annyi könnyet ejtenénk, ahány csepp a tengerben, ha annyi napon keresztül megaláznánk magunkat, mint ahány perce fennáll a teremtett világ, meg ehhez hasonló, túl kevés lenne egyetlen bűn bocsánatának megszerzésére, még ha mindezt bűn nélkül meg is tennénk.

De jaj! Bármit teszünk, oly messze van attól, hogy korábbi tartozásunkból valamit is törlesszen, sőt, csak növelni tudnánk adósságunkat! Annyira lehetetlen nekünk adósságunkat törleszteni, hogy csak árulásunkat sokasítjuk. Nem szükséges mun-

kálkodnunk, hogy megigazuljunk, hanem megigazultunk, hogy munkálkodni tudjunk. E jótétemény tehát teljesen ingyenes. Ezért az Írás mindenütt a kegyelemnek tulajdonítja: „az ő kegyelméből megigazulván”; „Megigazulván ingyen, az ő kegyelméből”; Isten „megigazítja az istentelent”. Nincs bennünk semmi indoka, minden Istentől van. Világosan láthatjátok innen is: „Nem vettél nekem jó illatú nádat, és áldozataid kövérével jól nem tartottál, csak bűneiddel terhelél, vétkeiddel fárasztál engemet. Én, Én vagyok, aki eltörlöm álnokságaidat énmagamért, és bűneidről nem emlékezem meg!”

Emberfia számítana-e ilyesmire? Ez az ingyenességet mutatja fel, amikor nemhogy érdemeink nincsenek, hanem épp hogy ellentétes érdemeink vannak: „Csak bűneiddel terhelél.” Ó, végtelen, ó, legingyenvalóbb irgalom! Isten irgalmas, csakis azért, mert Ő irgalmas.

Olyan jótétemény ez, amely felhatalmaz: annyi jóra, hogy azt sem ki nem fejezhetem, sem fel nem foghatjátok. Ez a jótétemény részessé tesz minden más jótéteményben. Jogosulttá tesz minden jóra a földön és minden dicsőségre a mennyben. Sőt, ez a jótétemény jótéteményt szül: minden egyebet jótéteménnyé alakít.

A jó dolgok jótétemények. Gazdagságotok, nagyságotok, birtokaitok, férjeitek, feleségeitek, gyermekeitek stb.: mindezek nem áldások, amíg nem társul hozzá a bocsánat, ami áldássá változtatja őket. De nem csupán a jó, hanem a rossz dolgok is jótétemények számotokra. A bűnbocsánat jótéteménnyé teszi a szegénységet, nyomorúságot,

Tit 3,7

Róm 3,24

Róm 4,5

Ésa

43,24–25

Ésa 61,1

Róm 8,28

betegséget, sőt még a halált is. Olyan, mint az egyszarvú szarva, amely minden vízből kiveszi a mérget. Mint a filozófus köve, mindent arannyá változtat. Ezért mondja az apostol: „Azoknak, akik Istent szeretik, minden javukra van.” Jobb a megszentelt kereszttel, mint a meg nem szentelt kényelem. Jobb egy veszteség kegyelem alatt, mint egy élvezet Isten haragja alatt.

Mindaz, amivel Isten az Ő irgalmából megajándékoz, nem lehet jó mindaddig, míg a bűnre nincs bocsánat. A rajtatok levő bűn terhe megváltoztatja a dolgok természetét, és az önmagukban jó dolgokat is gonosszá teszi számotokra.

Továbbá a bocsánat visszavonhatatlan jótétemény. Egyéb jótéteményeket Isten megadhat és visszavonhat. Igazság szerint Isten a többi dolgokat inkább kölcsönzi, és nem adja véglegesen: kölcsön férj, kölcsön feleség stb. Azért nevezik inkább talentumoknak őket, amelyekkel nekünk bizonyos ideig sáfárkodnunk kell. Isten tetszése szerint visszakérheti, vagy elzalogosítja, elveszítjük őket.

Hós 2,8

Ó, milyen gyakran zálogba adunk, elveszítünk dolgokat a velük való méltatlan élés miatt! „Azért visszaveszem bűzamat a maga idejében és mustomat is az ő divatjában, és elragadom gyapjúmat és lenemet.” Istené volt mindez, és akarod-e tudni, hogy miért cselekedett így? Olvasd el az előző verset: mivel nem ismerték el, hogy mindent Isten adott nekik, és a Baálra költötték, mintha tőle kapták volna.

Ez a jótétemény azonban visszavonhatatlan, amit Isten vissza nem rendel: olyan jótétemény, amit Isten soha meg nem bán. Isten kegyelmi

ajándékai megbánhatatlanok, azért ez a jótétemény elveszíthetetlen.

Elveszíthetjük a bocsánat érzését, vigasztalását, sőt még a bocsánat ismeretét is, amint Dáviddal is történt, viszont soha el nem veszíthetjük magát a bocsánatot. Ha Isten mindezt előre tudta, és mégis bocsánatban részesített, nem fogja bánni, hogy ezt megcselekedte.

Végül, ennek a jótéteménynek értékét rendkívül megemeli annak állandósága. Gonosz dolgokkal is, de a jókkal még inkább úgy van, hogy minél tartósabbaknak és állandóbbaknak látjuk, annál nagyobbak szemünkben. Ez a jótétemény állandó. Vegyétek csak ezt az egy helyet: „Mert úgy lesz ez nekem, mint a Noé özönvize; miként megesküvéim, hogy nem megy át többé Noé özönvize a földön, úgy esküszöm meg, hogy rád többé nem haragszom, és téged meg nem feddelek. Mert a hegyek eltávoznak, és a halmok megrendülnek; de az én irgalmasságom tőled el nem távozik, és békességem szövetsége meg nem rendül.”

Ésa 54,9-10

Ez a különbség a cselekedeteken alapuló és a kegyelmi szövetség között. Az egyik ideiglenes, a másik örök. Az első, noha örök törvény, ideiglenes szövetség. A második örök és változhatatlan.

A bűnbocsánat egyetemes jótétemény: a jótétemények termékeny méhe. Minden más jótétemény a bűnbocsánat fáján terem. Fa ez, amelynek gyökere Krisztus, gyümölcse pedig az összes földi és mennyei jó. A bűnbocsánatnak hét dicsőséges gyümölcse van, amelyeket csupán felsorolok, hogy aztán rátérjek az utolsó alkalmazásra.

1. Megbékélés Istennel kegyelmébe való be-

2Kor 5,19

fogadtatás. Korábbi ellenségeitek Barátotokká lesz, ugyanis Istent csakis a bűn teszi ellenségünké. Ő pedig Barátotok lesz éltetekben, Barátotok marad halálotokban, amikor minden más barát elhagy, és Barátotok lesz halálotok után is.

2. Gyermekké-fogadás, miután megigazít és megbocsátja bűneinket.

3. Szabad bejárás Istenhez mint Atyánkhoz, gyermeki bátorsággal. A bűn nagy öbölként elválasztott Istentől. Mint egy elválasztó fal, Isten és közöttünk állt. Miután a bűnre bocsánatot nyertünk, az elválasztó fal ledöntetett, és szabad utunk van, amelyen bátran mehetünk az Atyához.

4. Szolgálatunk elfogadása. Amíg a bűnre nincs bocsánat, minden szolgálatunk elfogadhatatlan. Minden teljesítményünk förtelmes, amíg mi magunk be nem fogadtatunk és meg nem békülnünk. Most viszont, hogy a bűnre bocsánatot nyertünk, Isten elfogadja minden szolgálatunkat. Ő megiszta a tejet is, a bort is, meg teszi a lépes mézet és mézet stb.

Énekek 5,1

5. Minden körülményünk megszentelése. A bocsánatban eltörlő a bűnt, ami miatt minden átkozott volt.

6. Támogatás a kereszthordozásban, miután elvette a bűnt, legnehezebb terhünket.

7. Részesedés a szövetség minden kiváltságában.

Ezek a bűnbocsánat gyümölcsei. Vannak egyebek is: a békesség, öröm, vigasztalás, amelyek nem annyira a bocsánatnak, mint a bocsánat feletti bizonyosságnak a gyümölcsei; nem közvetlen, hanem távolabbi gyümölcsei a bocsánatnak.

Róm 5,1

Alkalmazás

Végül még egyszer: tényleg a bűn a legnagyobb gonosz a világon? Ha így van, akkor hát: mindegy, hogy törekedjünk arra, hogy megszabaduljunk tőle. Nyerjétek bocsánatot. Mondjátok Dáviddal: „Ó, vedd el a te szolgádnak romlottságát!” Mit használ nektek minden más jónak, haszonnak élvezete, ha bűneitek nincsenek megbocsátva? Mi haszna volt a gazdagnak az ő gazdagságában? Hát Saulnak az ő királyságában?

Feletőbb siratnivaló, hogy az emberek milyen gondosan és komolyan törekszenek egyéb gonosz dolgok elhárítására, és más javak megvásárlására, beszerzésére, a bűnbocsánat elnyerése dolgában viszont mennyire gondatlanok és felületesekek.

Személyedre a bűn terhe nehezedik. Ott állasz, mint elítélt férfi vagy nő. Isten időt adott neked. Nem csupán felfüggesztette az ítéletet, hanem arra adott időt, hogy bocsánatot szerezz. Ez az idő nem kevesebbe, mint Krisztus vérébe került. E vér állította meg Istent, hogy ne törvénykezzen veled, különben már rég a pokolban lennél. Elpazarolod ezt az időt is? Mellőzöd ezt az ügyet? Eleszed-e, elszod-e, sőt: elrészegesked, elvétkezed ezt a bocsánatot?

Ha egy halálraítélt embernek irgalmasan felfüggesztik ítéletét, hogy felmentést szerezzen a királytól, aki készségesen megkegyelmezne neki, avagy nem érdemelné meg a halált, ha ezt az időt ivászával, tivornyázva és hasonlókkal töltené? Nos hát, te is ezt teszed!

Vannak azonban mások, akik keresik ugyan a

bocsánatot, de hidegen. Keresik, de csak formálisan, könnyelműen és felületesen. Úgy keresik, mint akiknek nincs igazán szükségük rá, mintha elég jól meglennének anélkül is.

Nagyon sok a játszadozás is Istennel e dologban. A legtöbb ember a világon csak packázik Istennel. Felsorolok nektek öt- vagy hatféle embert, akik e fő és nagyon fontos dologban Istennel packáznak, holott nem is a legalantasabbak. Nem foglalkozom most a közöttetek levő korhelyekkel, hanem azokkal, akik látszólag tesznek is valamit, hogy bocsánatot nyerjenek.

1. Vannak, akik keresik a bocsánatot, talán még komolyan kiáltanak is érte, és mégis tovább élnek azokban a bűnökben, amelyekre a bocsánatot kérik. Most természetesen a bűnt nem úgy említtem, mint ami naponként ránk tör, gyarlóságunkban, gyengeségünkben megejt, vagy mint tennivalóinkban való tökéletlenséget. Mindezekben a legjobbak is nagyon gyakran elesnek, holott naponként könyörögnek a bocsánatért. Vaskosabb bűnökről beszélek, amelyek megsebzik a lelkiismeretet. Félelmetes dolog az Istennel játszadozni.

Mit gondoltatok az olyan emberről, aki bocsánatért jön, de még mielőtt részesülne abban, fut, hogy újabb ámulásokat kövessen el? Ez a ti esetetek. Látom, hogy sokan tiközületek a bűn csapdájában éltek: söröztök, részegeskedtek, átkozódtok. Említeni is szégyellem.

Imádkozol-e bocsánatért, vagy nem? Ha nem imádkozol, nem vagy jobb az ateistáknál. Vagy netán imádkozol bocsánatért, és mégis tovább élsz azokban a bűnökben, amelyekre Istentől bocsána-

tot kérsz? Ó, micsoda félelmetes játszadozás az Istennel!

Ó, nem gondoljátok meg eléggé, milyen erős kötelék a bűnnel szemben a bocsánatért való könyörgés! Micsoda? Bűnvallást tettetek, megaláztátok magatokat a bűn miatt, bocsánatért esedeztetek, és máris hátat fordítotok az Istennek, de nem a bűnnek? Ó, micsoda félelmetes játszadozás!

Félelmetesen súlyosbodik ekképpen a bűn. Azt gondolod, hogy megalázkodásod napjaiért, bűnbocsánatért mondott imáidért kapsz is valamit. Azt gondolod, hogy használni fognak. Hogy-hogy? Bocsánatért esedeztél, miközben vétkeztél. Mégis imádkoztál, azt remélve, hogy eltekintve a bűntől, Isten meghallgatja imáidat. Bűnben élsz és bűnt vallasz? Gyakorlod a bűnt és közben bocsánatért imádkozol? Cselekszed a bűnt, és közben megalázkodsz miatta. Ó, mennyire súlyosbítják ezek a bűnt. Egyre csak gyarapítják!

Mit gondolsz, egy gonosztevőnek enyhítő vagy súlyosbító körülmény lenne-e, hogy bocsánatért esedezik, majd elsiet, hogy gonoszságát elkövesse újra? Azt gondolná talán, hogy korábbi könyörgése a bűnbocsánatért csökkentené bűne nagyságát? Biztosan nem! Bűne súlyosbításának gondolná. Nos, ez a te eseted!

Ez a lelkület nem tetszett Istennek az ő népénél, Izráelnél sem: „Atyám! Ifjúságomnak te vagy vezéred!” Szépeket mondtak Istennek, megkönyékezték szép mondatokkal, de az Úr így szólt: „Íme, ezt mondd, de cselekszed a gonoszságokat, amint tőled telik.”

Jer 3,4

Jer 3,5

2. Az Istennel játszadozók második csoportjába

tartoznak azok, akik keresik némely bűnükre a bocsánatot, egyebeket viszont továbbra is szeretnek és dédelgetnek. Talán szorít és nyomorgat egynémely vaskos bűnöd, és kéred is rá a bocsánatot, miközben elnézel afelett, hogy a romlásnak valamilyen forrása buzog benned, a gonosznak valamilyen titkos látogatása, ami után a szíved úgy kíváncsozik, hogy sem képes, sem hajlandó nem vagy attól elszakadni.

Ó, te hiábavaló ember! Kiáltozhatsz egész életeden keresztül, és mégsem javulsz meg. Imádkozhatsz hosszasan, ahogy csak akarsz. Az az egy kedvelt és dédelgetett bűnöd bűnné teszi minden imádságodat. Isten nem hallgatja meg a bűnre figyelő bűnös imádságát: „Ha hamisságra néztem volna szívemben, meg nem hallgatott volna az én Uram!”

Zsolt 66,18

Ha ismernéd a kegyelem és irgalom szövetségének lényegét, az evangélium szigorúságát, valamint az irgalom irgalmatlanságát a bűnnel szemben, meglátnád, milyen képtelenség bocsánatot nyerni egy bűnre, míg a másikat még nem hagytad el! Megigazulás és megszentelődés, Isten bocsánata és a mi lemondásunk: egyik is, másik is ugyanolyan fontos. Amiképpen Isten megigazít a bűn vétkéből, meg is szentel a bűnök okozta romlásból. A kegyelem által Isten megbocsátja a bűnt, mi pedig a kegyelem által elhagyjuk a bűnt. Ha a bűn bocsánatot nyer, el is hagyják azt.

3. Némelyek a bűn érzékelése nélkül keresik a kegyelmet, a bűnbocsánatot bűnbánat nélkül. Az ilyenek soha nem érznek semmit, még egy szúrást sem szívükben a bűn miatt.

Ha valaki megbántana, és bocsánatodat kérné minden bánkódás nélkül, nem tartanád-e játszadozásnak? Mit gondolsz, mit tesz majd Isten?

Az bizonyos, hogy vérontás nélkül nincs bűnbocsánat, mondja az apostol. Krisztus sebeket kapott, és neked is meg kell sebesülnöd mielőtt bocsánatot nyernél. Krisztus vérzett, azért a lelkiismeretnek is véreznie kell, hogy Tőle bocsánatot nyerhessen.

4. Mások ugyan bocsánatért kiáltanak, ám soha nem törődnek imádságaikkal. Hát nem tartanád-e könnyelműségnek, ha valaki, aki megsértett, miután hozzád jönne bocsánatot kérni, hátat fordítva rögtön otthagyna, anélkül, hogy megvárná választ?

Miért teszed ugyanezt Istennel? Imádkozol, de nem nézel utána, hogy mi lett könnyörgésedd. Ő, aki komolyan könyörög, szorgalmasan utánanézik annak, hogy mit felel Isten. Megfigyeli, hogy miféle vigasztaló szót hall Istentől, mit is közöl Isten az ő lelkével, és olyan vigyázva figyel, mint Benhadád szolgálói. Azt olvassuk, hogy miután kérésüket előtárták, „a férfiak jó jelnek vették azt (Jakab-féle Biblia: szorgalmasan figyelték választát, ti. az Akhábét) és gyorsan megragadták a szót”. Így cselekedjünk mi is: vegyük fel a zsákruhát, imádkozzunk bűnbánattal, és ezt megtévén várakozzunk, figyelve a mennyből érkező üzenetre. Ezért mondja Dávid: „Hadd halljam meg: mit szól az Úr Isten! Kétség nélkül békességet szól az ő népének és kegyeltjeinek.” „Jó reggel készülök hozzád és vigyázok.”

1Kir 20,33

Zsolt 85,9

Zsolt 5,4

5. Az Istennel játszadozók ötödik fajtájához

azok tartoznak, akiknek imádságát nem követi az a törekvés, hogy bizonyosságot nyerjenek bűneik bocsánata felől. Nem kutatják a kegyelmi szövetséget, nem ismerkednek a kegyelem ígéreteivel, nem kutatják a kegyelem ígését, és nem élnek a kegyelmi eszközökkel. Akik nem hallgatják az Igét, nem élnek a sákramentumokkal és hasonló eszközökkel, amelyek erősítik bennük a bűnbocsánat bizonyosságát, játszadoznak Istennel.

VÉGE

NATHANIEL VINCENT

az evangélium szolgája

A bűnös megtérése

Magyarázat és alkalmazás az Ezékiel 33,11 alapján:

(Első kiadás: 1669)

„Térjetelek meg, térjetelek meg gonosz útaitokról! Hiszen miért halnátok meg, óh Izráel háza!?”

Ajánlás

A szent és legdicsőségesebb Felségnek, az ég és föld Istenének, a KIRÁLYOK KIRÁLYÁNAK és URÁK URÁNAK, aki sokkal inkább uralkodik a legmagasabb uraságok és császárok felett, mint azok a legalantasabb szolgálk felett.

Mindenható Úr! Neked ajánlom könyvem, nekem önmagammat is szenteltem. Minden, ami benne jó, a Tied, és ha hasznát veszi valaki, Neked kell tulajdonítanom minden dicsőséget. Valóban, kétségbe esve, szégyenkeznie kellene az eszköznek, ha nem tudná, hogy Te a gyenge által is éppen olyan jól munkálkods, mint az erős által. Sőt, gyakran szándékosan választod a gyengét, hogy a test ne dicsekedjék, hanem az erőnek nagy volta a Tied legyen egyedül.

A Te ingyen való és gazdag (az egész örökkévalóságban eléggé nem csodálható és imádható)

kegyelmed folytán nyertem irgalmat én is, aki éppúgy, mint más, magam is vérem szennyében hevertem; aki oly messzire rohantam a széles úton, és oly közel kerültem bűneim által az örök pusztuláshoz! Végtelen nagy immár a tartozásom, hogy dicséretedet zengjem, és ez a tartozás csak növekszik azáltal, hogy nem csupán megtérésre rendeltettem, hanem arra is, hogy eszköz lehessen mások megtérésében.

Lelkem arra vágyik, óh Uram, hogy királyságod terjedjen, és megdőljön a bűn és a Sátán bitort hatalma. A Te igád könnyű, és a Te uralkodásod oly édes és oly kegyelmes: miért ne lenne hát számos a Te alattvalóid serege? Övezd fel kardodat, óh leghatalmasabb, és jöjj elő győztesen, hogy győzzél! A Te jobbod tanítson Téged rettenetes dolgokra! Nyilaid legyenek hegyesek, és a Te Igéd hatoljon, mint kétélű kard, hogy ez az egész világ, megtérve vagy leigázva – de különösképpen megtérve – boruljon le előtted!

Te vagy minden test lelkének Istene: van-e valami is, ami túl nehéz neked? Amikor az ördög vétkezett ellened (ezáltal változván ördöggé), könnyűszerrel levetted az égből, a sötétség láncaira verve őt. Avagy nem tudnád-e éppoly könnyen kivetni őt azoknak a bűnösöknek a szívéből is, akiket birtokába vett és betöltött, lerontva minden erősségét? Ami pedig a bűnt illeti, mely oly hatalmas, hogy Ádámot legyőzte ártatlanságában, és a mennyei angyalok sem állhatnak meg előtte, képes vagy legyőzni, amint meg is ígérted. Óh, jeleltsd meg hatalmadat és kegyelmedet!

A Te irgalmasságod oly nagy: miért részesed-

nének benne oly kevesen? A Te Fiad üdvöztő ereje végtelen: miért üdvözülnének oly kevesen általa? Az új Jeruzsálem oly tágas: miért telne meg a pokol oly gyorsan? Engedd hát a Te különleges kegyelmedet általánosabban terjedni! Gyógyításod és üdvöztő kegyelmed hadd áradjon szélesebb csatornán, sátraid szélesedjenek nagyra, kiterjesztve közöttünk a Te lakóhelyed kárpitjait! Ne engedd, hogy az ördög zsákmányává legyen oly sok lélek, aki értékesebb a teljes világnál, és képes lenne Téged szeretni, csodálni és magasztalni! Óh Istenem! Ha kívánságaim megegyeznek a Te tanácsod, útjaid és ítéleteid kikutatthatatlan és felmérhetetlen titkaival, kérlek, teljesítsd őket!

Hadd terjedjen evangéliumod Angliában! Hadd ragyogjon fel az igazság napja fényesebben és dicsőségesebben, elűzve a tévelygés ködét, és elűzve a tudatlanság éjjelét! Hadd teljen be ez a föld a Te dicsőséged ismeretével, sokkal jobban, mint a tenger vizekkel! Amíg egyház lesz a földön, hadd legyen Angliában is! És hadd ragyogjon közöttünk tisztán a Te Igéd lámpása, mindaddig, amíg a Nap és a Hold az égbolton ragyog!

Te, aki mindeneknek szívét kezdedben tartod, indíts némelyeket arra, hogy elolvassák a következő igehirdetéseket, és akik elolvassák, hadd legyenek mind jobbakká általuk. Add, hogy megértsek életükben az ő békeességükre való dolgokat, és engedjenek hívásodnak, mielőtt elhatároznád, hogy utoljára kiáltasz utánuk! Óh, ne engedd, hogy e világosság bárkit is még nagyobb vakságra juttasson! Ne engedd, hogy csak egy is keményebbé váljon a megpuhításra rendelt eszközök

által! Ne engedd, hogy az Életnek beszéde a halál illatává váljon bárki számára! Bárcsak e könyv olvasásától számítanak egyesek megtérésüket, a megtértek pedig megerősödhetnek általa. Bőséges sikerrel koronázzván munkáját, bátorítsd szolgálodat, aki önmagáról lemondva Neked adta életét, és akinek legnagyobb dicsősége és legigazabb boldogsága, hogy

Örökre Tied,
NATHANIEL VINCENT

Levél az olvasóhoz

Olvasó! Mihelyt e könyvbe pillantasz, máris vedd le róla tekinteted, és emeld a mennybe! Hogyan is foghatnál hozzá, hogy haszonnal olvasd, amíg a világhossz Atyja meg nem nyitja szemeidet és nem ad értő szívet? Ő csodákat mutathat a legközönségesebb igazságokban is, amelyek mindeddig ismeretlenek voltak számodra. Bizonyos vagyok abban, hogy amint a gyakrabban hirdetett tanításokat ezúttal még jobban megismerheted elméddel, úgy ragaszkodásodat is felindíthatom (amire szükség van!) olyan fokra, amely méltó e tanítások súlyához és komolyságához.

Bánkódom, sőt szinte bosszankodom, látva, hogy némely hitvallók milyen sok igazságtól viszolyognak. És noha nagyon gyakran hallották ezeket az igazságokat, sajnálatos módon mégsem ismerik őket annyira, amennyire ismerniük kellene. Ezek az emberek önhittent értelmesekeknek képzelik magukat, ám a hatékony és szívet átfor-

máló ismeret dolgában vaskos tudatlanságban vannak. Lelkiismeretük ostoba, és soha nem érintette meg őket a nekik hirdetett Ige ereje. A világosan és gyakran hangsúlyozott kötelességeiket elhanyagolják, az általában feddésben részesülő bűnöknek viszont még általánosabban szabad utat engednek.

Van-e egyáltalán jogod feltételezni, hogy természeted megújult, ha nem vagy képes végighallgatni egy beszédet, amely nem elégíti ki képzelődésedet és viszkető füledet meg nem vakarja? Hiszen akik újjászülettek, kívánják az Ige tiszta tejét (még ha bele is elegyedik egy kevés emberi), hogy azon növekedjenek.

Olvasóm! Tudatlan vagy-e és istentelen? Nincsen-e ekképpen még nagyobb szükséged azokra az eszközökre, amelyek az ismeret szerzésére rendeltettek? Szíved nem lehet jóvá ismeret nélkül, és te sem kerülhetsz biztonságba. Eltévelyedtél. Térj hát vissza, nehogy következő lépésed a sírba és pokolba vigyen! Csekély biztonságot nyújt, hogy nem ismered a veszélyt. Szánalomra méltó boldogság, hogy ne ismerd nyomorúságodat, hiszen éppen ez a tudatlanság növeli a rád leselkedő veszélyt, és teszi nyomorúságodat még elkerülhetlenebbé. A bűn olyan dolog, hogy a vele való szakítást még senki sem bánta meg. Engedj hát a sürgetésnek és térj meg korábbi istentelenségedből és világi kívánságaidból, és élj mértékletesen, igazán és kegyesen e jelenvaló gonosz világban.

Ha vallod a hitet, de nem gyakorlod, vedd eszedbe, hogy Isten nem az ál-megtérőknek, hanem azoknak ígéri és biztosítja az életet, akik tel-

jes szívükből hozzá fordulnak. Ha nálad megvan a kegyesség formája, de hiányzik ereje, ez csak azt bizonyítja, hogy te inkább az ateistához hasonlítasz. Bizonyára azt gondolod, hogy az Isten nem figyel oda és nem büntet meg, legalábbis veled szemben részrehajló lesz. Csodálkozom, hogyan merészelsz olyan gyakran az ő jelenlétébe jönni, olyan közel szövetségének ládájához, ahol féltékenysége legforróbban lángol, olyan gyakran részt veszel az ő tiszteletében, miközben ezalatt szívedet távol tartja Tőle valami bűn vagy hiábavalóság.

Ha viszont valóban megtértél, jöjj még közelebb Istenhez, és fordulj egyre inkább Hozzá. A kegyelem olyan kiváló dolog, hogy – úgy gondolom – fáradságot nem kímélve, erőszakosabban kellene keresned annak nagyobb mértékét. Minél inkább követed az Urat, annál jobban szereted majd Őt, és annál kevésbé kívánod elhagyni, hogy visszatérj ismét a bolondságra.

A megtérés az a szeg, amit a régi próféták szüntelen kalapáltak. Urunk és apostolai arra törekedtek, hogy ezt a szeget teljesen beverjék, és ez utóbbi időben Isten nemcsak hogy szolgákat rendelt e munka végzésére, hanem az ítélet kalapácsát is kezébe vette. Minél inkább ellenállunk, annál több kalapácsütésre számíthatunk. Az utóbbi időben nagy csapásoknak és megpróbáltatásoknak napjait láthattuk, amelyek bizonyos értelemben a kegyelem napjai is voltak. Az ideig-óráig tartó ítéleteket tehát azért bocsátja ránk Isten, hogy értékeljük a lelki jótéteményeket, és elcéljuk az örökké tartó ítéletnek.

Minden szigorúsága legmélyén Isten a szeretet

tervét rejtette el. Alkalmazkodjunk hát hozzá, mert ha továbbra is ellenkezünk, minden eddigi fenyítésnek hétszeresét vonjuk magunkra, Isten haragvó fenyegetése szerint. Én bizony igazán remegek, ha a ragálynál és tűznél hétszerte rosszabb büntetésekre gondolok. Ha viszont Isten fenyítése nyomán bölcsességet és útmutatást nyerünk, és megtérünk a bennünket sújtó Úrhoz, úgy találjuk, hogy kegyének és szeretetének megnyilvánulásai sokkal nagyobbak nemtetszésének jeleinél.

N. V.

Ezékiel 33,11 második fele:

„Térjete meg, térjete meg gonosz útaitokról! Hiszen miért halnátok meg, óh Izráel háza!”

Nem könnyű eldönteni, hogy az embernek Istentől való első elszakadása volt-e a nagyobb bolondság, vagy az – ami menthetlenebb –, hogy most nem akar Hozzá térni. Kezdetben áldott tapasztalatból ismerte Teremtője közelségének jó voltát, ártatlanságban élvezhette az Ő orcájának világosságát, és mégis merészkedett Tőle eltávolodni. Most immár érzi hitehagyásának hatásait, ugyanis a bűn megterhelte különféle nyomorúságokkal, csapásokkal, zaklatásokkal, és mégis milyen nehéz megtérésre bírni! Az emberek fiait könnyű rávenni, hogy engedjenek a Sátánnak, mintha érdekükben állna, hogy önmagukat egy gyilkos kezére bízzák. Az Úr pedig, akin kívül nincs más Szaba-

dító, csak kiált, gyakorta és komolyan, de mindhiába. Szívük tompa, fülük süket, és nem akarnak Rá hallgatni.

Soha eléggé meg nem siratható, mennyi embert bolonddá tett a bűn a világon. Isten elébük helyezi az életet és a halált, az áldást és az átkot, mégis a halált választják az élet helyett, a legmeglepőbb és legelviselhetetlenebb átkokat ölelik magukhoz, a legmagasabb és legidőállóbb áldásokat pedig visszautasítják.

Ezért tudakozódik az Úr, nem csupán a bűnnel, hanem a büntetéssel kapcsolatban is. Nem csupán azt kérdezi: hogyan merészkedtek vétkezni, hanem azt is: miért halnátok meg, óh Izráel háza?

A fejezet elején olvashatjuk, hogy Isten őrállóvá tette a prófétát Izráel háza felett. Azt a parancsot kapja, hogy amikor látja a bosszúállás kivont kardját, amely közeleg, hogy levágja az istenteleneket az ő istentelenségükért, kiáltson. Ha nem kiált a bűnösöknek, hogy térjenek meg és éljenek, vétkes lesz azok haláláért. Vérüket az ő kezéből követeli Isten. Ezzel a megbízatással azt a parancsot is kapja, hogy hallgattassa el a gonosztevőket, akik Teremtőjükkel feddöznek és feleselnek, és bolondul vádolják Istent.

Úgy tűnik, hogy vitás volt, kit terhel a bűnösök pusztulása. Izráel háza ellentmondást nem tűrve és merészen Istent vádolta, azt állítva, hogy Isten útja nem méltányos. Az irgalom és igazság Istene viszont szembeszáll ezzel a meg nem érdemelt váddal, bizonyosságot tévén, hogy ha a bűnösök nem hajlottak volna el természetellenesen, a maguk romlására, kikerülhetnék a pusztulást. A saját

életére megesküszik, hogy nem kedves előtte a bűnös halála. A szöveg bizonyossága szerint hangosan és kettőzve szól: „Térjete meg, térjete meg gonosz útaitokról!”, amivel helyére teszi a dolgokat. Az emberek romlásának oka az ő saját akaratuk: „Hiszen miért halnátok meg, óh Izráel háza!” (Az akaratra való utalást az angol szöveg szó szerinti fordításából érthetjük meg: „miért akarnátok meghalni ...” – ford. megj.)

Megrendítő és komoly kiáltást fejeznek ki a szavak, melyekben megfigyelhetők:

1. A megszólítottak: Izráel háza;
2. A megszólítás célja: a megtérés;
3. A kiáltás sürgős volta, amely kitűnik a kettőzésből: „Térjete meg, térjete meg!”;
4. Amiből meg kell térniük: gonosz útairól;
5. Az élettel való érvelés, bőséges, szent retorikával: „miért halnátok meg?”.

Megtérés nélkül biztos a halál. A Sátán mondhatja az utódoknak is ugyanazt, amit első szüleinnek mondott: „Bizony nem haltok meg”, ám igaznak ez fog bizonyulni: „Seolba jutnak a gonoszok”, akik nem akarnak Istenhez megtérni. Ebből megérthető, hogy minden gonosz útnak van egy célja. A széles úton belül vezet ugyan néhány ösvény, a halálban viszont, a második halálban, mind találkozik és egyesül. Azért az Ige az Urat említi, aki sajnálja a bűnösöket, és felemeli szavát értettük.

Miért halnátok meg? Talán azért, mert olyan gyors a bosszúállásom? Tudjátok, hogy haragom lassú, hiszen tapasztaltátok is ezt, mert ha nem így

lenne, haragom régen rátok áradt volna. Vagy talán azért, mert ha egyszer felingereltek, feltartóztat-hatatlan és kérlelhetetlen vagyok? Hát nem jelentem-e ki önmagamról, hogy kész vagyok megbocsátani és irgalmam bőséges mindazokhoz, akik hozzám kiáltanak? Netalán nem hallottátok, milyen úton-módon menthető az élet, és hogyan menekülhettek a megérdemelt büntetés elől? Milyen gyakran küldtem prófétáimat, hogy hitre vezessenek, hogy megtérjeteek és engedelmeskedjeteek! De a ti nyakatok vasból van. Eltökélten rohantok a bűnbe. Ha elvesztek, magatoknak köszönhetitek. Ha elpusztultok, azért lesz, mert ti választottátok a pusztulást.

A szöveg három tanítást tár elénk:

1. A gonosz utak a halál útjai.
2. Az emberek halálának, és pedig örök halálának az oka saját akaratok.
3. Az Úr ismételten arra szólítja a bűnösöket, hogy térjenek meg gonosz útjaikról, és éljenek.

Első tanítás

Kezdem az első tanítással, mely szerint a gonosz utak a halál útjai. Gonoszak erkölcsi szempontból, viszont gonoszak és pusztítóak azokra nézve, akik rajtuk járnak. Tulajdonképpen úgy tűnhet, hogy ezek az utak helyesek, de éppen ezért nem kevésbé, hanem ellenkezőleg, még inkább veszélyesebbek. „Van oly út, mely helyesnek látszik az ember előtt, és vége a halálra menő út.”

1. A gonosz utak sokszor korai halálhoz vezetnek. A bűnesetkor elhangzott az ítélet: „Por vagy

te s ismét porrá leszel.” Óh, milyen gyakran sieteti a bűn ezen ítélet végrehajtását! Olvasunk némelyekről, akik életüknek felét sem élik meg. Gonosz életvitelük miatt van ez. Akiknek tetemei a pusztában hullottak el, élhettek volna, örökölve az ígéret földjét, ámde ők zúgolódtak. Némelykor bálványokat imádtak, máskor paráználkodtak, végül pedig elhangzott az eskü, hogy soha nem mehetnek be Kánaánba. Óh, hogyan pazarolja erejét a mértéktelen és a tisztátalan! Mennyi betegséggel büntetik saját magukat! És bár az ítéletre teljességgel felkészületlenek, mennyire siettetik e világból való eltávozásukat az igazán ítélő Isten törvényszéke elé!

Zsolt 55,24

2. Isten nem található azokon a gonosz utakon. Lelki értelemben halottak vagyunk, noha élünk és e földön járunk. Az efézusiakról van megírva, hogy halottak voltak bűneikben, amíg e világ folyása és testük kívánságai szerint jártak. A lélek attól él, hogy egyesül Istennel, és az Ő Szentlelke élteni és indítja, amiből következik, hogy a bűnt, mely elválaszt Istentől, halálos dolognak kell tartanunk.

EF 2,2-3

Ésa 59,2

3. Ezek a gonosz utak a pokol kárhozatához, az örök halálhoz vezető, kitaposott ösvények. A pokolba senki nem kerül, hacsak ezeken nem jár, aki pedig ezeken jár, és meg nem tér, kivétel nélkül mind ide jut. A sárga lovon ülő ellenség követők nélkül is félelmetes, de jaj, milyen, amikor a pokol követi?! Lesz-e ott erős kéz? Kinek a szívé bírja azt ki? Az atyák egyike a második halált „a halhatatlan halál”-nak nevezte, melyben a bűnös fájdalmai soha meg nem szűnnek; kínja szüntelen való,

Péld 14,12

mégsem jön el a vég. A tűz ég, viszont áldozatait soha egészen el nem égeti. A féreg szüntelenül rág, viszont soha meg nem elégszik.

Merre tartasz, te elvakult lélek? Hova sietsz lóhalálában? Talán a nyereséget, gyönyört vagy a boldogságot vetted üldözőbe, hogy úgy tűnik, inkább repülsz, mint szaladsz? Sajnos nem. A széles úton vágatsz oly fergetegesen. Nem nyereséget, hanem veszteséget; nem gyönyört, hanem fájdalmat; nem a boldogságot, hanem a nyomorúságot, sőt, a legnagyobb nyomorúságot hajszolod. Óh, állj le rohanásodból, és ne menj tovább! Óh, hagyd el ezt a lefele vezető ösvényt, mert „az életnek útja felfelé van az értelmes ember számára, hogy eltávozzék a pokoltól, mely aláfelé van.”

Péld 15,24

Látjátok hát, milyen értelemben nevezzük a halál útjainak a gonosz utakat. Isten halállal bünteti azokat, akik ezeken járnak, és ezt igazságosan cselekszi, amint az nyilvánvalóvá lesz, ha figyelembe vesszük a következőket:

A. Ezeket az utakat kimondottan tiltja a törvény legfelsőbb Szerzője, akinek hatalma van megmenteni és elveszíteni. Ha az ember, ez a nyomorult hitvány, szembeszegül a fölötte végtelen magasságban álló fenséggel és hatalommal, és megveti Őt, érdeme szerint, méltán részesül végtelen büntetésben. Ráadásul az Úr segítségére siet a bűnösnek, ha az hajlandó elhagyni gonosz útait és gondolatait. Nos, ha a bűnös visszautasítja ezt az ajánlatot, és Isten helyett nem csupán az üres világot, hanem a leggonoszabb élvezeteket választja, nem azt mondja-e az értelem, hogy igazságosan veti el örökre Önmagától? Istennek ek-

ként való elvesztése a tulajdonképpeni halál, maga a poklok pokla.

B. A bűnösöket halál fenyegeti. Ha azért ők maguk merészkednek e fenyegetést magukra vonni, igazságosan lakolnak meg kevélységükért. Hallják a figyelmeztetést, hogy meneküljenek az eljövendő harag elől, de ha nem veszik szívükre, a harag igenis méltán zúdul rájuk. Nem hivatkozhatnak sem arra, hogy nem ismerték Mesterük akaratát, sem hogy nem tudták, milyen büntetés vár rájuk lázadásukért. Bizony, akik élvezik az evangélium világosságát, milyen gyakran hallhatják Isten akaratát, hogy bánkódjanak bűneik miatt, és szaggassák meg szívüket! Azt is: Isten akaratát, hogy higgyenek az Ő Fiában! Hogy Isten akaratát az ő megszentelődésük! Sőt, azt is gyakran megmondták nekik, hogy azoknak, akik szándékosan engedetlenkednek, sok csapást kell elszenvedniük. Azért hát nem méltánytalan, hogy az Úr, miután hitetlenségükkel hazuggá tették Őt, a maga igazsága és ügye védelméért rájuk nehezíti azokat a csapásokat és kínokat, amelyek felől ezerszer is intve figyelmeztették őket, viszont sem hittel, sem félelemmel oda nem figyeltek.

1Thess 4

C. A bűnösöket Isten megfenyegeti gonosz útjaik miatt, viszont ugyanúgy megmutatja nekik az élet és békesség útját is, buzdítva, hogy járjanak rajta. Megismerteti velük a támogató és megerősítő kegyelmet is, ám ha sem az út végén levő dicsőséget és halhatatlanságot, sem az úton felajánlott segítséget és kegyelmet meg nem becsülik, csak a pusztulás és romlás útjait kedvelik, valóban saját

lásd Róm 3,16

lelküket károsítják meg. Isten pedig igazságosan bünteti meg őket.

E tanítást csak egyféleképpen alkalmazom: figyelmeztetek, hogy e gonosz utak a halálra vezetnek. Ti, akik kegyelemből elhagytátok már őket, vigyázzatok, nehogy újra rájuk tévedjete. A félrelépések sokba kerültek a szenteknek. Bukásaik nyomán beszennyeződtek, és eltörtek csontjaik. De ti, akik továbbra is ezeket az utakat akarjátok járni, nyissátok ki végre szemeiteket, és lássátok, merre mentek! E sorokat olvasva késlekedés nélkül álljatok meg, nehogy utolérjen benneteket a hirtelen halál, a hirtelen pusztulás és hirtelen károkozást, amiből nincs menekvés.

1Thess 5,3

1. Ne vakítson el titeket ezeknek az utaknak a nyeresége. Csalárd a gazdagság: másnak mutatkozik, mint ami a valóságban, és miközben mohón hajszoljuk, sokkal igazabb kincsektől fosztatunk meg. Nem birtokoljuk a mennyei, elfogyhatatlan kincset. El ne ámítson benneteket a hamis mammon. Ígérhet ugyan beteljesedést, kényelmet és megelégedést, de csak nyomorúsággal és háborgatással fizet. Urunk tövisekhez hasonlítja a gazdagságot, részben azért, mert elfojtják az Ige jó magvát, részben pedig mert sok fájdalommal szűrják meg azokat, akik rajtuk csüngenek. Vegyete mérleget a szentélyből, és mérjétek össze gonosz útjaitokból származó nyereségeiteket jelenlegi és jövődóbeli veszteségeitekkel, és rájöttök, hogy a Sátán szíve és a szívetek nyereség utáni vágya felettébb értelmetlen dolog. Megnyeritek a földet, de elveszítitek a kegyelmet. Aranyat nyertek, és

Lk 12,33

elveszítitek Istent. Nyertek egy keveset a világból, amit csak nagyon rövid ideig birtokolhattok, miközben elveszítitek lelketeke, és az egész dicsőséges örökkévalóságot.

2. Ne hagyjátok, hogy e gonosz utak gyönyöre törbe csaljon benneteket. A bűn nyújtotta élvezetek általában az ember állatibb természetét gyönyörködtetik. Azért aki azokra az élvezetekre ügyel, amelyek az állatokkal közösek, saját méltóságán alul cselekszik, noha értelmes lélekkel bír. Salamon bővölködött ezekben. Valamit szeme megkívánt, magától meg nem tagadta. Szívétől sem vont meg semmi örömet, viszont olyan közönségesnek, alacsonynak, olyan rossznak találta, hogy mindezek között így kiáltott: „Minden hiábavalóság és a lélek gyötrelme.” Az élvezetek gyönyörű álmok, de milyen rövidek! Milyen hamar felébredt belőlük a megpróbáltatás, halál vagy éppen a pokol! Milyen meggondolatlanok választásukban vagy elutasításukban azok, akik jobban szeretik az élvezeteket, mint Istent! Az élvezetek a bűnt borító csalétek, amellyel azt készségesen lenyeljük. Végzetes italként eltompítanak, hogy érzéketlenül feküdjete, nagy vesztélyben. Finom cicomának néznek ki, mégis erős köteleknek bizonyulnak, amelyekkel a Sátán a halál kamrába vonja le az embereket. Mi több, az élvezetek az a fűtőanyag, melytől a tűznek tava lángol: „Amennyire dicsőítette magát és dobzódott, annyi kínnal és gyásszal fizessetek neki.” Óh, hogy megfizetnek majd egy napon a buják minden élvezetükért!

Préd
2,11-12

Jel 18,7

3. Nehogy megerősítsen és megkeményítsen

benneteket a gonosz úton járók sokasága! Lót egyedül járt az igazság útján, noha Sodoma teljességgel megromlott istentelen életvitelében. Ő azonban nem tartott a sokasággal, hogy gonoszt cselekedjen. Aki pedig így szólt: „Szoros az a kapu és keskeny az az út, amely az életre visz, és kevesen vannak, akik megtalálják azt”, bizonyosan nem arra rendelte tanítványait, hogy a világ kitaposott ösvényén járjanak. Őh bűnös, ne ármítsd magad ezzel! Azt teszed, amit mások tesznek, de ugyanúgy megcsúszol, mint ők. Velük együtt fogsz utazni valóban, azaz pokolra vetnek gonosz-ságodért.

Mt 7,14

Nem lesz abban semmi vigasz, hogy társaid lesznek a nyomorúságban, sőt a kárhozottakat kínzó bánkódás és felháborodás gyöttri, amikor meglátják egymást, és eszükbe jut, hogy egymás lelke számára megtestesült ördögök voltak, elősegítve egymás ítéletét. Talán ezért nem akarta a Lk 16-ban említett gazdag ember, hogy testvérei is a gyötrellem helyére jussanak, mert társaságuk a pokolban csak gyarapította volna gyötrelmeit, ha ítélet elé állítják azokért a bűnökért is, amelyekben cinkosuk volt földi életében. Itt ezt szoktuk mondani: „Minél több, annál jobb.” Ott viszont majd így hangzik: „Minél több, annál szomorúbb.” Amikor Isten majd mind egy helyre gyűjti ellenségeit, és nem lesz az Ővéi közül egy sem közöttük, felébred teljes haragja, és dühének minden edényét rájuk árasztja. Itt befejezem az első tanítást, tudniillik hogy a gonosz utak a halál útjai.

Második tanítás

A második tanítás így szól: Az emberek halálának, és pedig örök halálának az oka saját akarata. Akarattal szolgálják a bűnt, noha veritékes és fáradságos szolgálatuk összes fizetsége bizonyosan csak a halál lesz. A bűnösök nem tisztítatnak meg: „Jaj néked Jeruzsálem! Nem leszek tiszta ezután se? Meddig még?” Krisztus nem gyűjti őket szárnyai alá, holott egyedül csak ott van menedék, a Sátán dühével és az Isten haragjával szemben egyaránt: „Jeruzsálem, Jeruzsálem! Ki megölnöd a prófétákat és megkövezed azokat, akik tehozzád küldettek, hányszor akartam egybegyűjteni a te fiaidat, miképpen a tyúk egybegyűjti kiscsirkéit szárnya alá, és te nem akartad.” Mi több, sokaknak akarata, akik semmibe vették Mózes és a próféták beszédét, oly kétségbeejtő módon hajlik a bűnre, még az sem bírná rá őket a bűn elhagyására, ha látnák, hogy másokat milyen tűzbe és kínokba juttat. „Nem úgy, atyám Ábrahám; hanem ha a halottak közül megy valaki hozzájuk, megtérnek! Ő pedig mondta néki: Ha Mózesre és a prófétákra nem hallgatnak, az sem győzi meg őket, ha valaki a halottak közül feltámad.”

Jer 13,27

Mt 23,37

Lk 16,30-31

E tanításra térve először is az a feladatom, hogy bebizonyítsam: az emberek akaratuk miatt halnak meg. Másodsor pedig alátámasztom azt, hogy ennek nem mond ellent a Szentírás másik, sokat emlegetett igazsága, tudniillik hogy az ember képtelen jót cselekedni.

A következő érvekkel bizonyítom, hogy az

emberek halálának és kárhozatának oka a saját akaratuk:

1. Az egyik argumentumot az emberi akarat természet szerinti romlottsága és züllöttsége szolgáltatja. Ez a romlás pedig nem máshonnan, csak is onnan származik, hogy az akarat elhajlott Istentől, az élet és békesség forrásától, és a gonoszhoz fordult. A bűnös pedig (jaj neki!) a gonoszt jónak nevezi, és édesnek képzei azt, ami majd oly keserűnek és mérgezőnek bizonyul számára, mint az áspiskígyó mérge. Hasonlíthatják ugyan a pelágiánusok az akaratot ahhoz a tiszta szűzhöz, aki az első hűtlenség alkalmával nem veszítette el szüzességét, de a Szentírás és a tapasztalat egyaránt bizonyítja, hogy az eredendő bűn az akaratban nyilvánul meg a leginkább. Ha valaki úgy gondolja, hogy szíve nem kétségbeesetten gonosz, azt becsapta saját szíve, amit egyáltalán nem is ismer. Micsoda hitetlenség, micsoda büszkeség, micsoda elidegenedés az isteni lélettől, a szent, igaz és jó parancsolattal szemben micsoda ellenségesség is található a természeti ember akaratában! Az akarat tehát, mivel ennyire megromlott és ilyen erőteljesen uralkodik, csakis akadály lehet az Istenhez és az általa gyűlölt szent élethez való megtérésnek. Következésképpen nagy szerepet játszik az emberek fiai veszedelmében.

2. A második érvet Isten feddése és haragja igazságosságából vesszük. Bizonyára nem feddené oly élesen az embereket, haragja nem füstölögne ellenük annyira, amiért csökönnyösen és dacosan kitartanak gonosz útakon, ha őszintén akarnák a jót, csupán erejük hiányozna annak véghezvite-

léhez. Az Úr felemlegeti, hogy hajdanán ítélettel sújtotta népét, megemlíti makacsságukat, hogy nem akartak ráfigyelni és megtérni, így igazolva velük való szigorúbb bánásmódjának jogosságát. Az Úr bizonyosságot tett Izráel ellen az ő prófétái és látnokai által, ekként szólva: „Térjete meg a ti gonosz útaitokról, és őrizzétek meg az én parancsolataimat és rendeléseimet ... Akkor nem engedelmeskedtek, hanem megkeményítették az ő nyakukat atyáik makacssága szerint, akik nem hittek az Úrban, az ő Istenükben.” Makacsságuk maga után vonta – teljesen jogosan – az Úr haragját és az ő pusztulásukat. Az Úr haragja erősen felgerjedt Izráel fiai ellen, és elvetette őket színe elől.

2Kir
17,13–14
2Kir 17,18

Másodsorban azt kell bebizonyítanom, hogy az ember jóra való képtelensége nem húzza keresztül azt a tanítást, hogy bűnéért és nyomorúságáért akarata a felelős. Annak érdekében, hogy megálázza az embereket, a Szentlélek lerombolta a saját erejükbe és igazságukba vetett hitüket, hogy a prófétával együtt így szóljanak: „Csak az Úrban van minden igazság és erő”, beleszámítva azt, hogy bűnös és romlott állapotában az ember képtelen a lelki jóra. Azért mondjuk, hogy erőtlének vagyunk. „Nem mintha magunktól volnánk alkalmasak valamit gondolni, úgy mint magunkból; ellenkezőleg a mi alkalmas voltunk az Istentől van.” Ésaías megfáradtaknak és erőtléneknek nevez, és a mi Urunk nyilván mondja: „Nálam nélkül semmit sem cselekedhettek.” Mindezek mellett, noha erőtlének vagyunk a jóra, gonoszságainkért akaratunk hibáztatható.

Ésa 45,24
Róm 5,6
2Kor 3,5
Ésa 40,29
Jn 15,5

Semmi esetre sem képzelhetjük azt, hogy a Szentírás azért emlegetné a bűnös képtelenségét a jóra, hogy gonosz cselekedeteit ezzel mentegesse, hanem azért, hogy Krisztushoz vezesse, aki megerősítheti őt minden jóra. Az ember valóban képtelen cselekedni, amit Isten tőle kíván, ámde nem is akarja azt, noha gondja van saját jólétére. Nem csupán azért marad meg a bűnben, mulandóságot szerezve, mert képtelen megtérni, hanem főképpen azért, mert nem is akar. Ezt a további részletek teszik világossá:

1. A bűnös ember azt képzelem magáról, hogy képes megtérni gonosz útairól. Halogatja a bűnbánatot, mintha az Istenhez való megtérést elintézhethetné egy óra alatt. Mivel hát nem teszi meg azt, amire magát képesnek tartja, csakis akarata lehet az akadály, és csakis azt vádolhatja, ha pusztulásra jut.

2. A bűnös ember nem teszi meg azt sem, amire tényleg képes lenne. Van ugyan egy talentuma, de kereskedni nem akar vele. Ha akarna, tartózkodhatna sok bűntől, ami haragot és bosszúállást szerez, de sajnos ő önként válik rabszolgájukká, és még tetszik is neki ez a szolgaság. A házasságtörő szándékosan megy a bordélyházba, és a becstelen világfi szándékosan jut tisztességtelen nyereséghez. Ebből az következik, hogy szándékosan pusztítják el magukat.

A természeti ember képes ugyan a jó cselekedetet végrehajtani, viszont téved a véghezvitel módjában. Tud imádkozni, hallgatni, olvasni, ámde készakarva elhagyja e kötelességeit, ekképpen készakarva vonva magára a mulasztással járó átkot.

Nem akarja megtenni, amire valójában képes lenne, sőt, ha ereje megsokasodna is, akkor sem használná arra. Joggal feltételezhetjük, hogy aki meg tud spórolni egy pennyt, de sajnálja odaadni a szegénynek, ugyanúgy jár el, ha netalán sikerül neki egy fontot megspórolnia. Ez áll a természeti emberre is: ha üdvössége érdekében nem akarja megtenni amire képes, noha csekély dolog az, többre sem volna hajlandó, még ha lenne is hozzá ereje.

3. A bűnös ember sajnálja, hogy annyit is képes megtenni. Kívánja, hogy bárcsak lehetne teljesen tehetetlen, hogy lenne mivel mentenie magát. Ez is akarata gonoszságát mutatja. Továbbá, a kegyelmet és erőt közvetítő eszközökkel sem akar élni. Istenre nem vár, és Őt segítségül nem hívja. A kegyelmi szövetségben tett ígéretet beteljesedéséért sem akarja Istent keresni. Nem, sőt inkább a Szentléleknek készakarva ellenáll, amikor az jön, hogy benne munkálkodjék. Kívánja, hogy inkább hagyják magára a bűnben. Az istentelenek beszéde ilyen: „Azt mondják Istennek: Távozzál el tőlünk, mert a te útaidnak tudásában nem gyönyörködünk.” Akadékoskodik ugyan a gonosz, hogy erőtlenség, igazából viszont a megtéréshez és az élethez való akarat hiánya viszi őt romlásba. Óh, azok a gondolatok és okoskodások, tudniillik hogy Isten kemény úr, hogy az Ő útjai nem méltányosak: micsoda szegény tölti majd be miattuk ama nagy napon, amikor lelkiismerete megtámadja és méltó bánkódással vádolni kezdi miattuk! Gyakorta hallotta a figyelmeztetést és hívást, mégsem akart megtérni, hogy éljen.

A tanítás alkalmazása

Első alkalmazás: a részletek felől való tájékoztatásra.

1. Akaratuk miatt kell az embereknek örökre meghalniuk? Ki vagy hát akkor te, óh ember, hogy Istent pusztítással vádolod? E dologban bizonyosan bolondul vádolod Őt. Amiképpen nem leli kedvét a te bűnödben, éppúgy a te halálodban sem. A gonosztevő csak ne haragudjon a bíróra, aki ítéletet hoz felette, hanem vádolja inkább magát saját cselekedetéért, amellyel ítéletet érdemelt. Milyen gyakran hívtott téged az Úr, de te visszautasítottad! Milyen sokszor tárta feléd karját egész nap, te viszont egész nap engedetlen és dacos voltál! És milyen szótlánul állsz majd, amikor Ő eljön megítélni a világot igazságban!

2. Akaratuk miatt kell az embereknek örökre meghalniuk? Következésképpen teljesen méltányos és igazságos dolog, hogy a gonoszok meghaljanak. Egészen jogosan viselik majd a sötétség láncait azok, akik készakarva lettek a bűn rabszolgáivá, és nem akartak az Úr szabadosaivá lenni. A bűnöző, aki visszautasítja a felajánlott kegyelmet, méltán, sőt kétszeresen megérdemli, hogy végrehajtsák felette az ítéletet: büntetéért és az irgalom lebecsüléséért. Igazán megérdemli a halálát a beteg, aki ellöki magától az orvost, holott az meggyógyíthatná nagy betegségéből; nem különben a bűnös, aki nem akar Istenhez térni, és elutasítja az Úr Jézust, aki bocsánatot és gyógyulást hoz neki: kárthatban és ítéletben részesül, ám legkevésbé igazságtalanságban.

3. Akaratuk miatt kell az embereknek örökre

meghalniuk? Micsoda kín lesz nekik a pokolban arra gondolniuk, hogy saját eltökélt akaratuk juttatta őket oda! Mint megannyi mérgezett tőr, efféle gondolatok döfködik majd az elkárhozott elvetettek lelkét. Miféle betegség folytán lettem önmagam számára ördöggé? Mi vett rá, hogy a Sátán mellé állva, a saját romlásomon munkálkodjam? Micsoda örültség bírt rá, hogy magam fonjam az ostort, amivel megkorbácsolnak, hogy saját kezemmel lobbantsam fel a lángokat, amelyekben majd örökké lakom és égek?

Második alkalmazás: a vigyázatra. Vigyázatok a szándékos vétkezésre! Ez maga a pokol felé vezető országút. Vigyázatok azért is, nehogy megelégdjetek a pusztulástól való megmenekedés szándékának látszatával.

1. Hadd óvjalak benneteket a szándékos vétkezéstől. Minél nagyobb része van az akaratnak a törvényszegésben, annál jobban ingerli Istent. Azért kérte Dávid oly buzgón, hogy Isten őrizze meg a szándékos bűnöktől, mert tudta, hogy azok mennyire súlyosak. Olyan országban és olyan időben, amelyben nagy a világosság, vigyázz, ne maradj szándékosan tudatlan! Kötelességeidhez oly sok segítség és biztatás vesz körül: óvakodj a lustaságtól, mely az akarat bűne. Kövesd inkább azokat, akik hit és békességes tűrés által öröklik az ígéreteket. Ne szeress egy bűnt sem, ne védj, ne élj benne! El ne csábítson valamely tiltott gyümölcs zamata, hogy leszakítsd azt! A kígyónak hímes bőre rá ne vegyen, hogy kebledben melenved, különben halálra mar!

Zsolt 19,14

Zsid 6,12

2. Hadd óvjalak a bűnből való megtérés és a pusztulástól való menekülés készségének pusztalátszatától.

A. A lusta, tétlen akarat csak látszat-akarat. Az üdvösség utáni tétova kívánság, mely nem veszi komolyan hasznát az üdvösség eszközeinek, csupán vaskos tudatlanságot és ostobaságot jelez: üdvösségetek értékét nem ismeritek, és ostobán nem érzékelitek a rátok leselkedő veszélyt.

B. Csupán látszat-akarat a halogató akarat. A legtöbben, akik a gonosz úton járnak, készek majd a jövőben elhagyni azokat, de ez csupán jelenlegi ellenkezésükre mutat. Ha te vonakodsz most megtérni, valószínű, hogy később, amikor Isten még távolabb lesz tőled, amikor a Sátán még erősebb bástyákat épített fel benned, amikor lelkiismereted még jobban eltompult, és a megszokás a bűnre való természetes vonzódásod erejét és hevességét megkettőzte, még nagyobb lesz benned az idegenkedés. De jaj! Hány és hány millió ember halt meg bűneiben, akiben nagy volt az elhatározás, hogy majd megbánják bűneiket, és hányan élnek még ma is ilyenek! Óvakodjatok ettől a szirttől, amelyen oly sokan szenvedtek hajótörést, és vettettek el mindörökre. Isten akarata a jelenre vonatkozik. Ő mondja: „Ma, ha az én szavamat halljátok, meg ne keményítsétek a ti szíveiteket.” Isten kész ma életet adni nektek, de ha ti ma vonakodtok, később talán Ő fog vonakodni, amikor ti majd akarjátok. Figyelmeztetett titeket, hogy amikor majd szélvészként tör rátok a halál és a pusztulás, életért és szabadulásért kiáltotok Hozzá, de azok távol lesznek tőletek. „Akkor se-

Zsid 3,7-8

gítségül hívnak engem, de nem hallgatom meg; keresnek engem, de meg nem találják, azért hogy gyűlölték a bölcsességet, és az Úrnak félelmét nem választották.”

C. Tévedésből akarni valamit látszat-akarat. Azok, akiket a mi Urunk a köves talajhoz hasonlított, örömmel hallották ugyan az Igét, és készek voltak befogadni, a keresztről és üldözésről azonban nem álmodtak. Ez utóbbiak miatt elbuktak. Úgy néz ki, hogy sokan készek megtérni, de nem ülnek le, hogy annak költségeit felmérjék. Aztán ha egyszer csak azt hallják, hogy tagadják meg önmagukat, és búcsúzzanak el gyorsan minden szertetteiktől és javaiktól, ha azok elfoglalják az Úr Jézus helyét; ha azt hallják, hogy Heródiásuktól el kell válniuk, és minden érzéki vágyat el kell vetniük, még ha végtelen sok gyönyörrel és nyereggel is kecsegtet; ha azt hallják, hogy a legnagyobb gonddal, buzgósággal és körültekintéssel kell imádkozniuk, és a mennyeknek országát szent erőszakossággal, mintegy viharral kell bevenniük, ha nem akarnak elégteleneknek bizonyulni és elveszíteni a koronát, nos, akkor így kiáltanak: „Kemény dolgok ezek, kicsoda hallgathatja őket?”

Harmadik alkalmazás: a figyelmeztetésre. Mivel az emberek saját akaratuk miatt halnak meg, hadd győzzelek meg, hogy fogadjátok el akaratotok megújítását. Az embernek nincs az akaratánál nagyobb ellensége, mindaddig, amíg változás nem megy végbe benne. Figyeljete a következő utasításokra, és az akarat ragaszkodássá változik:

Péld

1,28-29

A. Ítéljétek el magatokat elferdült természetetek miatt. Nem alázkodhattok meg igazán, amíg nem veszitek ezt komolyan. Hadd terhelődjön rátok Isten színe előtt, hogy oly sokat és oly sokáig vétkeztetek, de micsoda zavar és szomorkodás lesz szívedben, ha rájössz: akaratodból tízezerszer több bűnre is telne, ha nem korlátozná a kegyelem vagy az örök kárhozat félelme.

B. Figyeld csak meg a kísértő és a világ csalárdságát. Szívetek nem lesz többé oly készséges bekapni csalétküket, amelyekkel elvonnak Istentől. A világ hiábavaló és bosszantó, a Sátán pedig hazug és gyilkos. Aligha van okotok egyiknek is engedni.

C. Emeljétek szemeiteket az örökélet áldásaira és az örök halál nyomorúságára, hogy választ-hassátok az életet és az odavezető utat.

D. Imádkozzatok buzgón az Úrhoz, hogy amint megígérte, adjon nektek új szívet, és munkálja bennetek az akarást az Ő jótetszése szerint. Ha szívetekben felébreszti a kegyelem és dicsőség utáni vágyat, ki is fogja elégíteni azt. Ha Ő munkálja bennetek az akarást és a cselekvést, akkor minden ellenállás dacára munkálkodni fogtok saját üdvösségeteken, és dicsőségesen fogtok bemenni az Ő örök országába. Ennyit tehát a második tanításról: az emberek azért halnak meg, mégpedig örök halállal, mert ezt akarják.

Harmadik tanítás

Az Úr újra és újra felszólítja a bűnösöket, hogy térjenek meg gonosz útaikról és éljenek. „Térje-

tek meg, térjete meg”, mondja Isten a szöveg szerint. A megtérés nem olyan dolog, amit az embert talált volna ki. Nem, sőt soha nem is gondolt volna rá, rá nem vette volna magát, ha az Úr nem szólította volna meg, mégpedig hathatós hívással. A Szentírásban olvasunk ugyan értelmes és felébredt bűnbánókról, az ő kiáltásuk viszont nem egyéb, mint Isten előbb elhangzott szavának és hívásának visszhangja. A tanítás kifejtésében előbb azt mutatom meg, hogyan hívja Isten a bűnösöket megtérésre; majd a hívás okára mutatok; harmadsorban megmagyarázom a megtérés, megfordulás természetét; negyedsorban pedig az alkalmazásra térek.

Először is tehát azt mutatom meg, hogyan hívja Isten a bűnösöket megtérésre. Van erre Istennek néhány módszere.

Az Ebál hegyéről szólítja meg őket. Erről a hegyről hirdették ki az átkokat. Az Ő Igéjében elmondja, milyen átkok és csapások követik a meg nem tért állapotot. A törvény mint iskolamester által kemény leckére tanítja meg őket, tudniillik hogy gyakori törvényszegéseik miatt az örök nyomorúság szakadékának szélén állanak. Ezzel az a célja, hogy felébredjenek és megálljanak a pusztulásuk felé vezető úton, és ne áltassák magukat a békesség reménységével, holott továbbra is szívük elképzelései szerint járnak.

Isten hangja a törvényben hangos és rettentetes, hogy felébressze és felriassza az alvókat. A törvény adásakor „lángoló tűz, sűrű homály, sötétség, szélvész, trombita harsogása és mondások szava (volt), melyet akik hallottak, kérték, hogy

Zsid
12,18–21

ne intéztessék hozzájuk szó ... és oly rettenetes volt a látvány, hogy Mózes is mondá: Megijedtem és remegek.” Ha a törvény átadása ilyen félelmetes volt, sokkal félelmetesebb lesz annak végrehajtása azokon, akik megszegték. A Sínai-hegy tüze és sötétsége semmi a pokol tüzéhez, homályához és sötétségéhez képest. Az Úr ezekkel fenyegeti a meg nem térő gonoszt: „Hálókát hullat a gonoszokra; tűz, kénkö és égető szél az ő osztályrészük.” Valóban szükségünk van a törvény olvasására, hogy igazán megismerjük és megértjük a bűn mibenlétét. Ha ily módon ott voltunk az Ebál és a Sínai hegy lábainál, és meghallottuk, hogy minden áldásnak akadály a bűn, ami mindenféle átkot: ideig-óráig valót, lelkit és örökké tartót szerez, kigyógyulunk a bűn érthetetlen szeretetéből, félve és remegve gondolva arra, milyen sokáig engedtünk neki.

Zsolt 11,6

2. Isten megtérésre szólítja a bűnösöket a Garizim hegyéről, ahonnan egykor az áldások hangzottak el. Nem csupán azt láttatja meg, hogy amíg a gonoszt cselekszik, közel és kéznél van az Ő haragja, hanem megmutatja irgalmát is, amely ugyan távol van, de közel hozza azokhoz, akik elhagyják gonoszságukat. Irgalmat és bőséges bocsánatot ígér az igaznak, aki elhagyja gonosz útait és gondolatait. Mennyi biztatás van e szavakban: „Térjetek hozzám, szól a Seregeknek Ura, és hozzatok térek, mond a Seregek Ura.” „Térj vissza hát Izráel az Úrhoz, a te Istenedhez, mert elbuknál álnokságod miatt!” Tönkretetted magad, nálam viszont van segítség. Kigyógyítalak titeket hűtlenségeitekből; szeretlek titeket ingyen ke-

Zak 1,3

Hós 14,2

gyelemből, noha nem érdemelsz tőlem csak haragot és gyűlöletet.

Bűnre csábítva, a Sátán megfosztott áldásainktól, viszont nem kell elcsüggednünk, mintha az Úrnak csak egy áldása volna. A második Ádám azért jött, hogy visszaszerezze, amit az első Ádám zálogba adott: „Az Isten az ő Fiát, Jézust elsősorban néktek támasztván, elküldé őt, hogy megáldjon titeket, mindegyikötöket megtérítvén bűneitekből.” Az Úr mintegy felviszi a bűnösöket a Garizim hegyére. Megmutatja nekik országát és annak dicsőségét. Beszél nekik az ő áldásainak tárházáról, az Ő Fia által megvásárolt felbecsülhetetlen jótéteményekről: a megigazulásról, fiúvá fogadtatásról, megszentelődésről, dicsőségről, biztosítva őket afelől, hogy mindez az övék lesz, ha valóban megtérnek. Ezek az ajánlatok pedig teljesen másak, mint amiket a Sátán valaha is tett vagy tehetne.

ApCsel 3,26

3. Isten a legszenvedélyesebb kérésekkel és kényszerítő szemrehányásokkal hívja megtérésre a bűnösöket. Szemrehányásainak célja, hogy népe gondolja meg, mennyire esztelenek, miközben csalárd hiábavalóságokat követnek, szennyes élvezeteket hajhásznak, és nem akarnak megtérni. Hozzá, aki meg is tisztíthatná szennyes életüket, és meg is elégíthetné őket mindenre elégséges voltával. Júdával így vitatkozik: „Miért adtok pénzt azért, ami nem kenyér, és gyűjtött kincseteket azért, ami meg nem elégíthet?” Ha hozzám jönnétek, igazi életet lelne lelketek, és az örök szövetség jótéteményeiben részesülnétek.

Ésa 55,2–3

Az Úr így kérleli az istenteleneket az Ige szol-

gálatával: „Micsoda?! Tudtotokra adtam, milyen csalárd, mocskos és átkozott dolog a bűn, és ti mégis ragaszkodtok hozzá, reám szégyent, magatoknak pedig pusztulást szerezve? Figyelmeztetek haragom hevérére és súlyára, mégsem menekültök előle? Hallottátok gyakorta, mily kevés enyhet nyújt a pokol, mégis oda rohantok, hogy benne örökké égietek? Beszéltek nektek a mozdíthatatlan országról, hát nem indít a vágy, hogy keressétek, nem bírjátok rá magatokat, hogy törekedjete meg találni? Nem becsületek a kegyelmet és dicsőséget sem mire? Hát nem ér semmit a Megváltó azoknak, akik önmagukat a bűn rabszolgáivá tették és az örök elveszettség veszélyébe sodorják magukat? Fontoljátok meg ezeket, és bizonyítsátok be, hogy emberek vagytok, óh, ti törvényszegők!” Ekképpen kérleli az Úr a bűnösöket, hogy győzedelmeskedjen rajtuk az ő javukra.

4. Amikor Isten megtérésre hívja a bűnösöket, felhasználja mások példáját és a vessző puffanását. Az istentelenek nagyon hajlamosak megfigyelni mások rossz példáját, és azt követni. Kötelesek viszont azt is észrevenni, amikor amazokat példás büntetés éri, hogy többé ne merjék követni a gonosz példát. Amikor látjuk, hogy valaki olyan bűn miatt szenved csapást, amiben mi magunk is vétkesek vagyunk, az Úr maga kér, hogy lássuk meg saját gonoszságunk szörnyűségét azokban a csapásokban, amelyek másokat érintenek szemünk láttára. Joggal számíthatunk arra is, hogy hasonló bűnöknek hasonló lesz a vége, ha kitarunk Isten ingerlésében. Isten szándékosan helyezi eléink a példákat, „hogy mi ne kívánjunk

gonosz dolgokat”, és hogy hallgatva az intésre, elhagyjuk az olyan ösvényeket, amelyek másokat romlásba vittek.

1Kor 10,6

Isten különösen akkor hív bennünket Hozzá való térésre, sokkal érzékelhetőbb és érthetőbb formában, amikor a vessző a saját hátunkon csattan. A vessző célja, hogy keserűvé tegye mind testünk, mind lelkiismeretünk számára a bűnt, hogy többé ne tartsuk azt gyönyörűségünknek, ami minden elszenvedett csapásnak szerzője.

5. Isten önmagához, megtérésre hívja a bűnösöket, a Szentlélek belső hangja és indításai által. A Lélek gyakran ezt sugallja a bűnös és hamis utak felől: „Nem ez az út, térj le róla.” A szentség útjáról viszont, mely Istenhez vezet, ezt mondja: „Ez a helyes út, térj erre”; „járj rajta” és ne hagy el azt. A többi hívás mind keveset ér, ha a Szentlélek nem szólal meg mellettük. Az Ő meggyőző ereje nélkül nem ítéljük el az átkos dolgokat. Az Ő megvilágosítása nélkül lebecsüljük a felajánlott áldásokat. A legszenvedélyesebb érvelések is mind hatástalanok maradnak, ha a Lélek ki nem élezi őket. Nélküle a lehangosabb szavakra sem figyelnek jobban, mint a halk suttogásra. A pálca néma marad és jelentőségét veszti, hacsak a Lélek nem tanít és oktat. Nem tanulunk semmit, sem egyéni megpróbáltatásainkból, sem országos kiterjedésű csapásokból. Veszélyes dolog azért a Lelket figyelmen kívül hagyni, és Neki ellene állni, minthogy minden egyébnél hathatósága Tőle függ.

Ésa 30,21

A Léleknek kétféle hívása van: egy általánosabb és egy különlegesebb.

1. Az általánosabb hívást sokan hallják, akik viszont soha teljesen meg nem térnek. A Lélek általános munkájának hatására kezdett el Félix remegni, ezáltal kerül Agrippa egy lépésnyire a keresztyénségtől, és ennek tulajdonítható Heródesnek sok tette. Az újjá nem születettek sokasága érezte a víz megmozdulását, a Szentlélek indítását, hogy megtérjenek, készségesen igénybe is vették segítségét és támogatását, egy ideig netalán még vezetését is. Ámde egyszer csak ellenálltak, amikor a Lélek arra kérte őket, hogy megváljanak valamilyen élvezettől vagy hiábavalóságtól. Lelkük lustaságát nem akarták buzgósággal felváltani, hogy törődtek volna halhatatlan lelkükkel, és az Ő mozdulásait figyelmen kívül hagyva, segítséget lekicsinyelve, a Lelket, aki szeretettel akart bennük munkálkodni, megszorították és elküldték.

2. Van viszont a Léleknek egy különlegesebb és hatékonyabb hívása. Amikor ezzel készíti az embereket Istenhez térni, nemcsak majdnem, hanem teljességgel meggyőzi a bűnösöket. Érdemes valóban megfigyelni a Szentlélek munkájának módszerét azoknál, akik valóban megtérnek.

Jn 16,8 A. Akiket a Lélek hathatósan elhív, meg is győzi a bűn felől. Eléjük helyezi a törvényt, amit Ő maga értelméz. Az Ő magyarázata nyomán a bűnösöknek meg kell látniuk, hogy a törvény nem csupán a szóban vagy tettben elkövetett bűnöket tiltja, hanem a bűnnek a szívben való belső gerjedéseit és vágyódásait is. De jaj, mennyire megsokasodik a bűn, ha így közeleg a törvény! A Lélek rendre az emberek szeme elé tárja bűneiket,

ébreden tartva őket, hogy lássák azokat. Megnyílik a lelkiismeret könyve, és hirtelen eléjük tárul a feljegyzett törvényszegések sokasága. Ha belemélyülünk e könyvbe, rengeteg förtelem tárul fel, de micsoda megszámlálhatatlan sokaságot látunk majd azokból Isten emlékezetének könyvében? Lehet, hogy a bűnösök nem törődnek vele, de Isten megemlékezik minden gonoszságukról. A lélek ezt szívére veszi. „Bajok vettek engem körül, amelyeknek számuk sincsen; utolértek engem bűneim”, mondja Dávid. Amikor lefekszik, azok is lefeksznek. Amikor felkel, felkelnek vele együtt. Bármerre járjon vagy legyen, minduntalan nyomoznak utána és üldözik.

Hós 7,2

Zsolt 40,13

Amikor majd minden könyörgés és mentegőzés elhallgat, amikor elveszik a festett ablakot, és meglátszik a bűn valódi színe, óh milyen ocsmánynak és szörnyűségnek látja azt a hírhedt bűnös! Többé nem veszi könnyelműen az iszákosságot, tisztátalanságot, esküdözéseket, a szentségtörő tréfákat és a világ utáni mohó vágyakozást. Az efféle dolgok mindeddig veszélyteleneknek, sőt élvezetesebnek és kellemesebnek tűntek. Miután azonban a Lélek meggyőzi őket, a déli napnál is világosabb lesz számukra ezeknek csalárd és átkos természete.

Lehet, hogy a bűnös mentes volt a világ sok durva szennyétől, ám amit meglát, elegendő lesz számára, hogy felismerje nyomorult és elveszett voltát. Micsoda? Vajon mulasztásai és szív nélkül végzett cselekedetei, amelyekkel a féltőn szerető Istent gyalázta, mind semmik lennének? Hát időfecsérlése, az örökkévalóság lebecsülése szintén

semmi? Avagy csekélység lenne a teremtményekben, hiú dolgokban és a világ dolgaiban való gyönyörűsége, előbbre helyezve ezeket Istennél, Krisztusnál és a dicsőségnél? Mindezek szörnyű bűnök, amelyekért a műveltebbek esnek majd ítélet alá.

A Lélek meggyőzése erőteljes és tartós. Nem hagy alább, amíg a bűnös célhoz nem ér. A tényleges büntettek súlyosbító körülményeikkel együtt súlyos terhekké válnak, és az eredendő bűn, mint minden más bűnnek forrása, felfedődik. Mint kiderül, e forrás annyira bőséges, hogy tízezerszer több patakot is táplálhatna, mint eddig. Dávidot nem csupán házasságtörése és gyilkossága felől győzte meg a Lélek: felismertette vele mindezeknek kútfejét, természetének eredendő romlottságát. Ennek látványa nagyban hozzájárult megalázkodásához.

Zsolt 51,5

Végül, a Lélek nem csupán egyes bűnös cselekedetek felől győz meg, hanem a bűnös ember állapotának súlyosságáról is. Mivel az engedetlenség fia, a haragnak is fia, ismeri fel a bűnös. Ellenkezés nélkül elfogad és elismer mindent. Ilyen bizonyító erővel győz meg a Lélek.

B. A Lélek félelmet munkál azokban, akiket hathatósan elhív. A fiúvá fogadás lelke előtt a szolgaság félelmet keltő lelke jár. Ennek a félelemnek és rettegésnek vannak ugyan fokozatai, akik iránt viszont jóindulattal van az Úr, azokban olyan félelmet kelt, amely nem hagyja őket nyugodni természeti állapotukban. A Lélek elsőként a testi biztonságra sújt le. Kérleli a lelket, hogy ébredjen fel, és tudtára adja, hogy mindaddig, amíg a bűnben

alszik, sokkal nagyobb veszélyben van, mintha az árboc tetején aludna.

A bűnösnek félelme jogos. Ellenállhatatlan és mindenható haragot hívott ki maga ellen. „Ki állhatna meg haragja előtt, és ki bírhatná ki búsulásának tüzet?” A törvény átkai félelmetesen hangzanak a bűnös fülének, és mivel előbb már figyelmeztették, a kárhozát nem várat sokáig magára. A félelem rendkívül magasra lángol ily hatalmas rossz közelségében. Nagyon is igazat ad az Igének, amit már előre lát: „Megjelenik az Úr Jézus az égből az ő hatalmának angyalaival tűznek lángjában, aki bosszút áll azokon, akik nem ismerik az Istent, és akik nem engedelmeskednek a mi Urunk Jézus Krisztus evangéliumának. Akik megfognak lakolni örök veszedelemmel.” Óh, gondolja, milyen rettenetes dolog is lesz azok közé tartozni, akik majd kérik, hogy a sziklák és hegyek essenek rájuk, és rejtsek el őket a királyi széken ülő arca és a Bárány haragja elől! Mindez megáldásra készíti gonosz útján, és nem mer tovább rohanni, mint a ló a csatába.

Náh 1,6

2Thess

1,7-9

C. Azokat, akiket hathatósan elhív, a Lélek bánkódásra és szomorkodásra indítja bűneik és nyomorúságuk miatt. Lelkük megkeseredik, látván, mit tettek Isten és önmaguk ellen. Ez az a megfáradás és megterhelt állapot (amiről a Szentírás beszél), amelyből Krisztus magához hívja őket, hogy lelküknek nyugodalmat találjanak. Szó hallatszott a magas helyeken, Izrael fiainak sírása és esdeklése, mivel rossz útra tértek, és megfélekeztek az Úrról, az ő Istenükről, olvassuk, mielőtt Isten megtérésre szólította volna népét.

Mt 11,28-29

Jer 3,21-22

A Lélek segítségével a bűnös meglátja szomorú állapotát és a bűn gonoszságát; azt is, hogy milyen nyomorultul becsapták saját élvezetei és a Sátán, és hogy mennyire ostoba volt, hogy engedett nekik. Óh, hogy vádolja és hibáztatja most magát! Szíve kesereg, és veséi háborognak, mivel balgatag és tudatlan volt Isten előtt, mint egy okatlan állat. Ezerszer is azt kívánja, bárcsak utasította volna vissza a kifsértéseket, és bárcsak soha el ne követte volna a bűnöket.

A következő szavakkal írta le azt, ami a bűnös szívében végbemegy: „Óh, én nyomorult: mivel is töltöttem el életemet! Hát arra teremtettem-e, hogy elpusztítsam magam? Nem találhattam volna jobb dolgot magamnak, mint hogy bűnt bűnre halmozzak, és haragot gyűjtssek magam ellen a harag napjára? Mennyi időt elfecséreltem, mennyi erőt, hogy magamra nyomorúságot hozzak! Óh, bolond, önrontó nyomorult! Hát nem látod, hogy felingereltem az Úrnak haragját? Bárcsak a fejem vízzé változna, és szemem könnyek forrásává, hogy éjjel-nappal sírhatnék! A kárhozottak örökké sírni és jajgatni fognak: hát ne gyászoljak és sírjak én, aki úgy rászolgáltam a kárhozatra? Bizony okom van nyugtalankodni és porig hajolni, nap-hosszat siránkozni.”

Így gyászol és nyög a bűnös önmaga felett, elutasítva élvhajász társaságok, érzéki élvezetek és világi szórakozások vigasztalását. Szívének sebeit senki más be nem kötözheti, csak Aki összetörte.

D. Akiket a Lélek hathatósan elhív, önmaguk felől kétségbe ejti. Megérteti velük, hogy önmagukban nincs erejük kivergődni a bűnnek és nyo-

morúságnak mélységeiből, amelyekbe ők maguk ugrottak. Nem lévén képesek önmagukon segíteni, azt is meglátják, hogy teljesen méltatlanok a segítségre. Isten joggal hagyhatná őket ott feküdni, ahová leestek, amit ha megtenne, egyre lennebb esnének, míg már nem lehetne rajtuk segíteni. A bűnös visszatérhet kötelességeihez, remélve, hogy valamelyest jóváteszi, amit Isten előtt elrontott, viszont meg kell látnia, hogy legjobb cselekedeteibe is annyi bűn keveredik, hogy Krisztus igazsága és közbenjárása nélkül azok csupa förtelmek. Saját alapjaiban rendül meg. Nem bizakodik a testben. Semmit sem tehet önmagáért. Nem hivatkozhat semmire, amit önmagáért megtehetne: minden tekintetben a kegyelemre kell hagyatkoznia.

Fil 3,3

Ezeknek láttán a mélységből az Úrhoz kiált. Érti, hogy süllyed, és felkiált: „Ments meg, Uram, mert ha nem, elveszek. A feneketlen gödör szélén vagyok, és beleesek, ha irgalmas kezéd meg nem ragad engem!” Efraimmal együtt így könyörög: „Téríts meg engem, és megtérek.” A Lélek feltárta eddig előtte a bűn gonoszságát, most pedig rámutat valamennyire az Isten jóságára is. Ezért kíván megtérni – nem pusztán a szükségtől kényszerítve, hogy rettenetesen és végképpen el ne vesszen –, saját döntése szerint, a legigazibb boldogság útját választva. A megtérés utáni vágy nem más, mint a Lélek munkájának kezdeti fuvallata azokban, akiket hathatósan Istenhez való megtérésre hív, azzal a néhány módszerrel együtt, amellyel az Úr megtérésre szólítja a bűnösöket, amelyekről fentebb mondtuk, hogy hatástalanok-

Zsolt 130

nak bizonyulnak a megszólítottak sikertelensége, engedetlensége és ellenkezése miatt.

Másodsorban az a feladatom, hogy feltárjam az okokat, amelyekért Isten az emberek fiait hívja, hogy megtérjenek gonosz útairól, és éljenek. Az okok a következők:

1. Ezáltal megismerteti az Ő irgalmasságát, hogy nem gyönyörködik teremtményeinek halálában és pusztulásában. A bűnben való csökönys megmaradásuk miatt valóban halál az osztályrésük, Isten viszont abban leli kedvét, hogy irgalmazzon és életet adjon. Ezért hívja a legmegátalkodottabbakat is megtérésre.

2. Az Úr megtérésre szólít, hogy megmondhassa, mi a kötelességünk. Megérthetjük azt a kötelességünket, hogy többé ne tévelyegjünk, hanem térjünk vissza az atyai házhoz mihamarább. Kötelességünket szorongatóan gyakori hívásai felettébb növelik. Minden bűnünknel kárhozatosabb lesz ránk nézve, ha megtérésünk kötelességét és a bátorításokat figyelmen kívül hagyjuk vagy éppen visszautasítjuk. Megtérésünkkor minden más bűnünkre bőven kapunk bocsánatot, de mindaddig, amíg meg nem térünk, egy sem bocsáttatik meg. Minden bűnünk terhe ránk nehezedik, Isten haragjával együtt.

3. Megtérésre hív az Úr, hogy megmutassa: megtérésünk nem lesz hiábavaló. Noha felettébb sok volt a bűnünk, nem csupán lehetséges, hanem bizonyos, hogy ha megtérünk, Isten kegyelmesen fogad és magához ölel. Hatalmas bátorítás ez a léleknek, aki bűne és Isten haragja miatt aggódik.

Figyeld csak, hogyan beszélnek Júdában: „Íme, gonoszsgot beszéltél és cselekedtél, amint tőled telt. Sok szeretővel paráználkodtál, de térj vissza hozzám, mondja az Úr.” Ez a hívás nyilvánvalóan mutatja, hogy bár felettébb sok a törvényszegésük, az irgalom kapui nem zárulnak be előttük, csak térjenek meg színlelés nélkül.

4. Az Úr megtérésre hív bennünket, hogy közelje velünk: Tőle kell erőt kérnünk, hogy az igazsághoz megtérjünk. Amikor a Szentírás arra utasít és int, hogy megtérjünk, tartsunk bűnbánatot, higgyünk és legyünk állhatatosak, nem azért teszi, hogy úgy gondoljuk: minderre elég erőnk lenne önmagunkban. Ezeket az utasításokat azért kapjuk, hogy imádsággá tegyük őket. Amikor például azt a parancsot kapjuk, hogy higgyünk, késztesen felkiáltásra az evangéliumbeli beteg gyermek apjával: „Uram, légy segítségül hitetlenségemben!” Amikor halljuk a parancsot, hogy vessük el minden vétkünket, indítson kérésre Dáviddal: „Igazgasd lépéseimet a te igéd szerint, és ne engedd, hogy a bűn uralkodjék rajtam.” Amikor a megtérést parancsolja, szóljunk a bűnbánó szavaival: „Téríts meg engem, és megtérek, mert te vagy az Úr, az én Istenem.”

5. Az Úr megtérésre hív bennünket, hogy mentség nélkül hagyja azokat, akik csökönösen ellenállnak, akik nem akarnak Krisztushoz jönni, hogy életük legyen. Izráelről ezt mondja: „Egész napon kiterjesztettem kezeimet az engedetlenkedő és ellenmondó néphez”, akiket minden mentségüktől megfosztott engedetlenségük. A legkisebb sajnálatra sem méltók a meg nem térők, ami-

Jer 3,5,1 – a
Jakab-féle
Biblia
szerint

Jer 31,18

Róm 10,21

kor Isten bosszúálló kezébe kerülnek. Semmit sem hozhatnak fel védelmükre, hiszen Isten feléjük nyújtotta kezét, amikor az evangélium tanácsát hallották, de mindhiába. Elnémulnak és egy szót sem szólhatnak majd ítéletükkel szemben, amikor az ítélőszék elé kell állniuk azoknak, akik önnön lelkük ellen vétkeztek, akiknek vasból van a nyakuk, akiket sem fenyegetés meg nem ijesztett, sem a legnagyobb szeretet és irgalom meg nem lágyított.

Hívta őket, hogy kegyelmében és dicsőségében részesítse, de nem akartak rá hallgatni. Hallották, hogy veszélyben vannak, ám nem törődtek azzal, hogy megelőzzék. Hallottak a bűn útairól, és figyelmeztetésben is részesültek, sőt, a legszenvédélyesebb komolysággal, jajokkal kérelték őket: ne legyenek önmagukhoz olyan kegyetlenek, hogy ilyen átkozott dologra vetemedjenek, ámde ők nem kívántak megszabadulni a bűntől, és az igazság szolgáivá sem akartak válni. Az ő szájukat bizonyosan be kell fogniuk, vagy ha mégis mondanának valamit az ítélet kihirdetésekor, csak egytérthetnek Isten igazságával önmagukkal szemben, elismerve, hogy az Ő útai méltányosak, az övéik pedig méltánytalanok.

6. Az Úr megtérésre hív, hogy akiket örök életre rendelt, azokban valóban hathatósan munkálkodhasson és győzedelmeskedhessen. Azt olvassuk, hogy zsidóknak és pogányoknak egyaránt hirdették az evangéliumot, „és akik csak örök életre választattak vala, hittek.” Az igazság az, hogy a sokaságban szétszórtan levő kiválasztottak kedvéért szól a hívás olyan általánosan. Azok, akiket az Atya

Krisztusnak adott, haza találnak, hazaérve pedig így fogadtatnak: „Minden, amit nekem ad az Atya, énhozzám jó; és azt, aki énhozzám jó, semmiképpen ki nem vetem.” Ennyit az okokról, amelyekért Isten a bűnösöket megtérésre hívja.

Jn 6,37

Azt ígértem harmadsorban, hogy megmagyarázom a megtérés természetét. Úgy gondolom, hogy az apostol figyelemre méltó és teljes leírását adja a megtérésnek az ApCsel 26,18-ban, ahol a sötétségből a világosságra, és a Sátán hatalmából az Istenhez való fordulásnak nevezi. Ennek alapján azt állítjuk, hogy a megtérés e négy dologban áll:

1. elfordulás a sötétségtől;
2. odafordulás a világossághoz;
3. elfordulás a Sátán hatalmától;
4. odafordulás Istenhez.

1. A megtérés magába foglalja a sötétségtől való elfordulást. Amiképpen sötétség uralkodott a mélység színe felett mindaddig, amíg Isten azt nem mondta: „Legyen világosság!”, ugyanúgy valószínű sötétség borul a természet szerinti ember lelkére, amíg felülről világosságot nem nyer. A hívők akkor szabadulnak meg a sötétség hatalmából, amikor Isten átviszi őket Fiának országába. Arra utal ez, hogy másokhoz hasonlóan, ők is sötétségben voltak. Az Ige szerint ennek a sötétségnek ereje van, amivel megragad, megvakít, romba dönt, azért szükség van a sötétségből való szabadításra. A sötétségnek van néhány fajtája, amelyekből szabadulást nyernek a hívők.

1Móz 1,2

Kol 1,13

A. A megtérők elfordulnak a tudatlanság sötét-

ségétől. Immár nem elégszenek meg, ha nem ismerik az üdvösség útját, hanem tudakozódni kezdenek afelől, hogy mit kell cselekedniük, hogy megmeneküljenek. Tanításban részesülnek Krisztusról, és megértik, mit jelent a hit és bűnbánat. Tudják, hogy a bűnt úgy kell bánni, mint a legnagyobb gonoszt, és hogy Isten a legfőbb Jó, aki „úgy szerette ezt a világot, hogy az ő egyszülött Fiát adta, hogy valaki hisz őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” Rávezeti őket a Lélek arra, hogy Krisztust hit által kell befogadni; hogy nincs üdvösség senki másban, és hogy hiábavaló dolog Tőle mint Megváltótól valamit is elvárni, amíg el nem fogadják, hogy Neki mint uruknak engedelmessé legyenek. Ezek és hasonló igazságok többé nincsenek előlük elrejtve. Tudatában vannak immár annak, hogy a tudatlanság káros és veszélyes. Kívánják tehát, hogy egyre inkább szűnjön tudatlanságuk, továbbra is törekedve arra, hogy megismerjék az Urat.

B. A megtérők elfordulnak a hitetlenség sötéttségétől. A Lélek meggyőzi őket szívükben, hogy bármi, amit Isten az Ő Igéjében kijelentett, bizonyosan igaz. Többé nem merik az Urat hazuggá tenni, nem adva hitelt annak, ami megíratott. Elhiszik, csodálják és elismerik Istennek, az Atyának és Krisztusnak titkát. Mindaddig az ő hitetlenségük elrejtette előlük az evangéliumot, őket magukat pedig az elveszettek közé sorolta. Nem látták az Ige titkát. A bölcsességnek és kegyelemnek az Igében kijelentett gazdagsága őket meg nem ragadta. Az Igének az istentelenek elleni sok rettentése sem rémítette meg őket. Most viszont

Jn 3,16

Kol 2,2

elvéteztetett a lepel, és egyetértének az evangélium üzenetével, ami munkálkodik is bennük. Elhiszik, hogy Isten Krisztusban békéltette meg önmagával a világot, nem tulajdonítván nekik bűneiket, és megigazulva a Jézus vére által, megmenekülnek a haragtól. Hiszik azt, hogy a bűn halálos, hogy a világ egy csaló, és hogy tartós és örök boldogságot Istennél találnak. Elhagyják azért az árnyékot, hogy megragadják a valóságot.

Róm 5,9

C. A megtérők elfordulnak az előítéletek sötéttségétől. Az előítélet különös köddel homályosítja el a szemet, megakadályozva, hogy a világosság az elmébe jusson. Hatalmas előítélet vakította meg a zsidókat Krisztussal szemben, és lévén bennük a hitnek legfőbb akadálya. A Sátán arra törekedett, hogy ilyen előítéletekkel töltse be és akadályozza az istenteleneket, hiszen ezek nagy hasznára vannak az ő uralmának. A bűnösökben olykor előítélet van a szentséggel szemben, mintha az gyalázat lenne, holott az isteni természet dicsősége, és mint ilyen a legnagyobb tisztesség és tökéletesség, amiben értelmes lény részesülhet. Mások a szentséget szükségtelen dolognak tartják, holott a Szentírás azt állítja, hogy szentség nélkül senki sem látja majd meg az Urat. Az érzéki szív olykor azért lázad a szentség ellen, mert azt képzelettel, hogy a szentséggel nem fér össze semmiféle gyönyör és élvezet, holott az Istenhez való megtérésünkkel nem vesz el örömünk, csupán átalakul. Istennek országa nem csupán igazság, hanem béke és a Szentlélek által való öröm is. Azelőtt örömünk szegényes, alantas, állati és szennyes volt, a lelkiismeret kelleetlenkedésével és a szív

Róm 14,17

balsejtelmeivel vegyes. A megtérés által örömnk tiszta, anyagi és megelégtető: zsengeje az örökkévaló élvezeteknek.

Zsolt 16

A fentebb említett előítélet viszont nem csupán a szentség útai, hanem annak hirdetői ellen is irányul. Előítélettel tekintettek Illésre, mintha ő háborította volna meg Izráelt; Jeremiásra is, mintha hazaáruló és a káldeusok barátja lett volna; az apostolokra is, mintha kibírhatatlan zavargók lettek volna, akik feje tetejére állították a világot. Gyakran a felbecsülhetetlen értékű kincset azért vetik meg, mert az edényt nézik, amelyben az van. Ha viszont valaki megtér, az előítélet köde azonnal eloszlik. Az addig émelyítő és vérlázító szigorú tanítás immár megemészthető. Krisztus szolgáját immár megbecsülik, és hallgatnak rá, holott addig a világ szeméjtjének és söpredékének tekintették.

1Kor 4,13

D. A megtérők elfordulnak a sötétség cselekedeteitől. Elvetik ezeket a cselekedeteket, és nem adnak helyet semmilyen szemérmetlen bűnnek. Felismerik korábbi útjuk gyümölcstelenségét, és szégyenkeznek miatta. Korábban biztonságban jártak a bűnben, mert nem tudták, merre tartanak, most azonban felismerik, hogy merre visznek a sötétség cselekedetei: a koromfekete örök sötétségre. Megszabadulván ily módon a bűntől, azaz a bűn szolgátságából, az igazság szolgálóivá lettek. A bűn keményen védekezik, hogy ki ne vessék, harca azonban erőtlenségre.

Róm 13,12

Róm 6,21

A nyereséges bűn így védekezik: „Alacsony sorból magasra emeltelek. Zsákodat megtömtem, asztalodat megterítettem. Te, aki addig alig voltál

különb a koldusnál, nálam meglehetősen vagyonra tettél szert. És most, azok után, hogy annyi hasznót és előnyt szereztem, el akarsz vetni?”

A megtérőnek viszont van bőven mit mondania az efféle védekezésre. Amit tisztességtelenül nyert, vissza kell adnia. Sőt, ha Istenben bízva jót cselekedett volna, többre jutott volna. A hamis mammon átkozott, és amíg hamis utakon boldogult, megfosztotta magát az igazi gazdagságtól. Kész csoda, hogy a világ becstelen megnyerése közben nem veszítette el már régen a lelkét. Azért most határozottan a bűnös nyereség ellen fordul, nehogy, mielőtt még észrevenné, elveszítse Istent, Krisztust és a maga lelkét is, menthetetlenül.

A kellemes bűnnek is megvannak az érvei, hogy dédelgessék: „Gyönyörködtettem testedet és megörvendeztettem szívedet. Társaságomban gondtalanul tölthetted nappalaidat és éjszakáidat. Kielégítettem érzedet és dalra bírtam nyelvedet. Lelkiismeretedet, azt a fúriát, eltompítottam és leterítettem, amikor zavarni és kínozni kezdett. Gondjaidat elűztem, és elfeledtettem veled minden bánatodat. Volt idő, amikor a pusztára rád gondolás is gyönyörűséges volt, és szerelmesedként öleltél magadhoz. Most ugyan miért kell engem száműznöd és gyilkolnod, mintha ellenség lennék? Talán kívánatosabb a lélek gyötrelme és töredelme annál a gyönyörnél, amit eddig oly készségesen nyújtottam?”

Azonban megtért ember füle immár süket az effajta szirén-dalra. Egyetlen ige elégséges, hogy mindezt visszaverje és megválaszolja: „a bűn gyönyörűsége ideig-óráig való”, a pokol kínjai viszont

Zsid 11,25

(amelyekre megtérés híján biztosan számíthatunk) sem véget nem érnek, sem enyhülni nem fognak. A gazdag ember gondtalanul élt, naponként dúsan vigadozva. Ámde amikor lángok közé vettedett, egy csepp vízért esedezett, és még azt is megtagadták tőle. A megtért ember éppen ezért elveti a sötétség cselekedeteit. Ezeknek gyönyörűsége és nyeresége hozzá sem fogható ahhoz a fájdalomhoz és veszteséghez, amely hamarosan bekövetkezik.

2. A megtérés magába foglalja a sötétségtől való elfordulást, de a világossághoz való odafordulást is. „Mert valátok régen sötétség, most pedig világosság fiai az Úrban: mint világosságnak fiai, úgy járjatok.” „Mert az Isten, aki szólt, setétségből világosság ragyogjon, ő gyújtott világosságot a mi szívünkben az Isten dicsősége ismeretének a Jézus Krisztus arcán való világotatása végett.” Természete szerint ez a világosság három dolgot tesz: felfed, irányít és cselekszik.

A. A világosság leleplez. Az apostol ezt mondja: „minden, ami világosságra jó, világosság.” Egy tömlőben lehet sok varangy, kígyó és más undorító és gyűlöletes teremtmény, viszont mindaddig észrevétlen marad, amíg a világosság be nem hatol. A világosság viszont leleplezi őket. Az emberi szívben is sok tisztátalan és ártalmas vágy lakik, de mindaddig, amíg a világosság le nem leplezi, tulajdonképpen ismeretlenek maradnak, nem okozva bosszúságot. A megtért ember látja a maga bűnét, szégyenét. Tudatában van saját szíve fertelmének, valamint annak, hogy nagy szüksége van a kezelésre. Feltáru előtte öröksége is: Isten orszá-

gának és az Ő igazságának keresése, lelke biztonságának megtalálása, ami a világnál sokkal többet ér, valamint az odafigyelés az egy szükséges dologra, arra a jó részre, amelyet soha el nem vesznek tőle.

B. A világosság irányít. Vezeti azokat, akik a békesség és igazság útjára tértek. Az Ige lámpása (amelyhez társul a Lélek mint tanító) megmutatja mindvégig azokat a ferde és tisztességtelen ösvényeket, amelyeket kerülni kell. Ugyanakkor olyan utakra vezet, amelyek Isten előtt és önmagukban is kedvesek, sőt mi több: felettébb biztonságosak is, olyannyira, hogy még soha senki a mennyet el nem tévesztette szem elől, aki azokon járt. A világosság hitre és engedelmességre vezet, és ahol ezek összekapcsolódnak, ebből minden bizonnyal dicsőség, tisztesség és halhatatlanság származik.

C. A világosság hatalmas cselekszik. Olyan világosság ez, amelynek tüze is van. A megtértek korábban hallottak a bűn gonosz és esztelen voltáról, most viszont más fényben látják, szívüket pedig hevíti a bűn elleni felháborodás. A bűn látása most mélyen érinti őket: bánkódnak miatta, irtóznak tőle. Korábban hallottak Isten irgalmáról, mindenre elégséges voltáról és egyéb tökéletes tulajdonságairól, most azonban úgy látják a Krisztus arcán az Isten dicsőségét, hogy felángol bennük a szeretet, cselekvésre készítetve őket. Amikor Káleb meglátta az ígért jó földjét, egyszeriben kész volt oda menni és elfoglalni azt. És amidőn ez a világosság felfedi a mennyei Kánaánt a megtérők előtt, oktatta őket, hogyan juthat-

4Móz 13,31

nak oda, óh, micsoda figyelésnek, micsoda imádkozásnak, micsoda kitartásnak, igyekezetnek és viharos törekvésnek lehetünk tanúi!

Ef 2,2 3. A megtérésnek része a Sától való elfordulás. Ő az a lélek, amely az engedetlenség fiában munkálkodik, birtokában tartva őket mindaddig, amíg meg nem térnek. Akkor viszont kivettetik, erősségei pedig leomlanak. Figyelembe véve az ördög gyűlöletét, hatalmát és ravaszságát, láthatjuk, hogy milyen nagy kegyelem, ha elszakadnak kötelékei, amelyekkel kedve szerint fogva tartott! Elfordulva a Sától, három dolgot érthetünk meg:

Róm 6,14 A. A megtérők megszabadulnak a Sátán uralma alól. Bölcsességet és kegyelmet nyernek arra, hogy bitorolt hatalmának ellenálljanak. Akik nem a törvény, hanem a kegyelem uralma alatt élnek, azt az ígéretet kapták, hogy a bűn nem fog többé rajtuk uralkodni. Ez szükségképpen azt jelenti, hogy megszűnik a Sátán uralma, amit a bűn ereje tart fenn. A háló elszakadt, és a lélek megszabadul, mint a madár a madarász töréből. Bizony, a megtéretlen bűnös a Sátán rabszolgája. Ha az ördög azt mondja: menj, ő megy, sőt szalad, holott saját romlására teszi. Az ördög nem tud mást, csak követelni és birtokolni. Parancsai által birtokba veheti a bűnös idejét és tagjait, sőt, lelkét is. A megtérő viszont Istenhez közeledik, és ahelyett, hogy a Sátán parancsolna neki, ő parancsol a Sátánnak, hogy meneküljön tőle.

B. A megtérők elvetik a Sátán munkáit. Tudják, hogy a Sátán szolgálata mind Isten, mind a saját lelkük számára alantas és ártalmas. Ismernek

ennél jobb munkát, tudniillik az Úrét, amelyben fáradoznak is, és amit soha túlzásba nem vihetnek.

C. A megtérők számára megvetendőknek válnak a Sátán csalétkei. Az ördög ezekkel gyakorolja nagy hatalmát. E világnak istene a világot használja fel erőteljesen, hogy megbabonázza és törbe csalja az emberek fiait. Hangosan dicséri az érzéki gyönyöröket, pompás lakomákat, költséges ruhákat, az emberek megbecsülését és a kellemes szórakozásokat. Így tanácsol: „Ezek majd boldoggá tesznek téged!” Beszél a bűnösöknek az ezüst és arany értékéről, gyakran megpróbálva, hogy szemük gyűjtő-lencséjén keresztül szívüket a szépséggel tűzbe hozza. Ámde a megtérő a hit szemével ezeknél magasabbra tekint. Képes immár látni, hogy a teremtmény hiábavaló. Tapasztalta már az isteni nemtetszést, és a világot üres buboréknak, jelentéktelen nullának látja. Lelkiismerete megsebződött, és ah, be nem gyógyítja már a világnak minden kincse.

A megtérőnek tekintetét a világosság felfelé irányította, ahol több időtálló gazdagságot és gyönyört talált, mint amivel ez a világ dicsekedhet. Így hát nem a láthatók, hanem a láthatatlanok ragadják magukkal. A világban van ugyan, de túlnéz rajta. Mózes elutasította, hogy a fáraó leánya fiának nevezzék, mivel a jutalomra tekintett, és megvetette a bűn gyönyörűségeit Egyiptom minden kincsével együtt.

4. A megtéréshez, ugyanúgy, mint a Sától való elfordulás, hozzá tartozik az Istenhez való odafordulás is. „Térjetek hozzám, szól a Seregeknek Ura, és hozzátok térek.” A királyi udvarban

Zak 1,3

sok látogató figyelmét az ott található különleges függönyök és festmények kötik le, ámde a bölcs államférfi nem ezekre figyel. Neki magával a királlyal van dolga. Hasonlóképpen a legtöbb teremtmény egészen belemerül ilyen-olyan meg egyéb hiábavalóságoknak szemlélésébe, csodálásába és keresésébe, míg a megtért ember (aki épp ebben mutatja meg igazi bölcsességét) Istenhez, mindezeknek Teremtőjéhez közeledik és folya-modik, Aki sokkal boldogabbá teheti őt, mint teremtményei.

Nos, amikor a bűnös megtér, Istent háromféleképpen látja: mint Urat, mint Atyát és mint Végső Célját.

A. A megtérő Istent Úrnak tekinti. Felsőjogát elismeri, és önmagát az Ő jogara alá rendeli. A múltban ugyan uralkodtak felette idegen urak, most azonban rendíthetetlen és állhatatos elhatározásában, hogy más ura ne legyen, csak Isten. Akarata meghajol, egyetért Isten akaratával. Ha régi természete szerint heves vágy támad benne bármi iránt is, de megtudja, hogy azokban a dolgokban Isten nem leli kedvét, elég ez a megtértnak, hogy gátat vessen vágyainak. Életvitelének szabályává az Úr bizonyosságait teszi, és ha hallja Isten parancsát, hogy őrizze meg szorgalmasan az Ő utasításait, e parancs hirtelen visszhangra talál szívében: „Vajha igazgattatnának az én útaim a te rendeléseid megőrzésére!” Többé nem vetemedik öntelten a gonoszra, amit az Ige tilt, viszont az Igében parancsolt jót sem meri elmulasztani.

Tévedések és gyarlóságok vannak és lesznek. „Sokféleképpen botránkoztatunk”, mondta az

apostol, ámde a bűn jelenléte terheli a megtért embert. Isten törvényét elfogadja és egyetért vele. Gyönyörködik benne, mert az szent, igaz és jó. A megtért távol áll attól (ebben különbözik a kép-mutatótól), hogy azt kívánja: bárcsak kevésbé lenne szent a törvény, hogy szabadabban vétkezhes-sen. Ellenkezőleg, azt kívánja, hogy bárcsak lenne szíve és élete egyre szentebb, egyre jobban alkal-mazkodva a törvényhez.

B. A megtérő Istent Atyának tekinti, aki Atyja akar lenni Jézus Krisztusban. Igazán mondta őse-ink egyike: „Nincs Istenhez hasonló Atya; senki-ben sincs ennyi atyai szeretet.” Tárházainak gaz-dagságából bőségesen betöltheti a megtérő tékoz-lók szükségait, sokkal készségesebben osztogatva tárházának javait azoknak, akik látják szükségü-ket és kérnek tőle, mint a földi szülők, akik ke-nyeret adnak éhező gyermekeiknek. Nagy bátorf-tás ez a megtérésre. Az elveszett juh, az elveszett ezüstpénz és az elveszett fiú példázatait ezzel a céllal mondta Jézus, tudniillik a bűnösök bátortá-sára, hogy Istenhez hazatérjenek. Az ember ör-vendett, amikor megtalálta juhát, az asszony is, amikor ezüstpénze megkerült. A szükség kergette haza a fiút, aki már-már elpusztult a távoli ország-ban, és noha rendbontó életével minden vagyonát elherdálta, és rongyokban tért haza, szerető apja, amint meglátta, elébe futott, szíve megesett rajta, megölelte, megcsókolta, felöltöztette, lakomát rendezett neki, és óh, hogy örvendett, hogy elve-szett fia megkerült, hogy meghalt fia feltámadt!

Nagy bizonyossággal következtethetünk arra, hogy Isten készségesen fogadja azokat, akik felis-

lásd Ésa 13

Zsolt 119,5

Mt 7,11

Lk 15

Jób 33,27 –
a Jakab-féle
Biblia
szerint

merik: „Vétkeztem és az igazat elferdítettem, de nem volt hasznomra”, és teljes szívből Hozzá térnek. Igaz az, hogy a megtért embert sokszor kétségek és félelmek gyötrik bűnei és hitetlen szíve miatt. Megemlékezik Istenről, és megkeseredik, mivel oly sokszor felingerelte Őt. Nem meri őt Atyának nevezni, és kételkedik, hogy Isten elfogadja-e őt. Azonban hite és reménysége újra megbátorodik, amikor ilyen ígéreteket hall: „Tisztátalant ne illessetek, és én magamhoz fogadlak titeket, és leszek néktek Atyátok, és ti lesztek fiaimmá és leányaimmá, azt mondja a mindenható Úr.”

2Kor
6,17–18

C. A megtért végső célja Isten, Istennek dicsősége, hogy Istenben lelje kedvét megtérési szándékában. A bűnös megérti, hogy megtéretlenül szégyenére élt annak, akitől életét kapta, és akinek kezében élete van. Azért most leghőbb kívánsága, hogy az Úrhoz méltó, Neki mindenekben tetsző életet éljen, gyümölcsöt teremve az Ő dicsőségére végzett munkákban. Azelőtt önmagát, a maga dolgait kereste. Legmagasabb célja saját világi és testi hajlamainak kielégítése volt, minden eszközzel, amit érzéki és romlott gondolkodása alkalmasnak talált. Azzal nem törődött, hogy mennyire sérti és ingerli az Urat. Most viszont másképp gondolkozik. Célja ugyanaz, mint az angyaloké és a Krisztusé, tudniillik hogy a dicsőség Istenének tiszteletére és kedvére éljen. Erre nem csupán lelki dolgaiban, hanem polgári és köznapi eljárásában, sőt kikapcsolódásában is törekszik, ami által ezek is lelki cselekedetökké válnak. Komolyan veszi az apostol sza-

vait: „Azért akár esztek, akár isztok, akármit cselekesztek, mindent az Isten dicsőségére műveljetelek.” Most immár úgy él, mint teremtmény, mint fiú. Azelőtt nem volt ő sem egyik, sem másik, mert csakis önmagának élt.

1Kor 10,31

Ekképpen dicsőítve Istent, a megtért jó úton halad a Benne való öröm felé. Úgy tekint Istenre, mint a legjobb részre, azért feléje hajlik. Most így beszél: „A világiak hadd vegyék a világ dolgait, ha nekik úgy tetszik. Hadd kergessék a buborékokat. Csak fáradozzanak és bosszankodjanak olyasmért, amit ha elérnek, további bosszantásukra lesz. Az én lelkem Istent keresi, mert egyedül Ő érdekes erre. Egyedül Ő elégíti meg engem teljesen, ha megtalálom.”

A megtértet semmi sem elégíti meg, ami Istennél kevesebb. Sem gazdagság, sem hírnév, sem testi gyönyörök nem képesek erre. Nem, sőt még maguk a szentségek is üres emlők és repedezett víztartályok, amíg bennük nem az Istennel való közösséget élvezi. Istenért imádkozik, Istenért figyel, Istenért böjtöl, és Istenért járul az asztalhoz. Ha Isten nincs jelen, a föld is pokol, sőt úgy gondolja, Isten nélkül a menny sem volna menny. Ekképpen mutattam meg, hogy miben áll a megtérés, a sötétségből a világosságra, a Sátán hatalmából az Istenhez való fordulás.

Még egy-két szót kell szólanom, hogy világosan megmutassam, ki által kell a bűnösöknek Istenhez térniük, ha azt akarják, hogy befogadja őket. Az igazság ez: egyedül Krisztus által. Az apostol világosan kijelenti: „Őáltala van menetelünk

Ef 2,18 mindkettőnknek (tudniillik zsidóknak és pogányoknak) egy Lélekben az Atyához.” A mi Urunk pedig kifejezetten ezt mondja: „Én vagyok az út, az igazság és az élet; senki sem mehet az Atyához, hanemha én általam.” Lehetetlen dolog, hogy az igaz és szent Isten Közbenjáró nélkül fogadjon magához olyan bűnös és szennyes teremtményeket, mint amilyenekké mi tettük magunkat a bűn által. Ebből következik, hogy szükséges nekünk Jézusra néznünk, „Akiben Isten megbékéltette magát a világgal.” Különbösen ne is merészeljünk közeledni, hanem repüljünk el, félve a (megérdemelt) megemésztéstől.

2Kor 5,19 Feltételezve Jézusra, a mi Közbenjárónkra, nézzünk fel rá mint Igazságunkra, Szószólónkra (ügyvédünkre) és Segítőnkre.

Jer 23,6 1. Tekintsük Krisztust a mi Igazságunknak. Így nevezték a Dávidtól származó sarjait: „Az Úr a mi igazságunk.” Nem lehet Istenhez jönni valamiféle igazság nélkül. A mi igazságunk olyan, mind a szennyes rongy: mivelhogy rongy, be nem takarhat; mivelhogy szennyes, nem ékesíthet és nem tehet vonzókká bennünket. Jézusra kell tekintenünk tehát, hogy ő legyen a mi igazságunk, azaz hogy helyettünk tanúsított engedelmessége és szenvedése érdeméért bűneinkre bocsánatot, mi magunk pedig befogadást nyerjünk Istennél. Krisztus hívőknek tulajdonított igazsága minden tekintetben tökéletes és elégséges, olyannyira, hogy Isten tiszta és átható tekintete sem fedezheti fel benne a legkisebb hibát vagy hiányosságot. Ha ez az igazság betakar bennünket, egyetlen bűnünk sem szólhat ellenünk, nem terhel-

het. Krisztus meghalt, és Isten az Ő halála alapján megigazít. Ki vádolhatná azért azokat, akik hisznek?

2. Amikor Istenhez térünk, tekintsük Krisztust a mi Szószólónknak (ügyvédünknak). „Ha valaki vétkezik, van Szószólónk az Atyánál, az igaz Jézus Krisztus.” Ez az Ügyvéd azért szenvedett, hogy bocsánatot és kegyelmet szerezzen, ámde Ő közben is jár, hogy a megtérő bűnösök részesüljenek e javakban, és az Atya mindig meghallgatja Őt. Illetve azért, hogy meggondoljuk, és meggondolva megbátorodjunk attól, hogy milyen Főpapunk van az Isten jobbján. Ha a bűnös látja romlott önmagát, és könyörögve bocsánatért, lelki sebeinek gyógyulásáért, már-már elátkozott lelkének megmentéséért esedezik, ez az Ügyvéd átveszi kérelmét, és bemutatja Atyjának, mindent megkap, mi több: végtelenül többet, mint amennyit kívánhat vagy elképzelhet.

3. Istenhez térve, tekintsünk Krisztusra mint Segítőnkre. Ő erősíti meg a gyenge térdeket, különben egy lépést sem volnánk képesek megtenni az élet útján. Az Úr Jézust az Írás „hitünk fejelmének” nevezi, és a hívőknek általa van menetelük ahhoz a kegyelemhez, amelyben állanak. A bűnösnek tudomásul kell vennie, hogy képtelen önmagát megtéríteni és megszabadítani. Azért hát az Isten Fiára kell feltekintenie, hogy Ő hozza ki a börtönből, Ő szabadítsa meg valóban a törvény átkától, a romlottság szolgaságától, hogy Ő tegyen képessé bennünket Istenhez jönni és Hozzá ragaszkodni.

Végül pedig hadd következzen az alkalmazás.

1Jn 2,1

Zsid 12,2

Róm 5,2

Első alkalmazás: a megvizsgálásra. Mivel Isten újra és újra megtérésre szólítja a bűnösöket, mindenkinek legfőbb érdeke, hogy megvizsgálja: engedelmesskedett-e a hívásnak. Bölcs dolog, hogy megpróbáljuk a nyert kegyelmet, hiszen oly sok hamis kegyelem van ebben a világban. Ezen a téren nagyon könnyű és gyakori a tévedés, és nincs is ennél veszélyesebb, sőt nemsokára már helyre sem lehet hozni az üdvösséggel kapcsolatos tévedéseket. A kárhozottak meglátják, hogy mivel csapták be önmagukat, de sajnos, már késő a helyrehozatalon gondolkodni. A kegyelem ajtaja be van csukva és el van torlaszolva, és úgy is marad örökre. Theodorétosz jut eszembe, aki kommentárjában felfigyelt az ismétlésre: „Térjete meg, térjete meg!” Arra következtet ebből, hogy a megtérésben őszintéknek kell lennünk, ugyanis a pusztalátzat még messzebb visz el bennünket Istentől.

Hadd említsek meg néhány változást, ami hasonlít ugyan a megtéréshez, mégis híjával van a kegyelemnek és dicsőségnek.

1. Nem lehet megtérteknek nevezni azokat, akik csupán a vallás mellékes dolgainak valamely pártjához vagy vélekedéséhez csatlakoztak. Tegyük fel, hogy vélekedéseik igazhitű és helyes. De mi van akkor, ha szívetek Isten szemében nem igaz? Némelyek abban tetszelegnek, hogy őket nonkonformistáknak (nem-alkalmazkodóknak) nevezik. Mit használ ez nekik, ha közben nem tagadják meg a világ bűnös divatjához és útjaihoz való alkalmazkodást? A másik oldalon állnak azok, akik magukat az egyház fiainak nevezik.

De ugyan mi hasznuk van abból, ha átkozódásukkal, hazugságaikkal és a szentség gyűlöletével a Béliál fiainak bizonyulnak?

2. Nem nevezhetők megtérteknek, akik csak részben tértek meg. Saul részlegesen engedelmesskedett az Úr Amálekkel kapcsolatos parancsának. Az értéktelen és megvetett dolgokat az utolsóig elpusztította, de a kényes Ágagot és a zsákmány legjavát megkímélte. A 23. vers ezt a részleges engedelmességet magas szintű ellenkezésnek minősíti. Sokan engednek Isten hívásának egy bizonyos mértékben. Beleegyeznek, hogy megököljék az olyan bűnöket, amiről könnyen lemondanak, de senki ne nyúljon a legfőbb, a kedvenc, a kényeztetett bűnhöz, amivel olyan édes dolog volt élni! Heródes egy részlegesen megtérő ember volt. Különböző dolgokban engedelmesskedett a Keresztelő prédikálásának, de amikor János a Heródiással való vérfertőző viszonyából akarta megtéríteni, azt már nem tudta elviselni. Ahelyett, hogy hallgatott volna az üzenetre, üldözte és később megölte az üzenethordozót.

1Sám 15,9

3. Nem tértek meg azok, akik csak végletes helyzetekben fordulnak Istenhez, később azonban ellene láznak. Amikor a Sínai-hegy Izráel szeme láttára lángokban állt, Istenhez fordult a pusztulástól való félelmében. Kijáértva mondták: „amit neked mond az Úr, a mi Istenünk, mi meghallgatjuk, és megcselekedjük.” Alig telt el viszont néhány nap, hamar letértek az Isten által nekik parancsolt útról, és vaskos bálványimádásba estek. Majd ismét ezt olvassuk: „Ha ölte őket, hozzá fordultak, megtértek és Istent keresték ...

5Móz 5,27

Zsolt
78,34.37

De szívük nem volt tökéletes iránta, és nem voltak hűségesek az ő szövetségéhez.” Hány meg hány betegágyon született elhatározás megtérésnek nézett ki, később azonban, az egészség visszatéréssel mind elszállt! Az igazi megtérés tartós változás. Olykor erőt vehet rajtuk a gyengeség vagy elnyomhatja őket az álom – mint ahogy a bölcs szüzek is elszunnyadtak és elaludtak, noha ez nem volt túl bölcs dolog részükről –, az igazán megtértek viszont soha nem mennek oly messzire, hogy elcseréljék Urukát, és Istenen kívül valaki mást tartsanak Legfőbb Boldogságuknak.

Mt 25

Olvasóm, vigyázz, nehogy csak egy majdnem-megtért legyél, hiszen aligha szeretnéd, hogy majdnem-megváltott és jócskán kárhozott legyél.

Most pedig azt kérdezzük: hogyan különböztethető meg az igazi megtérés azoktól a színjátékoktól, amelyek oly sokakat elámítanak? Válaszom a következőkből áll:

1. Az igazi megtérés azt jelenti, hogy a szív elfordul minden ismert bűntől. A bűn ereje annak szeretetében áll, és ez a szeretet nyilvánvalóan arra mutat, hogy a szív továbbra is a bűné. A megtért viszont így beszél: „Igaznak tartom minden határozatot, és a hamisságnak minden ösvényét gyűlölöm.” Isten legfőképpen a szeretetet kéri tőletek. Ha viszont elrabolta azt a bűn és a világ, hogy merészeled azt állítani, hogy megtértél? Nem elég a bűn külső cselekedetétől tartózkodni: erre képes a képmutató farizeus is; a lélek maga kell hogy irtózzék tőle. Őszinte megtérés esetén éppen azt a bűnt veti meg leginkább az ember, amely a legkívánatosabb, legélvezetesebb

Zsolt
119,128

volt számára. Ha megtér az irigy, leginkább az irigységtől fog irtózni; a tisztátalanok a szennyből; a büszkék az ő büszkeségüktől; ennek oka nyilvánvaló, ugyanis leginkább ezek a bűnök ingereltek és becsmérelték Istent és szennyezték, rontották meg az ő életüket.

2. Az igaz megtérésben a teljes ember megújul. Az apostol szerint minden újjá lett azokban, akik új teremtséssé lettek. A régiek elmúltak. A teljes ember megszentelődik, ha nem is teljes mértékben. Minden része megváltozik, ha nem is tökéletesen. Az értelem megvilágosodik, a lelkiismeret pedig érzékennyé válik, és erőteljesen hallatja szavát. A szív Istent választja, az Ő kegyét és társaságát keresve. Tagjait az igazság szolgálatára szánja, hogy szentté legyen. A megtért készséggel mond le önmagáról, testét és lelkét, teljes önmagát az Úrnak adja.

2Kor 5

3. Ha a megtérés igazi, az ember egyre jobban Istenhez kíván fordulni. Az igazságnak egyre nagyobb mértékét éhezi. A testiesség maradéka terheli őt, és „a lélek a test ellen törekedik.” A megtért ember Istenhez jön gondjaival, hogy Ő vegye kézbe azokat, és erősítse meg, amit benne elvégzett. „Uram, sokat cselekedtél érettem, de még annyi tennivaló van. Még sok a levágnivaló ellenség, a gyógyítani való betegség, a lemosni való folt, a kisimítani való ránc. Óh, Te, Aki alapot vettél, emeld fel az épületet, míg végül helyére teszed a zárókövet, hogy ekképpen kiálthassak: Kegyelem, örök kegyelem!”

Gal 5,17

4. Az igazi megtérés nyomán tiszta és buzgó szeretet támad az emberben a megtértek iránt. A

testvérek iránti szeretet annak a jele, hogy valaki átment a halálból az életre. Legyenek bár a szentek alacsony származásúak, szegények, gyengélkedők, a világ által gyalázottak és megvetettek, megbecsülik és elfogadják őket azok, akik őszintén megváltoztak. Akkor igaz a szeretetünk, ha annál jobban szeretünk valakit, minél szentebb az illető és minél szentebb szándékkal viseltetik irántunk. Minél őszintébben viszonyulnak hozzánk a bennünk levő bűn kapcsán, annál buzgóbb szeretettel szeretjük őket. Sőt, örülünk a kegyelemnek, amiben részesültek, noha ragyogásuk mellett a mi fényünk elhalványul.

5. Aki igazán megtért, sajnálja a megtéretlent. Akik megtértek, megmenekültek a veszedelemtől, és nem nézhetik közömbösen mások vesztét. Hogyan is tehetnének mást, mint hogy sirassák rokonaikat és ismerőseiket, akik Krisztus nélkül élnek a világban? Óh, micsoda kockázat! Lefekvés-kor nem tudják, hogy olthatatlan lángok között ébredhetnek fel! Házukat elhagyva a pokolba juthatnak, ahelyett hogy visszatérnének. A feneketlen mélység fölött lógnak életük vékony fonalán, és naponta ezernyi dolog történhet, ami e fonalat elszakíthatja, és menthetetlenül lezuhannak.

Micsoda szomorú helyzetben van az istentelen! Te kegyes asszony, avagy nem ámulnál és szomorkodnál felettébb, ha éjjel megébredve, férjedet holtan találnád melletted? Szívedet nem járná át éles fájdalom, te családfő, ha hirtelen holtan látnád minden gyermekedet és szolgálodat? Ha pedig férjed, feleséged, gyermekeid vagy cselédeid halottak a bűnben, és az örök kárhozat veszélye le-

selkedik rájuk, sokkal több okod van arra, hogy aggódj érettük, és hogy tanáccsal, könyörgésekkel és könnyekkel is rábírd őket, hogy Istenhez térjenek és Vele megbéküljenek.

Azért olvasóm, vizsgálj meg magad a megtérésnek említett jeleivel. Ha megtalálsz magadban őket, örülhetsz, hiszen ezek azt mutatják, hogy neved fel van írva az élet könyvében. De ha csak egy bűnt is szeretsz, értelmed és lelkiismereted, szíved és életed, mindened be van szennyezve. Ha nem vagy megújulva, nem is vágysz a megújító kegyelemre. Ha az érzékiekben gyönyörködsz, és gyűlölöd a szenteket, idegen tőled a megtérés, és keserű méregben leledzel ez idő szerint.

Második alkalmazás: a megfélemlítésre. Bárki is légy, aki ezeket a sorokat olvasod: előkelő vagy alacsony származású, gazdag vagy szegény, férfi vagy nő, aki még nem tért meg: Isten súlyos üzenettel küldött hozzád, mégpedig olyannal, amitől – hacsak nem vagy vadállat vagy tulok – úgy jársz, mint Belsazar király, amikor meglátta a falon a kézírás: „ábrázatja megváltozék, és az ő gondolatai megháboríták őt, és derekának inai megoldódnak és az ő térdei egymáshoz verődének.” Nem prófétálok felőled jót, hanem rosszat. Egy könyvtekercset kell neked átadnom, amely kívül-belül sírással, nyögésekkel és jajokkal van teleírva. Te jóllehet vidáman és biztonságban élsz, ez nem más, mint a magánkívül levő beteg ember jókedve és nevetése, ami azt mutatja, hogy betegsége csak súlyosabb. Óh, jaj, bűnös! Bizony nincs okod a mosolyra, amíg természeti állapotodban vagy.

Dán 5,6

Nem hallod a neked szóló fenyegetéseket? Képzeld, ha ágyúk vennének körül, mind készen arra, hogy egyszerre dördüljenek feléd! Közelről sem volna ez olyan félelmetes, mint azok a fenyegetések és átkok, amelyeket az igaz és féltőn szerető Isten mondott ki. Nyisd ki szemed, és nézz, amerre akarsz. Eleget megérthetsz ahhoz, hogy szíved elkezdjen félve eszmélni: fölötted egy haragvó Isten; alattad a lángoló pokol; mögötted megszámlálhatatlan bűneid serege, amely üldöz; előtted pedig a Sátán és a világ, kik a széles úton a pusztulás felé vezetnek.

Különösképpen azonban a következő igazságokat szeretném szívedre helyezni:

1. Amíg meg nem térsz, bűneid sincsenek megbocsátva. Sok ezer talantum adósság nehezedik rád, amiből egy fillér nem sok, annyi sincs kifizetve. A legkisebb törvényszegés is a törvény átkát vonja reád: nos, miféle átkozott, hitvány emberré tesz a te sok és nagy bűnöd? Isten azt ígérte, hogy ha megtérsz és elismered gonoszságodat, Ő eltörli azt. Terhedet a Közbenjáró vállára veti, ám ha te nem akarsz megtérni, neked kell azt hordoznod. A bűn nem olyan dolog, mint amilyennek képzeled. Óh, hogy mardosta Ádámot első bűne, hogy evett a tiltott gyümölcsből. (Bűnét csak súlyosbította, hogy olyanná akart lenni, mint Isten, hitt a kígyónak, ami által Istent hazuggá tette, elutasítva ezzel a vele kötött szövetséget az életre.) De nem csak őt mardosta: minden leszármazottja issza cselekedetének a levét. Ha pedig egyetlen bűn minden emberre átkot hozott, hogyan leszel képes, te lélek, megállni minden bűn súlya alatt,

amelyet elkövettél? Az egész teremtett világ nyög, a kárhozottak sírnak és kétségbe esnek a bűn miatt, mely örök és elhordozhatatlan terhük lesz.

A mi Urunk nehéznek találta a bűnt. Ez okozta szorongását, és lelke rendkívüli, halálos szomorodását. Sőt, maga Isten is panaszolja, hogy nyomasztja a gonoszság. A szekér rakva van kévékkel, és te könnyen veszed ezt, bűnös? Bizony, nehéznek találod majd egy napon!

2. Amíg meg nem térsz, egyre több haragot gyűjtesz a harag napjára. Számlád elég nagy már, naponta mégis csak növeled. Naponként új sebet szerzel, bár lelkiismereted annyira tompa, hogy semmit sem érez. Amint bőröd egyre vastagszik, úgy telnek meg az isteni harag poharai, amelyeket végre a te fejedre ürítenek. Micsoda természetellenes kegyetlenség, hogy önmagad számára ördög légy, önmagad gyilkosa! Egyre távolodsz Istentől, Őt egyre inkább magad ellen ingereled, aki egyedüli menedéked és üdvösséged lehetne. Végül majd felismered, hogy önmagad ellensége voltál, és saját gyalázatodra cselekedtél. „Avagy engem ingerelnek-e ők, azt mondja az Úr, és nem magukat-é, hogy gyalázat borítsa arcukat?”

Jer 7,19

3. Megtérően egyre alkalmatlanabbá teszed magad a dicsőségre és az áldott életre. Minél tisztátalanabb vagy, annál kevésbé vagy alkalmas, hogy meglásd az Istent. A szörnyűségek, amiket szeretsz és véghezviszel, alkalmatlanná tesznek arra, hogy az új Jeruzsálem lakosa legyél. A menyeyi örökség a szentek öröksége, romolhatatlan és szeplőtelen örökség. A társaság mindenestől szent, és olyan a foglalatossága is. Nem hangzik ott el hi-

1Pt 1,4

ábaló és bűnös szó, és a menny lakóiban nem találisz tisztátalan kívánságot vagy gondolatot sem. Mit is keresnél ott közöttük, amíg nem megy végbe benned változás?

4. Ha meg nem térsz, bizonyosan meghalsz. A zsoltszótáríró azt mondja, hogy „Isten igaz bíró, és olyan Isten, aki mindennap haragszik. Ha meg nem tér a gonosz, kardját élesíti, kézfét felvonja és felkészíti azt.” Márpedig ha a halálos eszközök ekképpen elő vannak készítve, ez annak a jele, hogy Isten gyorsan végez, és a vétkest kiirtja. A halált a „félelmek királyának” nevezik, az istentelenre nézve teljes joggal. Addigra már elvették minden javukat, és oly gonosz dolgok jönnek rájuk, amelyeknek vége nem lesz. Elkezdődnek kínjaik, amelyeknek soha vége nem lesz. Amíg Isten lesz az Isten, addig az Isten ellenségük lesz. Amíg Isten boldog lesz, ők majd a legsúlyosabb nyomorúságban hevernek! Melyik nyelv mondhatja ki, melyik szív gondolhatja el ezt a borzalmat? Egy haragvó, a bűn felett bosszút álló Úr rád veti majd terhedet, azt viszont nem hagyja, hogy a semmibe süllyedj. Létedet megtartja, de csak azért, hogy örökre szenvedj a gyötrelmem miatt. Megmutatja az Ő örök hatalmát, hogy miközben egyik kezével fenntart, a másikkal az örökkévalóságon keresztül ostorozzon.

Harmadik alkalmazás: a vigasztalásra. Tinektek, akik engedelmességtetek Isten megtérésre szólító parancsának, békességet és vigasztalást hoz, az Ő parancsára: „Vigasztaljátok, vigasztaljátok népeimet, így szól Istenetek!” Nem nagyobb a megté-

Ésa 40,1

retlenekre váró átok, mint az áldás, amit ti nyertek. Hadd mondjak nektek néhány dolgot, amelynek hallatán örömtől repes majd szívetek.

1. Isten szeretettel gondolt rátok még a világ alapjainak elhelyezése előtt. Eleve elrendelt és kiválasztott benneteket, hogy gyermekeivé fogadjon, sokkal a ti születésétek előtt. Öröktől fogva eltervezte, hogy örököseivé tegyen, Krisztus örökösaitárává abban az országban és dicsőségben, amellyel a jelen szenvedései össze sem hasonlíthatók. És minthogy az Isten irántatok való szeretete öröktől fogva van, örök, mint Ő maga, soha meg nem változik.

Ef 1,5

2. Isten ingyen, az Ő kegyelméből igazított meg titeket, a Jézus Krisztus váltsága által. „Amilyen távol van a napkelet a napnyugattól, olyan messze veti el tőlünk a mi vétkeinket.” Ennél távolabbat nem is kívánhatsz. A tenger mélyébe vetette azokat, ami azt jelenti, hogy ha valaki keresni fogja, meg nem találja, éppúgy, mint ahogy nem reméljük, hogy a tenger mélyébe dobott dolgokat megtalálhatná valaki. Krisztus „megsebesített bűneinkért, megrontatott a mi vétkeinkért.” És amiképpen Krisztus valóságosan szenvedett, miután bűneiteket Isten neki tulajdonította, éppúgy, miután Isten nektek tulajdonítja az Ő igazságát, valóságos felmentést nyertek a harag és büntetés alól, amelyet a bűn miatt megérdemeltetek. Örüljete, kik megtértetek: bűneitekre bocsánatot nyertetek, aminek következtében elvétel rólátok a csapások átka és a halál fullánkja.

Róm 3,24

Zsolt 103,12

Ésa 53,5

3. Ti, kik megtértetek: közeledik megdicsőülésetek: „Akiket pedig eleve elrendelt, azokat el

is hívta, és akiket elhívott, azokat meg is igazította; akiket pedig megigazított, azokat meg is dicsőítette.” Az Úr megígérte, hogy akik győznek, vele együtt ülnek majd a trónusán. Nemcsak hogy győzedelmeskedtek, hanem felettébb győzedelmeskedtek azért, aki szeretett titeket. A lakóhelyek már készen állnak számotokra, és amikor ti is elkészültök, befogadnak majd titeket oda. Akkor már nem kísért majd a világnak sem dühe, sem kegye. A harmadik égben nem érhetnek utol benneteket a Sátán tüzes nyilai. Amint beléptetek az új Jeruzsálembé, búcsút vesztek annak kapujában a bűntől és nyomorúságtól, amelyek tovább már nem követhetnek benneteket. A könnyek letöröltetnek, és a szomorúságnak oka is elmúlik. Ott majd tisztán látjuk Istent, akit a legkisebb felhő sem takar. Az Igazság Napja örökké és fogyatkozás nélkül fog ragyogni. Az öröm teljes lesz, bánkódás nélkül, a békesség tökéletes, baj nélkül, a szentség teljes, a romlottság legkisebb maradéka nélkül, és a teljes boldogság véget nem ér.

Negyedik alkalmazás: a buzdításra. Mindezek után ki ne szeretne megtérni? Avagy van valami kifogásotok a kijelentett bocsánattal és dicsőséggel kapcsolatban? Vagy még mindig kérdés, hogy mit válasszatok: az örök gyönyörűséget vagy az örök gyötrettetést? Óh, bárcsak magatokhoz térnétek! Biztos vagyok benne, hogy akkor azonnal Istenhez térnétek. Különböző érvek szólnak amellett, hogy meg kell térnetek.

1. Ha nem tértek meg, nem töltitek be terem-

tésetek célját. Ne gondoljátok, hogy Isten azért teremtett és küldött a világba, hogy saját tetszése szerint járjatok, rendetlen és romlott kívánságaitokat elégítve ki, és hogy gondatlan és ellene lázadó életet éljete. Márpedig amíg meg nem tértek, ezt teszitek. Avagy értelemmel ruházva fel titeket, talán nem akarta az Úr, hogy Őt megértsétek és megismerjétek? Adott szívet, amellyel szeressetek és kívánjatok: hát ne akarná, hogy Ő legyen a Legfőbb, akit szerettek és kívántok? Talán azért ruházott fel érzésekkel, hogy a bűnre és hibavalóságra pazaroljátok azokat? Hát ne éljete továbbra is rendeltetésetek ellenére, különben az Úr megbánja, hogy teremtett, és bánkódni fog az Ő szívében, és elpusztítja saját keze alkotását. Ha tehát továbbra is csökönyösek és értelmetlenek maradtok, nem könyörül rajtatok a ti Teremtőtök, és Aki alkotott, nem kegyelmez nektek.

1Móz 6,6

Ésa 27,11

2. Amíg nem tértek meg, Krisztus halála és az általa szerzett váltság értelmetlen lesz rátok nézve. A mi Urunk nem csupán a bűnökért való engesztelés végett halt meg, hanem azért is, hogy Önmaga számára egy különleges, jó cselekedetekre igyekvő népet megtisztítson, „az Ő emberi testében a halál által, hogy mint szenteket, tisztákat és feddhetetleneket állasson Ő maga elé.” „Örökkévaló Lélek által önmagát áldozta fel ártatlanul Istennek, hogy vérével megtisztítsa lelkiismeretünket a holt cselekedetektől, hogy szolgáljunk az élő Istennek.” Az Ige fenti és hasonló helyeiből világosan látható, hogy az Úr Jézus nem csupán azt akarta, hogy bocsánatban részesüljünk, hanem hogy meg is tisztítsa. De hogyan lehetünk tiszt-

Kol 1,22

Zsid 9,14

tákká, hacsak Istenhez nem térünk a bennünket beszennyező bűnből? Krisztus tudta, hogy természetünknek micsoda betegsége és lealacsonyítása a bűn, azért Ő Maga vállalta a halált, hogy megölettesék a bűn. Merészelsz-e hát bűnben élni? Figyeld csak, mit mond az apostol: „A mi bűneinket maga vitte fel testében a fára, hogy a bűnöknek meghalván, az igazságnak éljünk: akinek sebeivel gyógyultatok meg.” A Krisztus halála olyan érv, mely meggyőz, hogy térjünk meg a bűnből, viszont a bűn legyőzéséhez szükséges eszközök az ő halálából, érdemből és hatalmából kell vennünk.

1Pt 2,24

3. Továbbá az is kötelez benneteket a megtérésre, hogy Isten kegyesen időt hagyott rá nektek. Az Urat akkor sem lehetne a legkisebb igazságtalansággal is vádolni, ha már a legelső törvényszegésért végképpen szakadékot vetett volna közénk és maga közé, ha az elesett ember megtérése éppoly lehetetlen lett volna, mint a bukott angyaloké. De noha ti eltávoztatok Tőle, Ő utánaot kiált. Megtalálta a módját, hogy megmutassa irgalmát, anélkül, hogy igazsága megkárosodott volna. Az ördögöket sohasem szólította megtérésre. Amint vétkeztek, rögtön bilincsbbe verte őket a sötétség láncával, amelyekből soha nem szabadulhatnak. De halld csak a bölcsesség beszédét: „Tínétek kiáltok, férfiak, és az én szóm az emberek fiaihoz van.” Sokszor bedugtátok füleiteket. Óh, bárcsak hallanátok végre, hogy élhessen lelketek. Ha sokáig bedugjátok füleiteket, meglehet, hogy az Úr többé nem szól, és meg nem tértek, meg nem gyógyultok.

Péld 8,4

4. Gondoljátok meg, kicsoda hív benneteket, és mi a terve veletek. Elveszett nyomorultak vagytok, akiknek sem hatalmatok, sem akaratok, sem erőtök nincs, hogy önmagatokat megszabadítsátok. Az Isten hív benneteket: Övé a hatalom és irgalom, és azt akarja, hogy ezeket megismertesse veletek. Közel akar vonni titeket Önmagához, hogy megmutassa nektek Önmagát, amiképpen a világnak is, hogy megőrizzen titeket a veszélytől, hogy az Ő dicsősége gazdagsága szerint betöltse minden szükségéteket, minden gonosz munkától megszabadítson, és hogy megőrizzen a mennyei országa számára. Mindebben van talán valami rossz?

5. Érthetetlen dolog, hogy a világ és a bűn ezután is elválasszanak Istentől. Igazán megtérhettek bűntökből, amely csak gyűlöletet érdemel tőletek. Igazán megtérhetne szívetek a világ és a benne levő dolgok bálványozásából, hiszen csak megvetést érdemel tőletek. Istenen kívül a dolgok vagy károsak, vagy hasztalanok. Nincs a bűnénél ártalmasabb dolog, és akik teremtményektől vártak segítséget, végtelenül kifosztottakká és elhagyottakká lettek.

6. Ha Istenhez tértek, Ő nem késik el hozzátok térni. Füleit odafordítja és kinyitja kiáltásokra. Kezét fölöttetek tartja, a ti javatokra, és markában biztonságra lelték. Ő nagyobb mindeknél, és senki ki nem téphet az Ő kezéből. Arcát nem rejti el, hanem felétek fordítja. Békét és kegyelmet ad nektek. Megismerteti veletek a megsokasodott bocsánatot, hogy megnövekedjék a bennetek levő szeretet is. Az adós, akinek sok

adósságot engedtek el, nagyon szeret. Végül az ő jótéteményeivel áraszt el benneteket. Az Úr jót fog tenni veletek, és örömét leli ebben. Nem szűkölködtek majd földi javakban sem, a lelki javak pedig bőségesen záporoznak ráto, míg végül felemelkedtek és beléphettek az Őőzvetlen jelenlétébe, ahol Isten visszavonhatatlanul hozzátok fordul. Ne féljete és ne essete étségbe, ha valaki ellenete fordul, amiért méértete. Az Úr maga van veletek és mellette és ami gonoszt az ellenség eltervezett, javatokra fordítja.

7. Isten nem csupán Igéje, Jolga és Lelke által, hanem gondviselése által isnegtérésre szölongat. Jótéteményei és ítéletei gyarat a megtérésre intenek. A jósnak fogamai, amelyek feléd állandóan áradnak, olykor integy kilépe medrűkből, azt jelzik, hogy böben tennéd, ha elfelejtenéd a repedezett kutaka és az élő vizek forrásaihoz jönnél. Jótéteményi azt mondják, hogy jó dolog megtérni, és az ő Ajjuknál örökséget nyerni. Kegyelemre kegyelen jön. A szeretetnek kötelékei vesznek körül, hogy a szeretet és békesség Istenéhez vonjanak. Óh, bárcsak Hozzá futnátok! Nyitva-tárva álelöttete jósnának kincsháza, hogy megtrésre vezessen benneteket.

Róm 2,4

Büntetéseit hasonló céllal boátja rátok Isten. Ezeknek üzenete a következő: Jertek, térjünk vissza az Úrhoz, mert ő szaggato meg és ő gyógyít meg minket; megesbesített, e bekötöz minket!" A londoni tűzvész az egész szág lakosaihoz szöl, hogy önmaguktól megirtózi térjenek meg porban és hamuban, hiszen nemsupán fülükkel

Hós 6,1

hallottak Istenről, hanem látták is Őt ellenük félelmetesen felvonulni. A pestis sok ezer áldozata, noha halott, továbbra is beszél, mintegy ezt mondvá: „Óh, ti, akik életben vagytok, térjete az Úrhoz, a ti Istenetekhez, mert a halálotok után már túl késő lesz.”

8. Jól gondoljátok meg, hiszen még nem késő Istenhez térnetek. Habár mindeddig ostobák, elenszegülők voltatok, az ajtót zárva tartottátok, hogy a bűnt be, Krisztust pedig kirekesszete, de ha most felébredte, átadjátok magatokat az Úrnak, és végre megnyitjátok az ajtót az evangélium kopogtatására, és megengedete, hogy kívánságaitok kivettessenek, és az Úr Jézus bejöjjon, Ő kész lesz kegyelmébe és jóindulatába fogadni benneteket, és minden korábbi tagadásotokat, sértéseteket és elutasításotokat elfelejti és megbocsátja. A királyi pálca még mindig kinyújtva, az Úr pedig a kegyelem trónusán ül. Ha érte jöttök, irgalomban és kegyelemben részesültök. Ha viszont nem akarjátok tudomásul venni a felajánlott jót, és szándékosan nem engedte makacs útaitokból, hamarosan megesküszik az Úr haragjában, hogy soha az Ő nyugodalmába be nem mentek. Még azt mondja Isten: „A tisztátalan legyen továbbra is tisztátalan. Az igazságtalan maradjon igazságtalan. Aki a világ gazdagságát és élvezeteit kergeti és bálványozza, csak tegye továbbra is. Aki megveti a felajánlott kegyelmet, annak még egyszer fel nem ajánlják, és aki elutasítja a megtérést, meg nem térhet többé soha.”

Óh, bárcsak meggyőzhetnélek ezekkel az érvekkkel! Ám hogy hatástalanok ne maradjanak,

hogy el ne felejtsetek őket, és szívetek érintetlenül ne maradjon, megtoldom őket egy-egy üzenettel:

1. a pokolból,
2. a mennyből,
3. és Magától Krisztustól.

1. Halljátok a pokol hangját. Képzeljétek magatok elé egy elkárhozott bűnöst, aki már sok évet töltött a tűznek tavában. Tegyük fel, hogy megengedik, hogy ide jöjjön, e gyülekezet elé. Szeméből könnyek patakanak, majd elcsendesedve, egy kis idő múltán így szólna hozzátok hosszasan:

„Átkozott legyen a nap, amelyen születtem, és az éjszaka, amelyen azt mondták: fiúgyermek fogant! Legyen az a nap sötétséggé, az Isten ne törődjön velem a magasból, és világosság ne ragyogjon azon. Óh jaj, jobb lett volna nem lenni egyáltalán, mint örökre nyomorúságban élni! De kibírhatatlan a soha el nem pusztuló féreg rágása! Milyen tüzesek és elolthatatlanok a lángok, amelyeket az Úr lehelete éleszt, mint egy kénköves folyamat!

A bűnben élő világ hatalmasat téved. Könnyűnek és kellemesnek gondolja, éppúgy, ahogyan én is gondoltam egykor. De most látom, milyen siralmasan tévedtem. Érzem a bűn súlyát és ízét, sőt elbódított a benne levő epe és üröm. Most már igazat adok annak, amit annak idején mondtak, de nem hittem, hogy félelmetes dolog az élő Isten kezébe esni. Megragadtak az Ő hatalmas kezei, és kezem-lábam megkötözve, a külső sötétségre vetett. Ott kell kínok között feküdnöm mindörökre! Óh, az a beszéd szaggatja szívemet, megöli min-

den reményemet, és merő kétségbeesésbe süllyesztve elborít.

Ha évmilliók elteltével kínjaim véget érnének, megerősíteném magam bánkódásomban. Ámde annyi idő után sem lenne közelebb szabadulásom, mint idekerülésem pillanatában, így hát szomorúságom, akárcsak nyomorúságom, határtalan. Miféle örület szállt meg, hogy a bűn kínálta kérészélű nyereség és élvezet kedvéért vakmerően a megemésztő tűzben és örökké tartó lángok között lakozzam?!

Csak magamat hibáztathatom. Szigorú ugyan az Isten, de a legkevésbé sem igazságtalan. Ő hívott engem, de én elutasítottam. Kinyújtotta utánam kezét, de figyelmen kívül hagytam Őt. Semmibe vettem minden tanácsát, és feddéseit nem fogadtam. Emlékszem, sokszor szólt, hogy hagyjam el a pusztulásra és nyomorúságra vezető ösvényeket, mégis továbbmentem. Figyelmeztetett, hogy meneküljek az elkövetkező haragtól, de a figyelmeztetéseket nem fogadtam. Kérlelt, hogy békéljek meg Vele, mégis a lázadás mellett döntöttem. Nem akartam megtisztulni, holott az Úr kegyelmesen várt rám!

Micsoda?! Volna köztetek mégis olyan, aki továbbra is oly reménytelenül gondolkodna, mint én annak idején? Továbbra is élvezni kívánjátok azokat a bűnöket, amelyek engem tönkretettek? Nézzétek, hogy lángol a fülem. Bárcsak felfognátok, mennyire gyötrődik szívem! Legyetek bölcssek, legyetek bölcssek, és fogadjátok el a kegyelmet és üdvösséget, ameddig felkínálják nektek, mert ha egyszer ide, a gyötrelem helyére juttok, az

Úr többé nem kegyelmez, és irgalmát örökre megvonja!”

2. A mennyei szózat következik. Tegyük fel, hogy a megdicsőült szentek egyike, a mennyei Jeruzsálem egyik lakója, aki angyalok megszámlálhatatlan seregével társalkodott, és színről színre látta az Istent, elhagyná egy kis időre boldog lakóhelyét, és túláradó örömtől, dicsőségtől fénylő arcral így szólna hozzátok:

„Óh, a Krisztus minden ismeretet meghaladó szeretetének hosszúsága, mélysége és szélessége! Milyen kikutathatatlan az Ő jósága, irgalma mérhetetlen! Méltó a Megöletett Bárány, hogy Ővé legyen a hatalom, gazdagság, bölcsesség, erő, tisztesség, dicsőség és áldás, mert az Ő vérével megváltott engem, sok millió lélekkel együtt, minden ágazatból, nyelvből, népből és nemzetből! Szólt, hogy térjek meg és éljek, és az Ő gazdag kegyelme képessé tett, hogy engedelmessé legyek a hívásnak. Most látom, milyen dicsőséges életet nyerek végre azok, akik őszintén és állhatatosan megtérnek. Ez az élet szabad a bűntől és szenvedéstől, nem lát soha halált, és a sír nem fenyegeti.

Isten közelsége mindennél jobb. Nem vitás, hogy Krisztus a legjobb Mester. Örökkön örökké uralkodik, aki magát Neki aláveti! Ugyan mi nyomorítja meg ezt a vak és ostoba világot, hogy nem látják alakját és szépségét annak, aki tízezer között is a legszebb, akinek orcája olyan fényes, hogy a mennyben nincs szükség a Nap, a Hold vagy a csillagok fényére? Szépsége felülmúl mindent, kegyelme drágább a veszendő aranynál, dicsőségét pedig szavakba nem foglalhatom.

Van-e azért még valaki köztetek, aki továbbra sem törődik Vele? Nyissátok ki a szemeiteket, és lássátok világosan, hogy Nélküle az enyészet gyermekei, a halál fiai vagytok! Az Ő segítségével viszont megtérhettek. Ő megszabadíthat, hatalmas és örök szabadítással. Bizonyára van azért okotok, hogy Őt mindeneknél feljebb becsüljétek, még ha az egész világ, vagy akár tízezer világ is versengene Ővele.”

3. Halljátok hát a Krisztus szavát! Képzeljétek el az Úr Jézust, amint megjelenik a magasból, napnál fényesebben. Néhány angyal, az Ő előhírnöke és futára, előtte jár, és így kiált: „Szent, szent, szent a Seregek Ura”, míg végül Ő is megjelen, és látható módon betölti a helyet fenségével és dicsőségével. Majd miután eltölt szent félelemmel, az Ő fensége és nagysága feletti csodálattal, tegyük fel, hogy így szól hozzátok:

„Nézzetek rám, hogy megszabaduljatok, földnek határai. Én vagyok Megváltótok, rajtam kívül nincs más. Tönkretettétek magatokat, de én, csakis én, segíthetek rajtatok. A bűn mindaddig uralkodni fog rajtatok, amíg meg nem szabadítalak, és ha uralkodik, tönkre is tesz. Az erős fegyveres fogva tart és kényére-kedvére irányít, amíg én meg nem kötözöm. Ha vissza nem térítelek és Istenhez nem vezetlek benneteket, csak egyre távolabb futtok Tőle, míg végre már meg nem térhettek. Óh balgatatag lelkek, meddig szeretitek a balgaságot, és ti bolondok, meddig gyűlölitek a tudományt? Térjete az én dorgálásomhoz. Íme, kitöltöm rátok az én Lelkemet. Közlöm veletek beszédeimet.

Ha végre befogadtok engem, elnézem nektek, hogy korábban megvetettetek. Megszabadítalak a bűn terhétől és hatalmától. Kiengesztelem Atyám haragját, noha felettébb megharagítottátok, mert megszegtétek törvényeit, és engem, az Ő Fiát, megvetettetek. Természet szerint ugyan foglyok vagytok, de én királyokká és papokká teszek titeket. A bűn árulókká és ellenségekké tett, viszont Isten fiaivá és örökseivé, az örökösársaimmá teszek titeket én, ki mindeneknek Örököse vagyok. Semmiképpen nem nyomorogtok többé, ha a bennem lakozó teljesség megelégt és boldogokká tesz titeket.”

Nos, testvéreim, mindezek után még szerettek a bűnt és pusztulást? Halljátok hát meg az Isten Fia hangját, aki nem akarja, hogy elveszettek. Mit tegyek, hogy hasson rátok? Azt se bánám, ha ezek lennének utolsó szavaim, ha elég erősek és hathatóságok lennének, hogy mindazok, akik hallják, megtérjenek, meggyógyuljanak és üdvözüljenek. Úgy gondolom, hogy kész lennének itt a szószéken kilehelni lelkemet, hogy holtan vigyenek el innen, csak hogy halljátok, és hallván megtérjete és éljete.

Sok ezren állnak előttem, de legtöbbjüket nem ismerem. Tudom azonban, hogy lelketek van, és hogy minden lélek felér egy világgal. Óh, bárcsak mindnyájan megvizsgáljátok, mi szolgálja lelketek érdekét és biztonságát!

Hogy azonban nehogy hiábavaló legyen, ha csak hozzátok beszélek, a Mindenek Urához intézem szavaimat:

„Óh, bárcsak alapos, üdvösséges változást

munkálna bennetek az, Aki munkálkodik, és senki ne hátrálja! Óh, vajha könnyörülne rajtatok, akik olyan kegyetlenek vagytok saját magatokkal! Óh, bárcsak felébreszthetné a lelkeket, akik nem csupán alusznak, hanem halottak! Vajha megtörné a hajthatatlan, megkeményedett szívetek! Óh, vajha meggyőzhetne benneteket bűntökök és nyomorúságotok felől, hathatósan megtérítve az elsőtől, hogy mindörökre megszabadítsanak az utóbbtól!”

Mondja ezekre a kérésekre minden lélek: Ámen!

Ötödik alkalmazás: utasításokra. Úgy gondolom, hogy ez idő szerint már szívesen hallanátok és követnétek is néhány arra vonatkozó utasítást, hogyan térhetek meg őszintén. Biztos vagyok abban, hogy szívesen hallanátok, hogyan lehet enyhíteni a fájdalmakat, hogyan lehet egy betegségből meggyógyulni, vagy visszaszerezni egy elvesztett birtokot. De vajon az igazság csalhatatlan Igéjének utasításai nem bírnak sokkal nagyobb jelentőséggel?

Az utasítások a következők:

1. Gondoljátok meg, komoly lélekkel fontoljátok meg útitokat. Ez a megfontolás nagy hatást gyakorolt a zsoldáríróra: „Meggondoltam az én útaimat, és lábaimat a te bizonyosságaidhoz fordítottam. Sietek és nem mulasztom el.” Aggeusnál megkettőzve halljuk a bírői felszólítást: „Gondoljátok meg jól a ti útaikat!” Figyelemre méltó a következő ige is: „S ímé, ha fiat nemz, és ez látja atyjának minden vétékét, melyeket cselekszik; lát-

Zsolt

119,59-60

Agg 1,5.7

Ez 18,14

ja, de nem cselekszik (Jakab-féle Biblia: megmondolja, és nem cselekszik) azok szerint ...”

Zsolt 73,27

Ha a bűnösök megmondolnák tetteiket, amikor gonoszt cselekszenek, segítenek nekik, hogy többé ne cselekedjenek gonoszt, és megtanuljanak jól cselekedni. Gondoljátok meg, milyen nyomorúságos és veszélyes dolog Istentől eltávolodni. Az utak, amelyeken természet szerint jártok, eltávolítanak Istentől, az Írás pedig azt mondja: „Mert ímé, akik eltávoznak tőled, elvesznek; mind kiirtod azokat, akik elhajolnak tőled.” Gondolkozzatok ezeken mindaddig, amíg megérinti szíveteket, és belátjátok, hogy a legnagyobb örültség, ha valaki biztonságban érzi magát, noha nincs megtérve. Hadd járjon át mélyen a következő gondolat: mindaddig, amíg megmaradtok gonosz útitokon, elhagyjátok az Urat és a számotokra elkészített jó-téteményeket, és gyorsan haladtok az örök jaj és sötétség tartományai felé.

2. Figyeljétek meg a korábbi mentegőzések hiábavalóságát. Tudom, hogy a természeti ember szája tele van ezekkel, viszont nagyon könnyű megválaszolni.

Azt mondod: „A bűn bele van vésődve a természetembe.”

Kiálts azért az égre, hogy természeted megváltozzék.

„De hát mindenki vétkezik!”

Éppen ezért nagyobb veszélyben vagy, és jobban kellene vigyáznod, nehogy a nagy általános pusztulás téged is elsodorjon.

„De miért hagynék fel kívánságaimmal, holott olyan hasznosak és kellemesek?”

Gondold meg, óh lélek, vajon van-e okuk haszonnal és gyönyörökkel dicsekedniük azoknak, akik elveszítették lelküket és örök boldogságukat, és most az örök tűzben szenvednek az isteni bosszúállás miatt?

„Ha megtérek, kikacagnak és kigúnyolnak az emberek!”

Akik így cselekszenek, önmagukon kívül vannak, márpedig a józan embereknek nem kell félniük azoknak kacagásától, akik nincsenek észnél. Ítéld hát el megvetésüket, vedd meg a gyalázatot, amivel illetnek. Gyalázkodás helyett majd rövidesen azt kívánják, bárcsak követtek volna téged.

„Viszont nagyon nehéz Istenhez megtérni és Őt követni, és ez a nehézség nagyon elbátortalanít.”

A munka valóban nehéz, viszont nagy a felajánlott erő és támogatás is. Minden dolgaitokat megcselekszi az Úr bennetek és érettetek. Ő semmit sem parancsol, csak azt, amit kész Ő maga megcselekedni.

„De ha én megtérek, soha egy kellemes órámm sem lehet. Könnyeim lesznek az ételem és italom, örökös társam pedig a szomorkodás.”

Óh, micsoda tévedés! Esztelen előítélet a szentség útjával szemben! Ha az istenes élet olyan búskomor dolog, vajon miért beszél nekünk a Szentírás minden értelmet meghaladó békességről, kimondhatatlan és dicsőséges örömeiről? Ugyan miért énekelt, hárfázott olyan gyakran Dávid, ha a vidámság és a vallás mindenestől fogva összeegyeztethetetlen?

„De óh, ha megtérek, szenvedések várnak rám!”

Ésa 26,12

Tegyük fel, hogy igazad van. A jelen szenvedései viszont össze sem hasonlíthatók a próbáid közepette tapasztalt kegyelemmel és vigasztalással, még kevésbé az eljövendő dicsőséggel.

Figyeld meg, milyen hiábavaló minden efféle mentegetőzés!

3. Szakadjatok el attól a megátalkodott nemzetségtől, amely között éltek. Ezt tanácsolta az apostol azoknak, akik felébredtek és szívükben megkeseredtek. Végy búcsút azoktól, akik ezelőtt testvéreid voltak a gonoszságban, különben nagy kísértéssé és tőrre lesznek számodra. Az érzéki társaság a megtestesült ördög, amely lehetőleg minél több lelket akar magával rántani a pokolba. Az emberek között legbölcsebb azért figyelmeztet oly sűrűn: „A hitetleneknek útjára ne menj, se ne járj a gonoszok ösvényén. Hagyd el, át ne menj rajta; térj el tőle, és menj tovább.” Kerüld el, menj el mellette, térj meg róla, és haladj tovább. Nem szükséges ugyan, hogy az istentelenek felé morózus és neveletlen légy, de azért vigyázz, ne légy oly otthonos közöttük, hogy élvezd is azt. Sok meggyőződés és szép elhatározás kihűlt és eltűnt, mert könnyelműen csatlakoztunk a gonoszok társaságához. Ne vegyetek át tőlük semmiféle előítéletet az igazi kegyességgel szemben, sőt ha arra vetemednek, hogy az imádság, igehallgatás, böjt és hitvallás ellen csácsogjanak, vagy az Úr napja ellen vitázzanak, az Úr népét ítélgessék, tekintsetek mindezt lelki értelemben az örültek örjögésének.

4. Ne vessétek meg a prófétálást. Az Ige szolgálata arra rendeltetett, hogy a hitet munkálja, és

bűnösöket vezessen el Istenhez. Ne hagyjátok, hogy álmodás, szórakozás, gondok, élvezetek, kívánságok vagy a gazdagság csalárdsága elfojtsák az Igét, és megakadályozzák célja véghezvitelében. Amikor Ezékiel a halott és száraz csontok felől prófétált, azok egyszeriben megelevenedtek, és az egész völgyet beborító csontmező élő hadsereggé vált. Ki tudja, talán ti is, kik holtak voltatok bűneitekben, hirtelen megelevenedtek, miközben az evangéliumot hirdetve felőletek prófétálnak. Becsüljétek meg az erőteljes igehirdetést, és hallgassátok. Az Igének bizonytalansága van megtérésre juttatni, ha jól alkalmazzák. „Az Úrnak törvénye tökéletes, megeleveníti a lelket; az Úrnak bizonyosságtétele biztos, bölcsé teszi az együgyűt.”

5. „A Lelket meg ne oltjátok.” Amikor meggyőző valami felől, ne fojtsátok el, sőt inkább erősítsétek hangját. Az Úr Lelke olykor nagyon közel jön egy részegeshez, egy átkozódóhoz, egy irigy világhíhoz vagy tisztátalan személyhez, és azt mondja nekik, hogy az út, amelyen járnak téves, és csak egy lépés választja el őket a haláltól és kárhozattól. Megalázkodásra és változásra készíti őket. Tudtukra hozza, hogy jobb lenne nekik, ha elhagynák bűneiket, mintsem elpusztuljanak azok miatt. Ha egyetérténeket és magukban érvényesítenék, a Lélek meggyőző munkája nyomán megtérésre jutnának, ámde ezrek vannak, akik a Szentléleknek ellene állanak. Inkább megmaradnak zavartalanul a bűnben, nem kívánva, hogy felkavarodjon a víz, holott belelépve meggyógyulhatnának akármiféle lelki betegségből vagy csapásból. Érzitek-e a Lélek közelségét? Figyeljétek

Zsolt 19,8

1Thess 5,19

ApCsel 2,40

Péld
4,14-15

intéseire! Kövessétek mozdulásait, és kérjétek, hogy ne csupán általános munkáiban részesüljétek, hanem végezze el bennetek üdvösségre vezető munkáját!

6. Ragadjátok meg az Úr szövetségét, és esedeztetek annak beteljesedéséért. A szövetségben Ő megígérte, hogy új szívet ad nektek, megtisztít minden tisztátalanságotoktól és bálványaitoktól, az Ő Lelkét adja belétek, hogy az ő parancsolatai szerint járjatok, egyszóval: megtérít benneteket. Vegyétek komolyan, hogy beteljesedjenek ezek az ígéretek. Határozzátok el magatokban, hogy nemleges választ nem fogadtok el. Az Úr jó néven veszi erőszakoskodásokat, hogy megadjon egy olyan dolgot, ami oly nagy dicsőséget szerez Neki. Ti nem tudjátok önmagatokat megtéríteni, Neki viszont éppoly könnyű azt megtenni, mint elhagyni. Az életnek és erőnek egyetlen szava feltámaszt titeket. És mivel Ő így szól: „Térjete meg gonosz útaitokról, hiszen miért halnátok meg, óh Izráel háza?!”, ti mondjátok ugyanezt imádságként: „Téríts meg, téríts meg gonosz útainkról, hiszen miért halnánk meg, óh Izráel Istene?”

VÉGE

THOMAS WATSON

lelképásztor, St. Stephens templom, London, Walbrook kerület

Az egy szükséges dolog

Elmondta egy prédikációban, a Szent Pál katedrálisban, London városának Méltóságos Főpolgármesterre és Tanácsosai jelenlétében
(1656. augusztus 31-én)

„Mi módon menekedünk meg mi, ha nem törődünk ily nagy üdvösséggel?”

Zsid 2,3

John Dethicknek,
London városa Méltóságos Főpolgármesterének

Méltóságos Uram!

Nem állt szándékomban közölni ezt a prédikációt (túlságosan házi szövésűnek tartottam), viszont előbb Uraságod, majd később méltóságos hivatalod is megkért erre. Nem tudtam, hogyan tagadjam meg a kérést, hacsak szeretetteljes parancsod megszegésével jogos megrovásodat magamra vonni nem akartam. Uram! Ezzel a prédikációval napjaink üres, fellengzős és perlekedő vitáiból szándékoztalak kihívni, hogy valami értelmesebb dologgal foglalkozzatok, amiben bizonyos vagyok, hogy mindenki közelről érdekelt, tudniillik üdvösségetek munkálásával. Olyan foglalatosság ez, amely közben az ember lelkében erőteljes,

szellemi folyamatok indulhatnak el. Jól kell dolgoznia annak, aki az örökkévalóságnak dolgozik.

2Tim 3,15 Uram, az igaz bölcsesség az, hogy bölcsék legyünk az üdvösségre. Ezzel az isteni politikával felülmúlhatjuk minden idők minden politikusát. Megszabadulunk a pokoltól. A tisztesség igazi székébe emeltetünk. Isten lesz a mi Atyánk, Krisztus a Testvérünk, a Lélek a Vigasztalónk és az angyalok a társaink. Halálunk napján jó lelkiismerettel távozunk, és jó emlékezetet hagyunk hátra. Tovább nem nyújtom a szót. Méltóságod védnöksége alá ajánlom ezt a prédikációt. A végére még hozzátoldottam egy keveset, amit eredetileg elkészítettem számodra, de idő híján el nem mondhattam. Az Úr nemesítsen Lelkével és koronázzon meg lelki bőséggel. Ezért könyörög is,

Teljes tisztelettel, az Evangélium Szolgálatában,
THOMAS WATSON

Stephens-i dolgozószobámból,
Walbrook, 1656. október 15-én

Fil 2,12

„Félelemmel és rettegéssel vigyétek véghez a ti üdvösségeteket.”

Ha van pompás dolog ezen a világon, az az üdvösség. Ha van szükséges dolog, az az üdvösség munkálása. És ha van eszköz, ami erre alkalmas, ez a szent félelem: „Félelemmel vigyétek véghez a ti üdvösségeket.”

Súlyos és komoly intés van e szavakban,

amelyre nemcsak az apostol idejében élő keresztyéneknek volt szüksége, hanem a mi korunk emberének is.

A szövegben először is a megszólítás módjára figyeljetelek.

Szerelmeseim. Az apostol minden lehetséges módon arra törekedett, hogy a filippibeliekkel megkedveltesse magát, a szívükbe lopja magát. Felírja az evangéliumi pirulát, de cukorba is mártja, hogy könnyebben menjen le. Arra törekszik, hogy a filippibeliek felismerjék az ő életelvét, hogy amit lelkükkel kapcsolatban mond, tiszta szeretetből mondja. Olykor könnyekbe áztatja szavait, és sírva beszél, máskor mézbe mártja azokat. Pál ismerte a dorgálás módját. Hozzá tartozott hivatalához, lelki-sebészi kelléktárához. „Fedd őket kímelés nélkül”, írja Titusnak, a görög kifejezés szerint „vágósan”. Ám a lándzsaszúrás után tudta, hogyan kell a sebbe bort és olajat tölteni. Amint a dajka szoptat, oly készséggel osztja meg nem csupán mondanivalóját az emberekkel, hanem a maga lelkét is.

Fil 3,8

Tit 1,13

1Thess

2,7-8

Az apostol ebben Krisztus minden szolgája elé példát állít. A szíveket ne csak a szenvedély tüze lobbantsa lángra, hanem az emberek iránti szeretet is. Krisztus követői ők, akiknek szájukban a béke olaját kell hordozniuk. „Ha embereknek vagy angyaloknak nyelvén szólok is, szeretet pedig nincsen énbennem, olyanná lettem, mint a zengő érc vagy pengő cimbalom.” Jobb pásztorként szeretni, mint angyalként szólani. A szeretet a gyönyörűségnek az a virága, melynek minden lelkész szívében ki kell nyílnia és ajkán illatoznia

1Kor 13,1

kell. Valószínű, hogy népüknek azok szolgálnak a legjobban, akik szelídséggel közelednek hozzá. A görcsös szívek hamarabb engednek a szeretetnek. A tűz oda is behatol, ahová az ég képtelen. A vilámcsapás széttörhet, de a nap elolvast. Ahova a szeretet édesen elhat, könnyekké olvad a bűnös szíve. A kemény és meredt ízületek megpuhulnak, ha olajjal dörzsölik meg őket. A kemény szív megpuhítására, érzékennyé tételére a szeretet olaja a legalkalmasabb. Ennyit tehát a megszólítás módjáról.

Most rátérek az intésre: „Félelemmel és rettegéssel vigyétek véghez a ti idvességteket”, melynek három részlete van. Az első a cselekedet: „vigyétek véghez”. A második a tárgy: „a ti idvességteket.” A harmadik pedig a véghezvitel módja: „félelemmel és rettegéssel.” Főképpen az első kettőről fogok beszélni, a harmadikat röviden említtem az alkalmazásban.

2Pt 1,10 Az üzenet maga az, hogy a keresztyén ember nagy feladata saját üdvösségének munkálása. A nagy Isten úgy helyezte el bennünket ebben a világban, mint egy szőlőskertet, azzal a feladattal, hogy munkáljuk üdvösségünket. Egybecseng ezzel Péter apostol szava: „Igyekeztek a ti elhívásotokat és kiválasztásotokat erőssé tenni.” Ha nem biztosíthatjuk be javainkat, barátainkat, saját életünket, hát biztosítsuk be ezt. A görög szó tanulmányozást, fejtörést jelent. A „véghezvitel” szó két dologra utal. Először is a lelki tunyaság lerázására: a tunyaság párnáján sokan merültek halálos álomba. Másodszor pedig arra, hogy ha üdvösségünk dolgában célba akarunk jutni, lelkünk

minden erejét össze kell szednünk és egyesítenünk kell. A paradicsomban Isten megparancsolta, hogy senki emberfia ne egyék az élet fájáról, csakis arcának verítékével.

A szövegünkben jelzett „munkálást” a Szentírás többféleképpen jelöli. Néha igyekezetnek nevezi. „Igyekeztek bemenni a szoros kapun.” Lk 13,29 Igyekeztek, mintha vért izzadva haláltusát vívnátok. Máskor keresésnek: „Keressétek először Istennek országát”, mint az az ember, aki szorgalmasan keresi elveszített kincsét. Mi az üdvösséget veszítettük el. Miután evett a tudás fájáról, Ádám elvesztette az élet fáját. Nos hát keressetek: vigyétek Dávid lámpását és mécsesét, és keressétek az üdvösséget. Egy jól képzett író megjegyzi, hogy a keresés azt jelenti: égő kívánsággal keresek valamit, mint ahogy az elítélt kívánja a kegyelmet.

Harmadsorban versenyfutásnak nevezi e keresést: „úgy fussatok, hogy elérjétek.” Az apostol valószínűleg az olimpuszi játékokra utal, amelyeket ötvenként rendeztek meg Jupiter tiszteletére. Azokon a játékokon a versenyzők minden erejüket bevetették. Hosszú a versenypálya a földtől a mennyig, azért tegyétek félre a bűnnek minden súlyát, amely akadályozna a futásban, és szárnyalva törjétek előre, míg elértek a célt.

Negyedsorban a mennyek országáért való erőszakoskodásnak is nevezi: „erőszakoskodnak a mennyek országáért.” Nem csupán szorgalom, erőszak is legyen. Nemcsak imádkoznunk kell, hanem buzgóságosan imádkozzunk. Meg kell térnünk, de tegyük ezt buzgósággal; ne csak szeresünk, legyünk betegei a szerelemnek. Ezt jelenti

Lk 13,29

Mt 6,33

1Kor 9,24

Mt 11,12

Jak 5,16

Jel 3,19

Énekek 2,5

az erőszakoskodás. A görög szó tulajdonképpen egy metafora: ösztüzes ostrom, mellyel szemben az addig dacoló ostromlott vár végre enged. A mennyek országa sem nyílik meg az egykedvű, lusta keresztyén előtt, csak ha erősen ostromolják.

Hadd térjek most az üdvösséget való szent ve-rejtkelés és igyekezet megindoklására, három indokkal.

Munkálkodnunk kell üdvösségünkért, mivel:

- e munka nehéz,
- e munka ritka,
- e munka lehetséges.

A munka nehézsége. Lehetséges, hogy ebben a munkában életünk naplementéjéig fáradoznunk kell. Az üdvösség munkálásában a nehézség négy-féleképpen jelentkezik.

Először is a munka természetében. Egy átala-kulásnak kell végbemennie. A szívnek kell meg-változnia, mely maga a bűn bölcsődéje. A szív az igazságtalanság fegyverraktára, egy kisebb pokol. A szív tele van Isten iránti ellenszenvvel. A meg-térítő kegyelmet nem kedveli. Micsoda munka, amikor a szív kerülő útait kell megváltoztatni! Bi-zony könyörögnünk kell Krisztushoz, hogy Ő, aki a vizet borrá változtatta, változtassa a mi természe-tünk vizét, vagy talán inkább mérgét a kegyelem borává!

Továbbá az élet folyását kell megváltoztatni. Nem könnyű megfordítani a bűn dagályát, amely addig olyan erősen sodort. Igazán nagy munka, hogy a bűnös, aki eddig a pokol felé zuhant, nem akarva, hogy szél vagy a tenger habja befolyá-

solja, most megváltoztassa az irányt, és egy új ki-kötő felé vitorlázzon! Csoda folytán fordult meg a Jordán folyása, és ha egy bűnös eddigi szokásai el-lenére Krisztus útját és a szentséget követi, az éppoly furcsa dolog, mint ha látjuk, hogy a föld felfelé repül, vagy egy edényből a víz visszafelé folyik.

Az üdvösség munkálását megnehezíti sok csa-lás. A szív sok hamisságra képes ezen a téren. Benne van az öncsalás készsége, mint azokban, akik a dobókockával is képesek csalni. Ezért kiál-tott így Ágoston: „Nagy mélység a szív.” Kétféle csalás áldozatává lehet a szív az üdvösség munká-lásában.

1. Az ember hajlamos összetéveszteni az erköl-csösséget a kegyelem munkájával. De sajnós, az erkölcsösség nem több, mint a pallérozott termé-szet, új ruhába öltöztetett régi Ádám. Az erkölcsös ember csak egy szelídített ördög! A felszínen áradhat a civilizáltság, holott a mély teli van büsz-keséggel és istentelenséggel. Az erkölcsi kiválósá-gok körítése virágkoszorú a halott emberen. Óh, milyen könnyen megcsaljuk magunkat az üdvös-ség tekintetében, és Ixionhoz hasonlóan Juno he-lyett csupán egy felhőt ölelgetünk! A műveltség nem egyenlő a kegyelemmel, noha alkalmas fal, hogy mellé a kegyelem szőlőjét ültessék.

2. A szív úgy is becsaphat az üdvösség munká-lása terén, hogy kegyelem munkájának állítja be a kegyelem munkájának látszatát. Pliniusz mondta, hogy létezik a berillusz kőnek egy fajtája, ami ha-sonlít az igazi gyémánthoz. Van tehát olyasmi, ami csak úgy néz ki, mint a kegyelem munkája, holott

nem az. Van két kegyelmi ajándék, amely nagyban segít az üdvösség munkálásában, ámde ugyanolyan könnyen becsaphatjuk vele önmagunkat. Az első a bűnbánat. Az igazi bűnbánat azt jelenti, hogy a bűn bűn volta miatt sírunk, amiatt, hogy a bűn beszenyez. Kitörli belőlünk Isten képét, és megszeplősíti a lelket. Egy durva cselekedet: ökölcsapás a kebelre, amely bennünket táplál. Milyen könnyű kertelni ezen a téren!

A. Sokan úgy gondolják, hogy megbánják bűneiket, holott nem maga a véték, hanem csak a büntetés zavarja őket; nem az árulás, csak a hóhér véres bárdja.

B. Úgy gondolják, hogy bűnbánatra jutottak, ha néhány könnyet hullatnak, de noha olvadni kezdett a jég, újra megfagy, és megmaradnak a bűnben. Sokan sírnak Istennel szembeni durvaságaik miatt, ahogy Saul is sírt Dáviddal szembeni ellenséges viselkedése felett. „És monda Dávidnak: Te igazságosabb vagy énnálamnál, mert te jót cselekedtél velem, én pedig rosszal fizettem neked.” Így sírnak az emberek is fennhangon bűneik miatt, mégis tovább cselekszik azokat. Olyanok ők, mint a kígyó, amely levedli bőrét, de méregfogát megtartja. A hamis könnyek annyira különböznek az igaziaktól, mint a szennyvízcsatorna vize a forrásától.

Az üdvösség munkálásához fontos másik kegyelmi ajándék a hit, de itt is milyen könnyen becsapja az embereket a hamisgyöngy! A hitben létezik az ilyen csalás: az emberek hivatkoznak Isten ígéreteire, parancsaira viszont nem. Az ígéret az üdvösség, a parancs pedig annak munkálása. Elfo-

gadják az egyiket, a másikat viszont nem, mint az a beteg, akinek az orvos kétféle gyógyszert írt fel: egy tablettát és egy szirupot. A szirupot beveszi, mert az kellemes, a tablettát viszont nem. Sokan elfogadnák Krisztust, mint Üdvözítőt, de mint Fejedelmet, elutasítják; elfogadnák jótéteményeit, viszont törvényeinek magukat alá nem vetik. Ez szétválasztása annak, amit Isten egybeszerkesztett. Mivel tehát az üdvösség munkálásában léteznek efféle tévedések és csalások, annál elővigyázatosabban és figyelmesebben kell azt végeznünk.

Az üdvösség munkálását harmadsorban megnéhezítik e munka kerékkötői és akadályai. Ezek lehetnek (1) belső akadályok, úgymint a test. Ez egy alattomos ellenség. A test könnyebbségért kiált, „a lélek ellen törekedik.” Az Ige azt ajánlja nekünk, hogy feszítsük meg a testet, és bizony a Lélek kardjával sok sebet kell rajta ejtenünk, míg végre teljesen keresztre kerül!

A munkában külső akadályokkal (2), kísértésekkel is találkozunk. Ágoston szerint egész életünk kísértés. Csapdák között lépkedünk. Csapdát rejt a társasági szórakozás, sőt gyakran asztalunk is törre változik. A Sátán továbbra is horogra akarja keríteni lelkünket. Milyen gyakran a kísértések egész sorozatával támad, hogy levegőbe röptesse kegyelmi erődítményünket! Az apostol említi az ő tüzes nyilait. A kísértéseket sebességük miatt nevezi nyilaknak, ugyanis gyorsan repülnek felénk, és rettenetességük miatt tüzeseknek. Tűznek villanásaként érik a lelket, amely elképed és megretten. Hát nem késlelteti és nem nehezíti-e ez az üdvösség munkálását?

Gal 5,17

Gal 5,24

Ef 6,16

ApCsel 28,22
1Kor 10,1
Szemrehányások is érnek. „E felekezetnek mindenütt ellene mondanak.” A régi kígyó állandóan köpdösi mérgét a hit és megvallói ellen. Erre utalhat a következő vers is: „A mi atyáink felhő alatt voltak.” A régi idők szentjei mind a durva beszéd és szemrehányás felhője alatt jártak. A világ a maga fekete könyvébe írja azokat, akiket Isten a maga könyvébe piros betűkkel írt fel! A gonoszok torka nyitott sír, hogy eltemesse mindazok jó hírét, akik a vallás zászlaját és színeit hordozták.

2Tim 2,9
Sokszor rágalmazták őket, rossz híruket keltették. Pálról az a hír járta, hogy lázító. A római pápisták azzal vádolták Kálvint, hogy Istent tette tanításában a bűn szerzőjévé, és azt állították, hogy átkozódva halt meg, noha Béza, aki szemtanúként írta meg életét és halálát, megcáfolta ezt a rágalmat, és beszámolt a reformátor könnyű haláláról. Bucer Márton, Isten áldott embere így kiáltott fel egy szent győzelmi pillanatban: „Én a Krisztusé vagyok, és az ördögnek semmi köze sincs hozzám!” A pápisták mégis azt híresztelték róla, hogy tagadta, hogy Krisztus a testben megjelent Messiás. Aki viszont temetésén prédikált, esküvel kezkeskedett ennek az embernek jelleméért. A burgundi jezsuiták ugyanígy rágalmazzák Bézát, ezt a szent embert. Azt mondják, hogy érezve halála közeledtét, megtagadta evangéliumi hitét, és teljesen megbékélt a római egyházzal. Olyan hamis volt ez az állítás, hogy Béza, aki túlélte a rágalmazást, utaztában maga cáfolta, nagy felháborodással.

Zsid 11,36
A szentek olykor kegyetlen megcsúfoltatások próbáján mentek át. Cipriánuszt gúnyolódva Kopriánusznak nevezték (koprosz görögül ürülék

jelent – ford. megj); Athanasiust Satanusnak; Dávidról a borozók énekeltek. Semmi kétségem nincs afelől, hogy Noé is sok keserű gúnyolódásnak volt kitéve, mikor már évekkal az özönvíz előtt építeni kezdte a bárkát. Bizonyára kinevették, vén, lökött bolondnak tartva, aki az egész világnál okosabb akart lenni. Éppígy árasztanak majd el az emberek csúfolódással és gúnnal, ha látják, hogy észlelve Istennek a világ ellen jövő haragjának özönét, mi is elkezdjük építeni a bárkát, és munkálni üdvösségünket: „Micsoda? Szentebbek akartok lenni, mint mások? A szükségesnél is pontosabbak?” Mindez az üdvösség munkálásának késleltetését és megnehezítését szolgálja.

(3) E munka harmadik akadálya a nyílt erőszak: „Valamint akkor a test szerint született üldözte a lélek szerint valót, úgy most is.” Rögtön, amint az ember önmagát Krisztusnak átadja, és elkezd komolyan munkálni üdvösségét, a világ szembeállítja vele képzett bandáit és a pokol minden seregét. Isten egyháza hasonlít a kosra, amelyet Ábrahám látott a tövisbokorban fennakadva. Nézzétek csak a Néró, Domitianus, Traianus és a többiek idejében lezajlott tíz üldöztetést. Egy kiválóan szent férfi nyilak céltáblájává lett. Ha a világ nem győz a muzsikájával, behevíti tüzes kemencéjét. Biztosak lehettek abban, hogy Krisztust nem lehet soha elválasztani az Ő keresztyétől. Úgy vagyunk mi is a menny számára végzett építkezésünkkel, mint a zsidók a fal építésével: „egyik kezükkel, mely a munkát végező, rakodának, másik kezük pedig a fegyvert tartja vala.” Nemcsak épí-

Zsolt 69,13

Gal 4,29

2Tim 3,12

Neh 4,17

tők, hanem harcosok is kell hogy legyünk. Egyik kezünkkel dolgoznunk, másikkal fegyvert kell tartanunk, a Lélek kardját, és harcolnunk kell a hit szép harcát. Ez is a munkának egyik akadály. Amint elindulunk a menny felé, máris „fogság és nyomorúság következik.” A világ riadót fúj, és nem lesz fegyverszünet halálunkig.

ApCsel
20,23

Az üdvösség munkálását nehézzé teszi, hogy ez a munka veszendő. „Vigyázzatok magatokra, hogy el ne veszítsük, amit munkáltunk.” Amilyen gyorsan felépítettük, szinte olyan gyorsan dől is össze. Bárki mesterember, aki dolgozott, úgy találja másnap reggel a munkáját, ahogyan otthagya, velünk azonban másképpen van. Ha üdvösségünket imádsággal, böjtöléssel és elmélkedéssel is munkáltuk, de a munkát abbahagytuk egy időre, immár nem úgy fogjuk találni, ahogyan otthagytuk. Nagyrészt romokban fog heverni.

2Jn 8

Gyakran szükségünk van afféle felszólításra, hogy „erősítsük meg a halófélben levőket”. Amint a keresztyén lekerül a szentély tüzéről, máris kész kihűlni és hamis biztonságba fagy. Olyan, mint az óra, amelyet felhúztak a menny felé, mégis gyorsan lejár a föld és bűn felé. Ha az aranyat megtisztították a kohóban, tiszta marad, de a szív nem ilyen. Megtüzesedhet egy istentiszteleten, vagy megtisztulhat a szenvedés tüzeiben, de nem marad tisztán: hamar piszkot és szennyet gyűjt magára. Ritkán vagyunk tartósan jó lelkiállapotban. Mindez azt mutatja, milyen nehéz az üdvösség munkálása. Nem csupán dolgoznunk, örködnünk is kell!

Jel 3,2

Első kérdés: Ugyan miért nehezítette meg Isten

annyira a menny felé vezető utat? Miért szükséges ez a munkálkodás?

Első felelet: Azért, hogy igazán megbecsüljük a mennyei dolgokat. Ha könnyen jutnánk az üdvösséghez, nem becsülnénk meg igazán. Ha a gyémántok nagyon gyakoriak lennének, lenéznek őket, de mivel nehezen kaphatók, nagy az értékük. Tertullianus szerint, ha a gyöngyök mindent teremnének Rómában, az emberek a cipőjükön hordanák, ami után már csak az következne, hogy lábukkal megtapossák. Az üdvösség ilyen drágagyöngy, és Isten nem akarja, hogy lebecsüljük. Azért szent igyekezettel kell beszereznünk. Isten nem akarja, hogy a lelki jótétemények ára lemenjen. Akik az üdvösség drága virágára áhítoznak, arcuk veritékével kell azt megszerezniük.

A mennyországra munka és fáradozás által válnunk alkalmasokká. Egy apa odaadja fiának az örökséget, előbb viszont nevelésben részesíti, hogy alkalmas legyen az örökség birtoklására. Isten nekünk fogja adni az üdvösséget, előbb azonban „alkalmasakká tesz a szentek örökségében való részvételre.” Miközben munkálkodunk, a mennyért futunk és edzünk. A bűn legyengít, a kegyelem megérlel. Harc közben a koronáért edzünk. Mielőtt az edényt megtöltenénk borral, beleteszünk a fűszereket. Mielőtt Isten a dicsőség borával töltene meg, előbb a kegyelemmel fűszerez.

Kol 1,12

Második kérdés: Hogyan mondják, hogy Krisztus igája könnyű, ha mégis meg kell dolgoznunk?

Második felelet: A test számára nehéz, viszont ahova az élet új és szent törvénye áradt, ott Krisztus igája könnyű. Nem iga ez, hanem korona. Ha a

kegyelem megolajozza a lélek kerekeit, a keresztyén könnyedén és serényen halad a hit útján. A gyermek örömmel engedelmeskedik apjának. Pál számára Isten szolgálata maga a mennyország volt: „Gyönyörködöm az Isten törvényében a belső ember szerint.” De gyorsan viszik a lelket e szárnyak! Krisztus szolgálata a Krisztus szabadsága, azért nevezi az apostol a szabadság törvényének.

Róm 7,22

Jak 1,25

Az Istennek való szolgálat, az Isten iránti szeretet, az Istenben való öröm a legédesebb szabadság a világon. Krisztus nem úgy cselekszik, mint a fáraó, aki kegyetlenül dolgoztatta az Izráel fiait, hanem szerelmével szorongatja őket. Parancsai nem terhek, hanem kiváltságok, nem bilincsek, hanem díszek. Ilyen értelemben az ő igája könnyű, viszont az újjá nem született ember számára van benne egy szeg, ami megkeseríti és bosszantja. Ameddig a romlandóság alatt vagyunk, a legjobb szívben is lesz valamennyi ellenállás. Ennyit az első okkal, a munka nehézségével kapcsolatosan.

2Móz 1,13

2Kor 5,14

Másodsorban azért kell az üdvösséget annyi szent verejtékezéssel és igyekezettel munkálni, mert ritkán látható e munka. Kevesen üdvözülnek, azért annál keményebben kell munkálkodnunk, hogy mi is azon kevesek közé tartozzunk. A pokolra széles út vezet, amely gazdagsággal és gyönyörűségekkel van kikövezve. Kövei aranyozottak, azért járnak olyan sokan rajta. A menny felé vezető út viszont távol van az országúttól: járatan az, és kevesen találják rá.

Az általános kegyelem szószólói szerint Krisztus szándéka szerint mindenkiért meghalt, de akkor miért nem üdvözülnek mindnyájan? Meghiú-

sítható-e Krisztus szándéka? Némelyek olyan otrombák, hogy erősítik, valójában mindenki üdvözül, de hát nem mondta-e a mi Urunk Krisztus, hogy „szoros a kapu, és kevesen vannak, akik megtalálják azt”? Számomra ellentmondásosnak tűnik, hogy mindnyájan bemenjenek ezen a kapun, holott csak kevesen találják meg azt. Az emberek tömegei a vágóhídra jutnak, „a maradék viszont megtartatik”. Az egész rakást kivágják, és az ördög lesz. Csupán egy maradék üdvözül. A világon a legtöbb ember hulló gyümölcs lesz. Találónan példázza az üdvözülők kicsiny számát az Ésa 17,6-ban leírt olajfa, melynek legfelső ágán marad két-három bogyó.

Mt 7,14

Róm 9,27

Némely tudós megfigyelése szerint, ha az emberiséget harminc egyenlő részre osztjuk, tizenkilenc rész pogány bálványimádás rabja, hat rész Mohamed tanítását vallja, míg csupán a megmaradó ötharmincad részben van valami keresztyénység. Ezek között a „keresztyének” között annyi egyfelől a félrevezetett pápista, másfelől a névleges protestáns, hogy bizonyosan kevesen üdvözülnek. A dolgok ilyen állása készteszen nagyobb törekvésre, hogy azok közé számláltassunk, akik öröklik az üdvösséget.

Harmadsorban azért kell oly nagy erőbevetéssel munkálnunk üdvösségünket, mert ez a munka lehetséges. A lehetetlenség megöl minden igyekezetet. Kicsoda fog olyasmieért fáradozni, aminek elérésére nem lát reményt? „Mindazáltal van reménye Izraelnek.” Az üdvösség kivitelezhető, elérhető. Óh, keresztyének! A paradicsom kapuja szoros ugyan, de nyitva áll. Az ördögök előtt be

Ezsd 10,2

van zárva, számotokra viszont nyitott. Kicsoda ne nyomulna keményen, hogy oda bejusson? Csupán hámozzátok le magatokról a bűneiteket, csak váj-játok le magatokról a vastag agyagréteget, csak csillapítsátok le dagadó büszkeségeteket, és befértek a szoros kapun. Az üdvösségnek nem csupán valószínű, hanem lehetséges volta életet visz igyekvésetekbe. Ha van elegendő gabona, ugyan miért éheznétek továbbra is bűneitekben?

Első alkalmazás: a tájékoztatás. Megtudjuk, hogy az üdvösség nem olyan könnyen elérhető dolog, mint ahogyan azt egyesek képzelik. Sokan egy szép, könnyű útról álmodoznak, amely a mennybe vezet. Egy sóhaj, egy könny, egy „Uram, irgalmazz!” majd megmenti őket. Akik ezt hiszik, aranyos álomba merültek. Az ige azt mondja nekünk, hogy véghez kell vinnünk üdvösségünket. Bazíliosz a mennybe vezető utunkat egy keskeny hídhez hasonlítja. Ha a rajta átmenő csak egy kicsit is mellé lép, lezuhan és a folyóba fullad. Olyan sok a megtartanivaló parancsolat, olyan sok az elhinni-való ígéret, olyan sok a kísértés, aminek ellene kell állnunk, hogy nem lesz könnyű utunk.

Nem lehetünk csupán szorgalmasak: erőszakosnak kell lennünk. Szeretteim, a mennynek kapuja nem afféle vaskapu, amely önként nyílt meg Péter előtt. Nem, ott zörgetni és törekedni kell. Jákób az Ézsau ruhájában nyerte el az áldást. Ézsau neve héberül munkát jelent. Ha viselni kívánjátok az üdvösség hímezett ruháját, munkálkodással kell azt megszereznetek: „vigyétek véghez a ti üdvösségeteket.” Hannibál az Alpokon ke-

resztül tört utat csapatainak. A dicsőségre nekünk a nehézségeken keresztül kell utat vágnunk. Szeretem azt a példát, amely szerint egy embernek, akinek csákánnyal kellett utat törnie magának a sziklán keresztül, ez volt a jelszava: „Vagy találok egy utat, vagy török magamnak!”

Verejtéket és vért hullatva kell nekünk a mennybe jutnunk. Munka nélkül semmit sem kapunk. A világot sem nyerheted meg munka nélkül, hát akkor Krisztust és az üdvösséget? Vajon az emberek ólmot bányásznak inkább, nem aranyat? Megfigyelhetjük, hogy Ádám a paradicsomban nem volt tétlen, hanem művelte a szőlőskertet. Maguk az angyalok is, noha dicsőséges lelkek, mégis szolgáló lelkek. Isten még az értelemmel nem rendelkező állatokba is belehelyezte a szorgalmat. A méh nagyon szorgalmas teremtmény: mindegyiküknek megvan a maga munkája a kason belül. Az egyik a mézet rendezzi, a másik viaszt készít, a harmadik a lépet formálja, mások pedig őrködnek a kas bejáratánál, hogy kint tartsák a heréket. Avagy természetes ösztöne teszi a méhet ilyen szorgalmassá a mézkészítésben? Micsoda igyekezettel kell nekünk üdvösségünket munkálnunk!

Zsid 1,14

Második alkalmazás: a feddés. Mint lelki tegeből, úgy veszem ki ebből a szövegből a feddés néhány nyilát.

1. Az ige megfeddi azokat, akik az üdvösségnél jobban vágyódnak egyéb dolgok után, akik inkább munkálkodnak a veszendő kenyérért, mint az üdvösségért. Legfőbb gondjuk, hogy hogyan

Préd 6,7

éljenek és szerezzék meg a betevő falatot: „Az embernek minden munkája a szájáért van.” Gondot viselnek a testre és ellátják azt, ami csupán az állati rész, a szegény lelket viszont szűkösen tartják. Ez az elpogányosodó keresztyéneknek szól: „mindezeket a pogányok kérdezik.” Isten nem csupán azért helyezett bennünket ide, hogy finom ruhákba öltözködjünk és naponként dúskáljunk az ételekben, hanem azért, hogy üdvösségünkért munkálkodjunk. Ha nem ezt tesszük, célt tévesztünk. Csupán a hüvelyt fényezzük, a lelket viszont, a bátorság csodálatos kardját hagyjuk rozsdázni és foltosodni.

Náh 3,12

Péld 19,24 –

Jakab-féle

Biblia

Ám 6,4

2. Megfeddi azokat, akik munka helyett egész nap csak álldogálnak a szőlőskertben. Óhajtják az üdvösséget, de nem dolgoznak. A lusta keresztyén hasonlít ahhoz a katonához, akinek a zsákmányon és a kastély kincsein jár az esze, arra viszont rest, hogy valamilyen veszélynek vagy bajnak kitegye magát. Az embereknek jól esne, hogy megnyerjék az üdvösséget, ha az a szájukba esne, mint Náhum érett fügei. A lusta ember kebelébe teszi kezét, ámde rest onnan kivenni, még ha koronát is ragadhatna meg azzal. „Elefántcsont pamlagon hevernek.” Az emberek inkább fekszenek puha ágyon, mint hogy a buzgóság tüzes szekeren a mennybe menjenek.

Chrysostomos a restséget a kétségbeesés gyökerének nevezi. A rest keresztyén haszontalanul fecséreli el idejét. A világban ő csak egy nulla, de biztosak lehettek abban, hogy Isten nem fog nullákat írni az élet könyvébe. Az ördög nagyon jól tud dolgozni a lusta emberen. Parlagon heverő föl-

det nem szoktunk bevetni, az ördög viszont leginkább a parlagon hagyott szívekbe szórja a kísértéseknek legtöbb magvát. Jeromos megfigyelte a rákot. Amikor a tengeri kagyló megnyílik, a rák apró követ dob annak nyílásába, amitől az nem tud bezáródni. Így a rák fel tudja falni a kagyló testét. Az ördög e rákhoz hasonlít: a báméskodó embereknek (amilyenek általában a lusták) szájába dobja kísértéseinek köveit, és felemészti őket.

3. Megfeddi azokat, akik a hittel nem munkálkodnak, csak játszanak. Ezek azok, akik rátaláltak a mennybe vezető új útra, akik könnyebbé teszik azt, mint Krisztus valaha is tette! Az ilyenek azt mondják, hogy a hívő számára nincs törvény, ha nincs törvény, nincs törvényszegés, és ha nincs törvényszegés, nincs szükség bünbánatra. Az arminianus és az antinomiánus (törvényellenes) jócskán rövidít a menny felé vezető úton. Az arminianus szerint van erőnk saját magunktól is hinnünk, az antinomiánus pedig azt mondja, hogy a hívő számára nincs törvény, tehát nincs semmi kötelessége. Krisztus mindent megtett érte, és ezzel a nagy lépéssel már a mennybe is jutott. Ha ez a tanítás igaz, minden nap csak játszhatunk, az apostol pedig tévedett, amikor ezt írta: „vigyétek véghez a ti üdvösségeteket.”

4. Megfeddi azokat, akik nem munkálják, hanem elvitatkozzák üdvösségüket: akik vitatják a Szentírás tekintélyét, a hitet pedig mesévé teszik. Vitatják a lélek halhatatlanságát, hirtelen le is rombolva ezzel a lelkiismeret ítélőszékét, és ellenzik Krisztus istenségét. Joggal lehet ezt gonosz lelkék tanításának nevezni. Merőben ellentétes ez a

1Tím 4,1

tanítás azzal, amit az Írás mond: „Mi az igazban, az ő Fiában, a Jézus Krisztusban vagyunk. Ez az igaz Isten.” Ez az igehely a szociánusok (Socinus követői, akik tagadták a Szentháromság tanát, Krisztus istenségét, és megváltó művét a kereszten, valamint a bűnbeesést – szerk. megj.) tanítása elleni bátya.

Óh, Istennek hosszútűrése, hogy a föld nem nyitja meg száját, és nem nyeli el azokat, akik Krisztus káromlására nyitják meg szájukat! Siratnivaló dolog, és maradjon is az, hogy akik kétségbe merik vonni Krisztus istenségét, azok felett szemet hunynak. A pogány írók legjobbjai közül némelyek (Liviusz, Arisztotelész, Plutarkhosz) feljegyzik, hogy pogány fejedelmek és államok rendeleteket hoztak és büntetéseket állapítottak meg a vallás dolgaiban. A pogány nem nézné el istenének káromlását, hát miért néznék el a keresztényének?

5. Megfeddi azokat, akik saját üdvösségük helyett a saját romlásukat keresik. Világi emberek ezek, akik orcájuk verítéke árán a pokolra jutnak.

– Részegesek. Amit kapnak a templomban, elvesztik a kocsmában. A hallott prédikációt borbafojtják. „Jaj Efraim részegeinek!” Behelyettesíthetem a nevet, ezt mondva: „Jaj Anglia részegeinek!” Van egy fajta bor, amit lachrimának neveznek: könnyeket jelent. Ebből a borból az elkárhozottak isznak: Isten haragjával égetett bor, a részegesek pohara.

– Esküdözők. El-esküdjözik üdvösségüket. Úgy tűnik, hogy az esküdözőnek rossz a hitele. Kénytelen esküvel támogatni szavát, különben

nem hisznek neki. De ne felejtse, hogy beleütözköznek egy figyelmeztetésbe: „Teljességgel ne esküdjete!” Ha minden hiábavaló szóért számot kell adnunk, vajon nem kerülnek-e a nagy számadásba hiábavaló esküdözéseink is? Ha a rüh az ajkakon jelentkezik, azt a személyt tisztátalannak nyilvánítják. Minden eskü egy seb a lelken, márpedig minden seb az égre kiált bosszúállásért. Némelyek a gonoszságnak olyan fokára jutottak, hogy veszett kuttyákként az ég arcába csaholnak átkozódásaikkal. Ha pedig a lelkipásztor bűnűkről beszél nekik, megpróbálva visszatéríteni őket (amint a törvény is rendelkezik afelől, hogy a szomszéd eltévedt szamarát vissza kell vinni gazdájához), máris visszaverik a feddést. Öntsd csak rájuk a megrovás vizét, és még jobban felhevülnek, mint a mész. Az ilyenek a kárhozat felé haladnak, én viszont ezt a hűrt többet nem pengetem.

– Házasságtörők. Az esküdözőnek a nyelvét, a házasságtörőnek viszont a szívét borítja lángba a pokol. Az ítélet napján majd az oktalan teremtmények is ellene fognak szólni. A gólyáról, erről a romlatlan teremtményről mondják, hogy saját fészkéhez ragaszkodik. Ha pedig egy gólya netalán elhagyná társát, és másikkal állna össze, a többi neki esik, és pőrére kopasztja. A házasságtörőt Isten halállal bünteti. A Sodomára hulló tüzes és kénköves esővel kapcsolatban Gregoriusz megjegyzi, hogy Isten azért bocsátott rájuk ilyen dörmedelmes csapást, hogy meglássák bűnük szennyes voltát. A paráznság bűne kárhozatba viszi a lelket. Hasonlít a parázna a légyhez, amely addig

röpköd a gyertya körül, amíg megpörköli a szárnyát. Ez a bűn vidáman kezdődik, de tragikusan végződik. Avagy nem „siralmas lesz ennek a vége”? Az édes nyugalmat földrengés követi. Az aszszony haja után következik az oroszlán foga.

6. Feddésben részesíti azokat, akik addig halogatják az üdvösségnek eme nagy munkáját, míg már képtelenek valamit is tenni. Addig halogatják a bűnbánatot, míg megöregszenek és betegek lesznek.

A. Öregségükig. Amikor már semmi egyébre nem alkalmasak, akkor fognak hozzá e munkához. Az öregkor nem alkalmas a bűnbánatra. Megmerevedett ujjakkal nehéz a lantjátékot megtanulni. Ha a szív belekeményedett és merevedett a gonoszságba, nehéz a bűnbánat húrját felhangolni. Egy zsenge palántát könnyű kihúzni, egy jól meggyökerezett öreg fát viszont már nem. Nehéz természeti állapotából kimozdítani az öreg bűnöst, aki hosszú időn keresztül belegyökerezett a bűnbe. Az üdvösség dolgában veszélyes a halogatás. Minél tovább élnek az emberek a bűnben, annál jobban birtokba veszi őket a Sátán. Minél tovább van ott a méreg a gyomorban, annál halálosabb.

Jn 9,4
Őrüлт dolog naplementéig, estig halogatni az üdvösség munkálását. „Eljő az éjszaka, amikor senki sem munkálkodhatik.” Nagyon esztelenül cselekedne az a tengerész, aki tétlenül horgonyozna, holott hajója jó állapotban van, kötélzete erős, a széljárás kedvező, és a tenger is nyugodt, viszont vitorlát felvonva tengerre szállna, amikor hajója léket kapott, és a vihar közeledik. Így van az is, aki nem használja ki idejét, amíg egészséges és

erős, és csak akkor kezdi el utazását a menny felé, amikor jön az öregség, és kötélzete szakadozik.

Nagyon kérdéses dolog, hogy Isten elfogadja-e a bűnbánatot, amikor már úgy eltelt az idő. Ő a zsenget kéri, miért hagynánk neki csak a tallózást? Nyomós ok volt ez abban, hogy Isten elutasította Káin áldozatát, hiszen sok idő eltelt, míg végre meghozta: „Lőn pedig idő múltával, hogy Káin ajándékot vive az Úrnak a föld gyümölcséből”, amit az eredeti szöveg hangsúlyosabban így fejez ki: „sok nap múltával.” Úgy tűnik, hogy mire az oltárra került, már fonnyadt volt. Micsoda méltatlan dolog, hogy az emberek erejüket és velejüket az ördögnek adják, azután pedig vén csontjaikat hozzák Isten oltárára! Igaz ugyan, hogy Isten végül is kegyelmes lesz hozzájuk, viszont az ilyenek nagyot kockáztatnak. A megöregedett bűnös úgy alszik a halál és az ördög között, mint Péter a két katona között.

1Móz 4,3

B. Betegségükig. Nagyon esztelenül cselekedne az, aki hosszú útra készülve a leggyengébb lóra helyezné a legnagyobb terhet. Micsoda meg gondolatlanúság, hogy akkor vegyétek magatokra a bűnbánat súlyos terhét, amikor a betegség legyengített! Megeshet, hogy vagy nem lesztek betegek, vagy ha igen, nem lesztek eszeteknél. Lehet, hogy Isten megtagadja tőletek a kegyelmet, és akkor hová lesz a bűnbánatotok? Igazságos dolog, hogy aki megfelelkezik Istenről egészségesen, arról Isten is megfelelkezzen betegségében.

7. Azokat is megfeddi, akik ugyan belekezdenek ebbe a munkába, viszont nem viszik véghez. Nem elég jól kezdeni valamit. Némelyek, mint

Jéhu, örült iramban hajtani kezdtek a hitben, de kocsijaik kerekei rövidesen kihullottak. Levélhullás ideje van. Láttunk már embereket, akik szépen virágoztak, és jó reménységünk volt megtérésük felől, ámde tavaszuk őszre fordult. Abba hagyták a mennyei munkát, ami azt jelzi, hogy megmozdulásuk csak mesterkélt volt, nem igazi. „Megvetette Izráel a jót.” Akik egykor szorgalmasak és buzgók voltak az imádságban, hallgatásban, szent gyülekezésben, most elvetették a jót. Belefáradtak a menny felé való menetelésükbe.

Gyakran gondoltam arra, hogy sok ember hasonlítható Nabukodonozorhoz, amint őt leírja a Dániel könyve 3. része. Kezdetben úgy tűnt, hogy fejük aranyból van. Dicsőséges hitvallóknak mutatkoztak. Azután már csak ezüstnek látszottak, majd réznek, vasnak, agyagnak. Végül a bűnbe süllyedtek. A szép reggel hamar borúsra vált. Epiphanius említi a gnosztikusokat, akik eleinte szigorú, szent embereknek tűntek, végül szabadosságba estek. Arcátlanságukban némelyek odáig jutottak, hogy dicsekszenek is hitehagyásukkal. Volt idő, hogy otthonukban Igét olvastak és imádkoztak, de most hálát adnak Istennek, hogy bölcsőbbekké lettek, azért elhanyagolják ezeket a kötelességeiket. Olyan ez, mint ha az ördög azzal dicsekedne, hogy egykor a világosság angyala volt, most pedig a sötétség angyalává változott. A hitehagyottak a Sátán leggazdagabb zsákmánya. Majd kiagatja őket a pokolban, mint trófeákat. Akik elhagyták üdvösségük munkálását, íme hallják meg az Írás mennydörgő szavát: „Mert jobb volna rájok nézve, ha meg sem ismerték volna az igazság út-

ját, mint hogy megismervén, elpártoljanak a nekik adott szent parancsolattól.” Elhagyva a munkálkodást, romolni hagyják mindazt, amit addig végeztek. Elveszítik jutalmukat. Aki csak a pálya feléig fut, és ott elalél, elveszíti a koszorút.

2Pt 2,21

Harmadik alkalmazás. Rátérek a tanítás harmadik alkalmazására, a buzdításra, hogy a Krisztus szerelmére kérve meggyőzzelek: fogjatok neki e munkának, üdvösségetek munkálásának. Szeretteim, a mennyben van egy telek, és úgy szeretném, hogy mind ott legyetek. Vonultassátok fel lelketek minden erejét. Ne hagyjatok nyugtot se Istennek, se magatoknak, míg bizonyossá nem teszitek kiválasztottságotokat. Keresztyének, munkára fel! Végezzétek azt korán, komolyan, szakadatlanul. Keressétek az üdvösséget szent hajtással. Egyebek csak kényelmünket szolgálják, az üdvösség az igazi szükségünk. Vagy a keresztyének munkáját vagytok kénytelenek végezni, vagy az ördögét. Óh ti, akik még egy öltést sem tettetek e munkában, fogjatok hozzá! A vallás jó foglalkozás, ha megfelelőképpen űzzük. Biztosak lehetek abban, hogy nincs üdvösség annak munkálása nélkül, viszont szólnom kell egy néhány hiba megelőzése végett.

ÓVÁS. Noha nincs üdvösség munka nélkül, mégis nem munkálkodásunkért üdvözülünk. Bellarmine szerint mi érdemtelenységünkkel érdemeljük ki a mennyet. Bizonyos eszközök segítségével, mindazonáltal kegyelemből üdvözülünk. A földet fel kell szántanunk és be kell vetnünk, nap-sütés nélkül mégsem remélhetünk termést. Mun-

Ef 2,5

Lk 12,32

kálkodnunk kell ugyan, viszont nem arathatunk üdvösséget az ingyen kegyelem napfénye nélkül. „Tetszett a ti Atyátoknak, hogy néktek adja az országot.” Adja? „Hogy-hogy”, mondhatják néme-lyek, „mi dolgoztunk meg érte keményen!” No nem, a menny ajándék. Ti ugyan munkálkodtok érte, mégis Isten az ő jótetszése alapján részelt benne. Továbbra is tekintetek Krisztus érde- mére. Nem a ti izzadságotok, hanem az ő vére üd- vőzt.

Fil 4,13

Nyilvánvaló dolog, hogy a ti munkálkodáso- tokkal nem érdemelhetitek ki az üdvösséget. „Is- ten munkálja bennetek mind az akarást, mind a véghezvitelt.” Nem a mi munkánk, Isten együtt- munkálkodása ér valamit. Ahogyan az írrok irá- nyítja a gyermek kezét, hogy írni tudjon, úgy nyújtja a Szentlélek a maga segítségét, különben munkánk csak egy helyben állna. Érdemelhet-e valamit is az ember a maga munkálkodásával, ha Isten segíti őt munkájában? Miután azért ezt az óvást megtettem, újra összefoglalom a buzdítást, hogy rávegyelek üdvösségetek munkálására. Előbb azonban meg kell válaszolnom két felmerülő el- lenvetést.

Első ellenvetés: Arra kérsz, hogy munkáljuk üd- vösségünket, de nincs rá erőnk.

Ez 36

Első felelet: Valóban igaz, hogy nincs erőnk. Ta- gadom, hogy szabad akaratunk lenne. Megtérése előtt az ember teljesen tehetetlen. Ezért beszél az Írás kőszívről. Az ember a maga tisztán természe- ti állapotában semmivel sem járulhat jobban hoz- zá a maga megtéréséhez mint a kő a maga meglá- gyításához. Ha viszont Isten kezd hívni bennün-

ket, mi követhetjük Őt. Az Ezékiel által említett száraz csontok önmaguktól nem voltak képesek megelevenedni, de amikor lélek jött beléjük, megeléledtek és lábaikra állottak.

Ez 37,10

Kérdés: Mi történik, tegyük fel, ha Isten nem helyezi belénk a kegyelem erejét? Mi van, ha nem adja a lelket?

Felelet: Használjátok mégis az eszközöket. Ha nem munkálkodhattok lelkiképpen, munkálkod- jatok testileg. Tegyétek, amire képesek vagytok, két oknál fogva:

1. Mivel az ember önmagát teszi tönkre, ha nem használja az eszközöket, amiképpen felelős- sé tehető a saját haláláért az az ember, aki nem küld az orvosért.

2. Isten nem lesz felénk szűkmarkú, ha meg- tesszük a tőlünk telhető. Sürgessétek az ígéret beteljesedését: „Keressetek és találni fogtok.” Hi- vatkozzatok e szövetségre imádságban. Azt mond- játok, hogy nincs erőtök: de hát nincs ígéretetek? Nem merek úgy fogalmazni, mint az arminiá- nusok, hogy ha mi megerőltetjük, munkára fogjuk régi természetünket, Isten köteles adni az ő ke- gyelmét, azt viszont mondom, hogy Isten nem lesz szűkmarkú azok felé, akik kegyelmét keresik. Sőt, ennél többet is mondok: Ő nem tagadja meg kegyelmét csak azoktól, akik szándékosan ellene állnak.

Mt 7,7

Második ellenvetés: Ez így hangzik: Miért is munkálkodnék? Isten rendelkezett már. Ha Isten üdvösségre rendelt, üdvözülni fogok.

Második felelet: Isten úgy rendelkezik, hogy az üdvösségben annak munkálása útján részesül-

2Thess 2,13 jünk. Celsus ellen írott könyvében Origenész feljegyez egy éles vitát a végzetről és sorsról. Valaki azt tanácsolta beteg barátjának, hogy ne küldjön orvosért, hiszen úgyis a sors dönti el, hogy meggyógyul-e vagy sem. Ha az a sorsod, hogy meggyógyulj, nincs szükséged orvosra, ha pedig nem, az orvos úgysem fog használni.

Hasonló módon téveszti meg az ördög is az embereket. Ráveszi őket, hogy ne munkálkodjanak. Ha Isten azt rendelte el, hogy üdvözüljenek, üdvözülni fognak, és fölösleges a munkálkodás. Ha meg nem rendelte őket üdvösségre, úgysem használ nekik munkálkodásuk. Ez az ördög okoskodásából vett érvelés. Mi azonban azt mondjuk, hogy Isten az eszközök igénybevételével együtt rendeli el a célt. Isten úgy rendelkezett, hogy Izráel bemenjen Kánaánba, előbb viszont meg kellett harcolniuk Anák fiaival. Isten úgy rendelkezett, hogy Ezékiás gyógyuljon fel betegségéből, azzal együtt, hogy a kelevényre fűgét kellett helyezni.

Ésa 38,21

Egyébként más dolgokban sem szoktunk így érvelni. Senki sem mondja: „Ha Isten úgy akarja, hogy teremjen a földem, teremni fog! Miért kellenek hát nekem a földemet felszántanom, bevetnem vagy trágyáznom?” Ehelyett az ember használja fogja eszközeit, és úgy várja a termést. Igaz, hogy „az Úr áldása gazdagít meg”, de ugyanolyan igaz, hogy „a gyors munkások keze meggazdagít.” Isten rendelkezését a mi munkánk hajtja végre.

Péld 10,22

Péld 10,4

Miután azért elhárítottuk az útból ezeket az ellenvetéseket, hadd biztassalak arra, hogy fogjatok

hozzá ez áldott munkához, üdvösségetek véghezviteléhez. És hogy szavaimnak nagyobb nyomatékot adjak, néhány érvel, indoklással serkentelek titeket e munkára.

1. A munkára való buzdításom első érve és indoka a lélek becsessége. Jól tesszük, ha azon fáradozunk, hogy megvédjük a veszedelemtől. A lélek az Isten lehelete által meggyújtott isteni szikra. Többet ér a világnál. Origenész szerint a világ Isten könyve, a lélek viszont az Isten képe. Platón a Szentháromság tükrének nevezi a lelket. Fényes tükrök, amelyben megcsillannak Isten bölcsességének és szentségének megtört sugarai. A lélek az örökkévalóság virága.

Mt 16,26

Isten úgy teremtette a lelket, hogy közösségre léphessen Vele. Csődbe jutna a világ, ha a lélekért csak fele árat fizetnének. Mennyire becsülte Krisztus a lelket, ha önmagát adta oda, hogy megválthassa azt? Milyen nagy kár lenne, hogy mintegy elvetéljen, örök pusztulásra jusson e drága lélek, amelynek megalkotásakor Isten mennyei tanácsot hívott össze! Ki ne munkálkodna éjjel-nappal, csak hogy el ne veszítse e lelket? A drágakő felbecsülhetetlen, a veszteség helyrehozhatatlan.

2. A szent munkálkodás és igyekezet nemessé teszi a keresztyén embert. Minél kiválóbb valami, annál tevékenyebb. A Nap egy dicsőséges alkotás. Sohasem áll egy helyben: állandóan kering a maga pályáján a világ körül. A tűz a legtisztább és egyben a legtevékenyebb elem: állandóan szikrázik és lángol. Az angyalok a legnemesebb és legfürgebb teremtmények, azért ábrázolják őket kitárt

szárnyú kérubokként. Isten maga pedig a legtisztább cselekvés.

Homérosz azt írja Agamemnónról, hogy néha Jupiterre hasonlított testalkatában, Pallasra bölcsességben, Marsra a vitézségben. Mi a szent munkálkodásban válunk Istenhez hasonlókká, aki a legtisztább cselekvés. A fönixmadár fején diadémot hordozva repül. A buzgó keresztyénnek nincs szüksége efféle diadémra: verítéke nemesíti őt. Méltóságának jele az ő munkálkodása. Salamon szerint „rongyokba öltöztet az aluvás.” Az egyik ilyen rongy a becstelenség. Isten gyűlöli a tohonyaságot. Olvassuk a Törvényben, hogy nem volt szabad szamarat áldozni, mert tompa, tohonya teremtés volt. A lelki munkálkodás a tisztesség jelvénye.

Péld 23,21

3. Az üdvösség munkálása teszi számunkra édessé a mennyet és a halált.

A. Megédesíti a halált. Nemde csendesen alszik éjjel az, aki napközben keményen dolgozott? Ha ti egész életetekben üdvösségeteken munkálkodtatok, kényelmesen hajtjátok majd fejeteket porvankosra, a sír éjszakájában, a dicsőséges feltámadás reménységében. Kedves üzenet lesz ez a ti halálos ágyatokról.

B. Édessé teszi a mennyet. Minél több vesződség árán jutunk a mennybe, annál édesebb lesz a megérkezés. Az embernek nagy gyönyörűség, ha végignézi munkáját, és látja annak gyümölcsét. Miután fát ültetett gyümölcsösébe vagy virágoskertjét elrendezte, kellemes szemlélnie és végignéznie elvégzett munkáját. Még édesebbé teszi számunkra a mennyet, ha látjuk majd ott mun-

kánk gyümölcsét, „üdvösségünk célját.” Annál kedvesebb lesz számunkra a menny, minél többet vesződtünk érte. Több veríték, több édesség. Ha valaki vétkezett, elmúlik a gyönyör, és marad a fullánk, de ha megtér, elmúlik a gyötrellem, és megmarad az öröm. 1Pt 1,9

4. Még mindig van időtök a munkálkodásra. Időszerűtlen dolog lenne ezt az igét és prédikációt a pokolbeli kárhozottaknak mondani. Túl késő lenne őket munkálkodásra kérni. Az ő idejük lejárt. Az ördög számára éjszaka van, számotokra viszont még fenn van a nap. Munkálkodjatok, amíg nappal van. Aki elvesztegeti napját, elveszíti a lelkét. Ez az alkalmas idő lelketek számára. Isten most parancsolja, a Lélek most fúj, a lelkipásztorok most kérlelnek, és Áron megannyi csengettyűje Krisztusról csilingel lelketekben: óh, ragadjátok meg az alkalmat! Számotokra ez a vetés ideje: most vessétek el a hit és bűnbánat magvait. Ha az alkalmas időben nem lesz bátorságotok, eljőhet az idő, hogy lesz bátorságotok, de nem lesz alkalmas időtök. Szakítsatok időt, amíg megtehetitek. A tengerész akkor vonja fel a vitorlákat, amikor fúj a szél. Soha egy népnek sem volt szebb gályája, mely a mennybe vigye, mint nektek, ebben a városban, és mégsem akartok útra kelni? Miféle igyekezet ez? Bizonyos vagyok benne, hogy az Ügyvéd nem vesztegeti el idejét. Óh, atyámfiak, most van az ideje, hogy lelketek ügyét védjétek! Most esedeztetek Isten irgalmáért, vagy legalábbis kérjétek Krisztust, hogy esedezzen érteteket.

Jn 9,4

Fontoljátok meg komolyan a következő nyolc dolgot.

(1) Életünk gyorsan telik. Gregoriusz annak a tengerésznek példáját használja, aki a hajó összes vitorláját felvonva hajózik. Nap mint nap sebesen szállunk az örökkévalóság felé.

(2) A kegyelmi idők becsesek, de nem állandóak. A kegyelmi ajándékok, amelyekkel visszaélünk, szárnyra kelnek, és elrepülnek tőlünk, mint Noé galambja. Anglia kiváltságos ideje nem-sokára véget ér. Az evangélium áldásai édesek, de gyorsan múlóak. „Most elrejtettek a te szemeid előtt.” Nem tudjuk, milyen hamar mozdíthatnak el az arany gyertyatartók.

Lk 19,42

(3) Eljön az idő, amikor a Lélek többé nem indít. Vannak idők, amikor a Lélek kiárad. Ha ezeket elhanyagoljuk, megeshet, hogy hasonlóan többé nem lesz részünk. Ha a lelkiismeret többé nem szól, általában a Lélek megszűnt indítani.

(4) Az evangéliumi alkalmak elszalasztása a poklok pokla lesz. Az utolsó napon a bűnös majd ezt gondolja magában: „Óh, mivé lehettem volna! Gazdaggá, mint az angyalok, amilyen gazdaggá csak a menny tehet. Időt kaptam, hogy munkálkodjam, de elvesztem!” Mintha keselyű marcangolná, olyan lesz ez. Ettől csak nagyobb és hangsúlyosabb lesz nyomorúsága. Hadd győzzön meg benneteket mindez hamar, hogy munkáljátok a ti üdvösségeteket.

(5) Ez a munkálkodásotok nem fog hátráltatni egyéb dolgaitokban. Az üdvösség munkálása és egy hivatásban való tevékenykedés nem összeegyeztethetetlen. Ezzel a megjegyzéssel elejét akarom venni egy ellenvetésnek. Némelyek azt mondhatják: „olyan keményen munkálkodom a

mennyeiekért, hogy nincs időm foglalkozásomat úzni.” Biztosak lehettek, hogy a bölcs Isten nem ad egymásnak ellentmondó parancsokat. Az Ő akarata, hogy keressétek az Ő országát, mint az is, hogy gondoskodjatok családotokról. Úzhattok két mesterséget egyszerre. Nem tetszenek nekem azok, akiknél az egyház kizárja az üzletet, akiknek minden idejét felemészti az igehallgatás, otthoni munkáikat pedig elhanyagolják. Olyanok ők, mint a mező liliomai, „nem munkálkodnak és nem fonnak.” Isten sohasem igazolta a lustaságot. Parancsolja is és ajánlja is, hogy legyünk szorgalmasak az olyan hivatásban, amely ösztönöz is az üdvösség keresésére, ugyanis ez utóbbi nem fog elvonni egyéb munkánktól. Valaki követheti Istent tökéletesen, mint Káleb, de úgy is mint Dávid, aki a juhokat őrizte bárányaikkal együtt. A kegyesség és szorgalom jól megfér egymással.

Mt 6,33

1Tim 5,8

2Thess 3,11

Mt 6,28

4Móz 14,24

Zsolt 78,71

(6) Akik nem munkálják üdvösségüket, menthetetlenek. Mintha hallanám, hogyan vitatkozik Isten majd az utolsó napon az emberekkel: „Miért nem munkálkodtatok? Adtam nektek a munkálkodáshoz időt, világosságot, adtam nektek az evangéliumomat, Lelkemet, szolgálmat. Talentumokat adtam nektek, hogy kereskedjete azokkal, és jutalmat is ígértem nektek. Miért nem munkálkodtatok üdvösségeteken? Ez vagy lustaság, vagy makacsság. Netalán valami érdekesebb munkát végeztetek? Amit végeztetek, csakis téglából lehetett, nem aranyból. Ugyan mit mondhatok a magatok védelmére, hogy az ítéletet ne mondják ki felettetek?” Ah, milyen szótlannul áll majd akkor a bűnös, és hogy szívébe markol majd

a gondolat, hogy az üdvösséget semmibe vette, és még csak meg sem indokolhatja.

(7) Azokra, akik nem munkálják üdvösségüket, kimondhatatlan nyomorúság vár. Akik tavasszal alusznak, ősszel majd kéregetnek. Haláluk után, amikor a dicsőség teljes gyümölcsére számítanak, majd koldulni lesznek kénytelenek egy csepp vízért, mint a gazdag ember. A csavargó, munkakerülő embereket a fegyházba küldik. Akik nem akarják üdvösségüket munkálni, azok tudják meg, hogy a pokol Isten fegyháza, ahová majd menniük kell.

(8) Ha a fentiek nem győznének meg, gondolatok meg, hogy miért is munkálkodunk. Semmiért senki sem fog vesződni. Munkálkodásunk célja egy korona, egy trónus, egy paradicsom, amit mind magába foglal ez az egy szó: üdvösség. Igyekeztünknek ez a fenőköve. Minden ember vágyódik az üdvösségre. Ez reményeinknek koronája. Semmi munkát ne sokalljunk ennek érdekében. Hogy küzdenek az emberek földi koronáért és jogarért! Ha e világ birodalmi a jelenleginél pompásabbak lennének, alapjuk aranyból, falaik gyöngyből, ablakaik zafírból készültek volna, mi lenne mindez ahhoz az országhoz képest, amiért mi munkálkodunk? Ahogyan az égboltot át nem foghatjuk, úgy ennek az országnak sem tudjuk elöttetek leírni teljes fényességét és dicsőségét.

Az üdvösség gyönyörű dolog. Messze meghaladja gondolatainkat és érdemeinket egyaránt. Óh, bárcsak szárnyakat adna ez törekvéseinknek! Egy kis nyereségért a kereskedő átmegy tűzön-vízen. A gazdag zsákmányért a katona elszenvedi a

golyót és kardot. Vérenek folyását is szívesen elhordozza az aranyló aratásért. Mennyivel szívesebben kellene verejtékeznünk az üdvösség áldott jutalmáért!

Miután felsorakoztattam néhány érvet annak reményében, hogy magunkat munkára serkentem, hadd javasoljak néhány eszközt is, ami segítségünkre lehet e munkában. Megmutatom nektek a munka akadályait, amelyeket félre kell tenni, és azokat a követendő dolgokat, amelyek előmozdítják azt.

Félre kell tennünk az útból munkálkodásunk akadályait. Az üdvösség útjában hat akadály áll, amelyet félre kell tennünk.

1. A világ bonyodalmai. Az ember képtelen szaladni, ha lábát csapda fogja. A világ egy csapda. Ha megfogta lábainkat, képtelenek vagyunk megfutni az előttünk levő küzdőteret. Ha valaki lábára erősített súlyokkal akarna megmászni egy meredek sziklát, a súlyok nagyban hátráltatná. A túl sok aranyozott súly bennünket is akadályoz az üdvösség meredek sziklájának megmászásában. Ha mesterségünk malma öröl, olyan zajt csap, hogy nem halljuk meg az igehirdető trombitaszavát. A világ elfojtja bennünk a mennyei dolgok iránti buzgóságot és étvágyat. A föld kioltja tüzünket, a világ muzsikája pedig elaltat bennünket, és így nem munkálkodhatunk. Az aranybányákban halálos gázok is vannak. De sok lelket vitt pusztulásba a föld mélyéből felfakadó gáz!

2. Az üdvösség útján levő második akadály a szomorúság és a jókedv hiánya. Ha az ember szíve szomorú, nem képes munkáját végezni: olyan,

Zsid 12,1

Zsolt 42,6

mint a lehangolt hangszer. Félelmek és bátortanság közepette erőtlenség a hitünk. Dávid azon fáradozott, hogy búskomorságából kimozduljon, önmagát korholva: „Miért csüggedsz el lelkem?” A vidámság megelevenít. A spártaiak zeneszóval mentek a harcba, ekképpen emelve a kedélyeket, hogy bátrabban harcolhassanak. A vidámság muzsikaként hat a lélekre, munkára készítve. Megolajozza az érzelmeket. A vidámság gyönyörűséggé teszi a szolgálatot, márpedig a vallás dolgában akkor haladunk a leggyorsabban, ha a gyönyörködés szárnyain szállunk. A búskomorság leveszi kocsink kerekeit, úgy pedig nehezen haladunk.

Zsolt 106,24

3. Az üdvösség harmadik korlátja a lelki lustaság. Nagy akadály ez a mi munkánkban. Izráelről azt olvassuk, hogy „becsmérelték a kívánatos földet.” Mi lehetett ennek az oka? Kánaán földje gyönyörűséges paradicsom volt, mintha a menny lett volna. Igen ám, de ők azt gondolták, hogy túl sok vesződésükbe kerül, kockázatos dolog lesz azt megszerezniük, azért inkább meglettek volna nélküle. Megvetették a kívánatos földet. Hát nincsenek milliók közöttünk, akik inkább mennének aludva a pokolba, mint izzadva a mennybe? Olvastam olyan spanyolokról, akik halban gazdag vidéken laknak, ámde olyan lusták, hogy nem vesződnek a halfogással. Inkább felvásárolják szomszédaitól! Efféle bűnös bolondság és restség ural sok embert, hogy bár közel van hozzájuk Krisztus, noha az üdvösség fel van nekik ajánlva az evangéliumban, mégsem munkálkodnak üdvösségükön. „A restség álomba merít.” Ádám álmában vesztet-

Péld 19,15

te el oldalbordáját: hasonlóképpen sok ember vesztíti el lelkét mély álomban.

4. Az üdvösség útjának negyedik akadályja az a vélekedés, hogy könnyű dolog üdvözülni: „Az Isten irgalmas, és jöhet bármiféle baj, csak meg kell bánnunk bűneinket.”

Isten valóban irgalmas, de igazságos is. Irgalmasságával nem sértheti meg igazságát. Figyeljétek csak meg a kitévelt Isten beszédében: „nem hagyja a bűnöst büntetlenül.” Ha egy király kihirdeti, hogy csak azok részesülnek kegyelemben, akik hozzá jönnek és jogára alá hajtják magukat, vajon élvezheti-e valaki is azt a kegyelmet, aki továbbra is lázad? Óh bűnös, kegyelmet kívánsz, és mégsem teszed le az igazságtalanság fegyvereit?

2Móz 34,7

„Csak megbánni?” Eltévesztjük ezt a „csak”-ot, ha Isten nem irányítja nyilunkat. Mondd meg nekem, óh bűnös: könnyű dolog-e egy halottnak élni és járni? Lelkileg halott vagy, halotti leplekbe göngyölve. Könnyű-e az újjászületés? Nincsenek-e kínjai? Könnyű-e az önmegtagadás? Tudod-e, hogy mibe kerül, mibe kerülhet a vallás? Az ára: a testi kívánságaiddal való szakítás, de többbe is kerülhet: az életedbe! Figyelj erre az akadályra! Az üdvösségre nem *per saltum* (ugrálva) jutunk. Nem erdei séta ez. Ezrek kárhoztak el emiatt a tévedésük miatt. Az elbizakodottság nagy szemüvegei szélesebbnek mutatták a szoros kaput, mint amilyen a valóságban.

Ef 2,2

5. Az üdvösség útjának ötödik akadályja a testi barátok. Veszélyes dolog rájuk hallgatni. Évbán a kígyó szólalt meg. Jóbot felesége akarta rávenni, hogy ne szolgáljon többé Istennek: „Erő-

Jób 2,9

sen állsz-e még mindig a te feddhetetlenségében?” Micsoda: még mindig imádkozol és sírsz? Itt az ördög kísértette Jóbót saját felesége által. A testies barátok meg akarnak akadályozni munkánkban: „Mire való ez a nagy felhajtás? Kevesebb vesződség is megteszi!” Azt olvassuk, hogy Krisztusnak néhány rokona hallva, hogy milyen komolyan prédikál, fékezni akarta Őt: „az övéi eljöttek, hogy megfogják őt.” A menny felé vezető úton néha elének állnak barátaink és rokonaink, és buzgóságunkat örütségnek ítélve, megfognak és megakadályoznak üdvösségünk munkálásában. Ilyen barátokkal találkozott Spira, és tanácsukat kérte, hogy vonja-e vissza Lutherrel kapcsolatos korábbi véleményét, vagy tartson ki haláláig mellette? Azt ajánlották neki, hogy vonja vissza. Nyilvánosan és ünnepélyesen meg is tette ezt, de olyan lett, mintha élete pokollá vált volna.

Mk 3,21

6. Az üdvösség útjának hatodik akadály a gonosz társaság. Eltérítenek munkánktól. Az édesvíz elveszíti frissességét, ha sós vízzel keveredik. A gonoszok közé keveredve a keresztyének elveszítik frissességüket és jó ízüket. Krisztus galambjai bemocskolódnak a „cserények közt heverve”. A bűnös társaság olyan, mint a víz a kovácműhelyben: lehűti a vasat, hogy ne legyen többé olyan forró. Az ilyen emberek lehűtik a jó érzéseket. A gonoszok szívén csapás van, leheletük fertőz. Üdvösségünk munkálásában elbátortalanítanak.

Zsolt 68,14

1Kir 8,38

Ha egy férfi nagyon komoly szándékkal megkér egy nőt, és közben valakitől valami rosszat, megbotránkoztató dolgot hall a nőről, ezt hallva, felhagy udvarlásával. Így járnak sokan, akik udva-

rolnak a hitnek. Szívesen vennék, ha házasság lenne belőle, hevesen és erőszakosan hozzáfognak üdvösségük munkálásához, aztán egyszer csak valami rosszat hallanak egyik-másik társaságbelitől a vallásról: „Ennek a felekezetnek mindenütt ellene mondanak.” Olyan nagy a szigorúság, annyi a magunk megöklése, hogy soha többé nem számíthatunk már egy nyugodt napra. Efelett aztán megszorodnak, és vége a partinak. Őrizkedjete az ilyen emberektől: megtestesült ördögök ők. Valaki azt mondta, hogy olyanok, mint Heródes, aki máris meg akarta ölni Krisztust, ahogy megszületett. Ahogyan Krisztus kezd kiformalódni valakinek a szívében, készek máris megölni, lelki értelemben.

ApCsel
28,21

Megmutattam hát az üdvösség útján heverő akadályokat, amelyeket félre kell tennünk.

Most pedig rátérek arra, hogy megmutassak néhány üdvösségre segítő dolgot.

Az első benne van alapigénkben: „félelem és rettegés.” Ez nem a kételkedés, hanem az igyekezet félelme. Szükséges az üdvösségünk munkálásában. „Óvakodjunk tehát, hogy valaki fogyatkozásban lévőnek ne találtassék.” A félelem gyógyír az elbizakodottság ellen. A félelem az a minden irányba forgó, lángoló pallos, amely nem engedi be a bűnt. A félelem gyorsá tesz: a restségnek jó ellenszere. „Noé megintetvén ... bárkát készített.” Abbéli félelmében, hogy az éjszaka leszáll, mielőtt még céljához érne, az utas meggyorsítja lépteit.

Zsid 4,1

Zsid 11,8

A félelem körültekintővé tesz. Aki félve jár, óvatosan lép. A félelem megőrzi a hit elhagyásától:

Jer 32,40

„az én félelmemet adom az ő szívükbe, hogy el ne távozzanak tőlem.” Az eleséstől való félelem megőríz az eleséstől. A félelem a keresztyén jelvénye és egyenruhája. A régi idők szentjei istenfélő emberek voltak. A szentéletű Anselmusról mondják, hogy legtöbbit az ítélet napja felől gondolkozott. „Boldog ember, aki szüntelen retteg.” A félelem a keresztyén helyőrsége; a biztonság felé vezető út a szüntelen való félelem. A keresztyén embernek ez az egyik legjobb munkaeszköze.

Mal 3,16

Péld 28,14

Az üdvösség munkálásának másik nagy eszköze a szeretet. A szeretet gyönyörűségessé teszi a munkát. Jákób előtt semminek tűnt a hétevi munka, a Rákhel iránt érzett szeretet miatt. A szeretet mindent megkönnyít. Olyan, mint a madárnak a szárnya, kocsinak a kereke, mint hajón a vitorla. Gyorsakká és vidámakká tesz kötelességeink végzése közben. A szeretet soha nem fárad el. Gergely mondta e nagyon is találó szavakat: „Gyorsan meggazdagszik az ember, csak kezdje el szeretni a világot.” Csak kezd el szeretni a hitet, és gazdag lesz a kegyelemben. A szeretet erőteljes, cselekvő kegyelmi ajándék. Megveti a veszélyeket, átgázol a nehézségeken. Mindent magával sodor, akárcsak egy hatalmas áradat. Ez az a kegyelmi ajándék, amely erőszakkal tör a mennyek országába. Engedjétek, hogy ez a kegyelmi ajándék hevítsen fel jól szíveiteket, és alkalmasok lesztek a munkára.

Fil 4,13

Nagy segítségünkre van az üdvösség munkálásában, ha Krisztus erejével végezzük azt. „Mindenne van erőm a Krisztusban, aki engem megerősít.” Soha ne fogjatok egyedül a munkához. Sám-

son ereje a hajában volt, a keresztyén ember ereje Krisztusban van. Ha kötelezettségek van, ha kísértéssel kell megküzdenetek, kívánságot legyőzőtök, fogjatok hozzá Krisztus erejében. Némelyek elhatározások és fogadalmak erejével szállnak szembe a bűnnel. Hamarosan el is buknak. Tegyetek úgy, mint Sámson. Ő előbb az égre kiáltott segítségért, majd megragadva az oszlopokat, ráborította a házat a filiszteus urakra. Ha Krisztussal fogunk neki munkálkodni, és úgy ragadjuk meg egy parancsolat oszlopait, sikerrel boríttjuk a házat testi vágyaink fejére.

Negyedsorban: munkálkodjatok csendben, legyenek alázatosak. Ne gondoljátok, hogy munkátokkal valamit is kiérdemeltek. A Sátán vagy viszatart munkánktól, vagy büszkévé tesz arra. Isten előbb megbocsátja, és csak azután koronázza meg munkáinkat. Ha úgy tudánk imádkozni, mint az angyalok, folyókként öntenénk könnyeket, templomokat építenénk, kórházakat létesítenénk, és önhittent azt gondolnánk, hogy ezzel bármit is kiérdemlünk, olyan lenne ez, mint a döglött légy az illatszerben. Cselekedeteink hasonlítanak a jó borhoz, amelyik átvette a hordó rossz szét. Nem egyebek csillogó bűnökénél. Ne engedjük, hogy a büszkeség megmérgezze szent dolgainkat. Ha a mennyei dolgokban fáradtunk, szóljunk úgy, mint a jó öreg Nehémiás: „Emlékezzél meg rólam én Istenem és kedvezz nekem, kegyelmességednek nagy volta szerint!”

Neh 13,22

Ötödsorban: munkálkodjatok térdeiteken, imádkozzatok sokat. Kérjétek Isten Lelkét, hogy segítsen munkátokban. Imádkozzatok ekképpen:

Énekek
4,16

„Serkenj fel északi szél, és jöjj el déli szél, fújj az én kertemre.” Nagy szükségünk van arra, hogy ez a lélek ránk fújjon, hiszen annyiféle szél zúdul ránk, és szent érzéseink olyan hamar elhervadnak. A kertnek szüksége van a szélre, hogy a gyümölcs megteremjen: még inkább nekünk a Lélekre, hogy kegyelmi ajándékaink kivirágozzanak.

Ez 3,14

Fülöp csatlakozott a szerezsen főember szeke-réhez. Éppúgy szükséges, hogy a Lélek is csatla-kozzék a mi szekerünkhöz. A tengerész keze a kormánykeréken, szeme viszont a csillagokon van. Munkálkodásunkban fel kell tekintenünk a Lélekre. Mit ér minden készülődésünk a Lélek működése nélkül? Mit ér minden evezésünk, ha nincs mennyei gályánk? „A lélek fölemele.” A lelki ajándékokat Isten Lelke kell hogy egyaránt adja és felgerjessze bennünk. Azt olvassuk, hogy

Ez 1,16

egyik kerék a másikba volt illesztve. Isten Lelke az a belső kerék, amelynek mozgatnia kell minden igyekezetünket. Összefoglalásképpen hadd mondjam: kérjétek Istent, hogy áldja meg munkálkodásotokat. „Nem a gyorsaké a futás, és nem az erőseké a viadal.” Áldás nélkül semmi sem vi-rággzik, az áldást pedig mi módon nyernénk, ha nem imádság által? A régiek közül mondta valaki: „A szentek övükön hordozzák a menny kulcsait.” Az imádság kiveri az ellenség kezéből a fegyvert, Isten kezéből pedig kiveszi az áldást.

Préd 9,13

1Kor 9,10
Zsid 6,19

Végül: munkálkodjatok reménységben. Ezt mondja az apostol: „Aki szánt, reménység alatt kell szántania.” A reménység a lélek horgonya. Vesd e horgonyt az ígéretre, és nem fogsz elsüly-lyedni soha. Semmi sem akadályoz jobban mun-

kálkodásunkban, mint a hitetlenség. „Jó”, szólhat a keresztyén, „egész nap fáradozhatok, mégsem fogok semmit.” Micsoda? Hát nincs balzsam Gileádban? Nincs a kegyelemnek királyi széke? Öntözzétek minden kötelességeteket hittel, tekintsetek fel az ingyen kegyelemre, szemeiteket irányítsátok Krisztus vérére. Akartok-e üdvözülni? Munkálkodásotokhoz kapcsoljátok hitet.

VÉGE

A szentírási helyek jegyzéke

1MÓZES		24,9	14
1,2	117		
4,3	181	1KIRÁLYOK	
6,6	143	8,38	196
		20,33	75
2MÓZES			
1,13	172	2KIRÁLYOK	
23,4	179	5,1	23
34,7	195	17,13-14	95
		17,18	95
3MÓZES			
26,21	53	2KRÓNKA	
		33,12	59
4MÓZES			
13,5 ₁	123	EZSDRÁS	
14,24	191	10,2	173
5MÓZES		NEHÉMÁS	
5,27	133	4,17	169
22,22	179	13,22	199
BÍRÁK		JÓB	
5,8	24	2,9	196
		21,14	97
1SÁMUEL		31,1	49
15,9	133	33,27	128
24,18	166		
		ZSOLTÁROK	
2SÁMUEL		5,4	75
2,26	180	7,12-13	140
24,10	13	8,1.10	57

9,18	85	8,4	144
11,6	104	10,22	186
16	120	10,4	186
19,14	99	14,9	34
19,8	157	14,12	86
32,1-2	64	15,24	88
39,2	50	19,15	194
40,13	109	19,24	176
42,6	194	23,21	188
51	63	28,14	198
51,5	110		
55,24	87	PRÉDIKÁTOR	
66,18	74	2,11-12	91
68,14	196	6,7	176
69,13	169	9,13	200
73,21-22	112		
73,27	154	ÉNEKEK	
78,34.37	134	2,5	163
78,71	191	4,16	200
85,9	75	5,1	70
97,10	48		
103,12	141	ÉSÁIÁS	
106,24	194	13	7, 126
107,34	24	24	35
119,128	134	26,12	155
119,5	126	27,11	143
119,59-60	153	28,1	178
119,96	58	30,1	36
130	113	30,21	107
		38,21	186
PÉLDABESZÉDEK		40,1	140
1,28-29	101	40,29	95
4,14-15	156	43,24-25	67

45,24	95	HÓSEÁS	
53,11	44	2,8	68
53,5	141	6,1	146
54,9-10	69	7,2	109
55,2-3	105	8,11	30
55,8	56	8,3	182
59,2	23, 87	11,9	52
64,5	36	14,2	104
JEREMIÁS		ÁMÓS	
3,21-22	111	3,6	19
3,4	73	4,6	24
3,5	73	6,4	176
3,5.1	115		
7,19	139	MIKEÁS	
13,27	93	7,18	55
17,9	94		
23,6	130	NÁHUM	
31,18	115	1,6	111
32,40	198	3,12	176
EZÉKIEL		AGGEUS	
1,16	200	1,5.7	153
3,14	200		
18,14	154	ZAKARIÁS	
24,13	30	1,3	104, 125
36	184		
36,25-27	158	MALAKIÁS	
36,26	102	3,16	198
37,10	185	3,6	53
DÁNIEL			
5,6	137		

MÁTÉ		15,5	95
1,21	63	16,8	108
5,34	179		
6,28	191	ÁPOSTOLOK CSELEKEDETEI	
6,32	176	2,37	59
6,33	163, 191	2,40	156
7,11'	127	3,26	105
7,14	92, 173	9	59
7,7	185	12,10	174
11,12	163	13,48	116
11,28-29	111	20,23	170
16,26	187	20,28	65
18,3	5	26,16-18	5
23,37	93	28,21	197
25	134	28,22	168
26,28	65		
		RÓMA	
MÁRK		2,4	146
3,21	196	2,5	25
		3,16	89
LUKÁCS		3,24	67, 141
12,32	184	4,25	42
12,33	90	4,5	67
13,29	163	5,1	70
15	127	5,19	5
16,30-31	93	5,2	131
19,42	190	5,6	95
		5,9	119
JÁNOS		6,14	124
3,16	118	6,21	120
6,37	117	7	94
9,4	180, 189	7,13	22
14,6	130	7,22	172

7,7	58	4,29	169
8,28	68	5,17	135, 167
8,3	37	5,24	167
8,30	142		
9,27	173	EFÉZUS	
10,21	115	1,5	141
13,12	120	2,18	130
14,17	119	2,2	124, 195
		2,2-3	87
1KORINTUS		2,5	183
4,13	120	4,14	50
6,9	179	5,8	122
9,10	200	6,16	167
9,24	163		
10,1	168	FILIPPI	
10,31	129	2,12	160
10,6	107	2,13	102
11,32	19	3,3	113
13,1	161	3,8	161
		4,13	96, 184, 198
2KORINTUS		KOLOSSE	
2,11	50	1,12	171
3,5	95	1,13	117
4,6	122	1,22	143
5	135	2,14	42
5,14	172	2,2	118
5,19	69, 130		
6,17-18	128	1THESSALONIKA	
7,10	46	2,7-8	161
GALATA		4	89
3,17	37	5,19	157
3,21	37	5,3	90

2THESSALONIKA		12,2	131
1,7-9	111	12,3	54
2,13	186		
3,11	191	JAKAB	
		1,25	172
1TIMÓTEUS		4,1	24
4,1	177	5,16	163
5,8	191		
		1PÉTER	
2TIMÓTEUS		1,18-19	65
2,9	168	1,4	139
3,12	169	1,9	189
3,15	160	2,24	144
TITUS		2PÉTER	
1,13	161	1,10	162
3,7	67	2,21	183
ZSIDÓK		1JÁNOS	
1,14	175	2,1	131
2,3	159	2,16	49
3,7-8	100	3,14	136
4,1	197	5,20	178
6,12	99		
6,19	200	2JÁNOS	
9,14	143	8	170
10,4	65		
10,5-7	41	JELÉNÉSEK	
11,25	121	18,7	91
11,36	168	2,24	50
11,8	197	3,19	163
12,1	193	3,2	170
12,18-21	104		

Tartalom

Előszó 5

SAMUEL BOLTON

A legnagyobb gonosz: a bűn 13

NATHANIEL VINCENT

A bűnös megtérése 77

THOMAS WATSON

Az egy szükséges dolog 160

A szentírási helyek jegyzéke 202

Felelős kiadó *Visky András*
Felelős szerkesztő *Daray Erzsébet*
Műszaki vezető *Suci Éva*
Borítóterv *Veégh-S. Attila*

Kiadja a *CE Koinónia Kiadó Kolozsvár*
RO-400161 Cluj, Str. Paris nr. 15.
Tel/Fax: 00-40-264-450119
E-mail: koinonia@mail.dntcj.ro
www.koinonia.ro

Magyarországi elérhetőség:
Cardselect-Koinónia Kft.
2230 Gyömrő, Üllői út 11.
Tel: 00-36-30-3976825
E-mail: mail@cardselect-koinonia.hu

ISBN 973 8022 97 5